

Xəbər
Qaradağda
idare rəisi
həbs
edildi
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 avqust 2014-cü il Cümə axşamı № 215 (5924) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Ukrayna uğrunda geosiyasi savaşa kritik Minsk dönəmi

Qərbin ümidverici saydığı Rusiya-Ukrayna-AB danışıqlarının ertəsi günü rus tanklarının qonşu ölkə ərazisinə girməsi xəbəri yayıldı; prezident Poroşenkodan Hərbi Şura'nın təcili iclasını çağırmaq tələb edildi...

yazısı səh.8-də

Müsavatda başqanlığa iddiaların həyəcanlı təbliğat mərhələsi başladı

yazısı səh.6-da

Sərkisyanın Türkiyəyə dəvətinə Azərbaycandan fərqli reaksiyalar

yazısı səh.9-da

Cavid Qurbanov prezidentin tapşırığını niyə sabotaj edir?

yazısı səh.12-də

Əhməd Davudoğlu rəsmən AKP sədri və Türkiyənin yeni baş naziri oldu

yazısı səh.2-də

İcra başçısı ilə deputatın toqquşduğu kənddən reportaj

yazısı səh.15-də

Milli Qəhrəmanın adı məktəbdən niyə götürüldü?

yazısı səh.13-də

"3 günlük müharibə"nin açıq qalan əsas sualı

yazısı səh.11-də

Yazarlar yazarların söz və pul davasından danışdılar

yazısı səh.12-də

Elçin Şıxlı:

"Bu gedişlə yəqin hər yerdən çıxıb gedərəm"

yazısı səh.10-da

Müəmmalılıq şəkildə ölənlərin ailəsindən şok iddialar

yazısı səh.15-də

Ziya Məmmədovun mübhəm zənginin istintaqı bitməyib, amma onu bitirir...

İQTİDARIN "ASAN" KONSEPSİYASI VƏ MƏMMƏDOV LAR KLANI

Nəqliyyat naziri "Hakan Fidan" mı; ölkənin ən zəngin nazirinə sadəcə bir sual veriblər: "Əgər dürüst adamsansa, niyə öz telefonunla zəng etməmişən"; Nazirlər Kabinetinin üzvünü dövlət düşməni ilə nə bağlayır; Ziya Məmmədov dostu Abbas Abbasovla kimlərin qeybətini qırıb...

yazısı səh.5-də

Siyasi məhbusların azadlığı məsələsi gündəmə gəlir

Hakimiyyət AŞ PA-nın payız sessiyasına və Avropa Yay Oyunlarına bu həbslərlə getməyi özünə təhlükə sayır; iqtidara yaxın deputatdan ümidverici məlumat... yazısı səh.6-da

İlham Rəhimov Rusiya və Qərblə arasında yaranan gərginlikdən danışdı

yazısı səh.4-də

Cəmil Həsənlı:
"Hakimiyyət məni evimin içində də izləyir"

yazısı səh.7-də

Rüstəm İbrahimbəyov:
"Adam erməni ilə də qohum ola bilər..."

yazısı səh.10-da

Müsavətin RT sədri həbs edildi və... buraxıldı

Subatay Quluzadənin saxlanılmasının səbəbləri ilə bağlı müxtəlif versiyalar var

Avqustun 28-də Müsavat Partiyasının Göygöl rayon təşkilatının sədri Subatay Quluzadə həbs edilib. Saxlanmaya səbəb olaraq Köşkü kəndində yaşayan müxalifət partiyası fəalının şəxsi həyatında neçə illərdir mövcud olan tövlənin qapısının məktəb istiqamətində açılması göstərilir.

Bu barədə ilk olaraq, musavat.com-a məlumatı Müsavat Divanının üzvü Tural Abbaslı verib. O bildirib ki, Subatay Quluzadə sonuncu dəfə polis idarəsinin önündən zəng vurub: "Neçə vaxt idi ki, Subatay bəy davamlı olaraq polis idarəsinə çağırılırdı. İzahatlar alınıb, buraxılırdı. Bu gün isə yenidən idarəyə dəvət olunub. Ehtimal var ki, həbs ediləcək. Sonuncu dəfə 2 saat öncə zəng vurmuşdu. O zamandan əlaqə saxlamaq mümkün deyil. Telefonunu qarışına verəcəyini demişdi. Görünür, imkan verməyiblər".

Bir müddət təşkilat sədrindən xəbər tutmaq mümkün olmayıb. Hüquq müdafiəçisi, "Siyasi Məhbuslar üzrə Azərbaycan" İctimai Alyansının koordinatoru Elşən Həsənov Göygöl Polis İdarəsi ilə əlaqə saxlayıb. Lakin Göygöl polisi Subatay Quluzadə adlı şəxsin idarədə olmadığını bildirib: "Polis İdarəsində mənə dedilər ki, ümumiyyətlə, Subatay adlı şəxs bu gün saxlanılmayıb. Təkidlə onun həbsinin doğru olduğunu bildirsəm də, inkar etdilər".

Müsavət başqanının müavini Gülağa Aslanlı "Turan" İA-a bildirib ki, Subatay Quluzadənin saxlanması polis rəisi ilə aralarında əvvəllər mövcud olan ədavətlə bağlıdır. O, ədavətin nədən yarandığı barədə məlumat verməyib.

Bununla yanaşı, Müsavat Partiyasının rayon təşkilatındakı mənbə "Turan" a deyib ki, ədavət Subatay Quluzadənin pay torpağını satmamasından sonra başlayıb. S. Quluzadənin pay torpağının yerləşdiyi Göygöl qoruğu və Hacıkənd istiqamətində gedən yolun üzərində varlı adamların çoxsaylı villaları var.

Axşam saatlarında aldığımız son xəbərə görə, Subatay Quluzadə Göygöl Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 100 manat cərimə olunaraq buraxılıb. Bu barədə partiyanın Gəncə şəhər təşkilatından Cahangir Əmirxanlı məlumat verib: "Neçə müddət biz də Subatay bəydən xəbər tuta bilmədik. İndi ailəsi ilə əlaqə saxladım. Hazırda polis şöbəsində olsa da, bir azdan azad olunacaq. Çünki artıq 100 manat cərimə olunması dəqiqləşib. Onu qonşusu vasitəsilə şərləyiblər. Tam dolğun məlumat yoxdur. Yalnız bunu bilirəm. Azad olunduqdan sonra hadisənin əsl mahiyyəti belli olacaq".

□ Cavanşir ABBASLI

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

«QAYA MƏTBUAT YAYIMI» MMC!
İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalları rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tiraajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası gündəlik

«Yeni Musavat» qəzetinə—0,40 man
və bundan əlavə 2000 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil, Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45 598-35-22

Respublikanın digər böyük şəhərlərində də abunə qəbul olunur: mobil: (050)-235-23-41

Ərdoğan partiyası ilə sağollaşdı

Yeni sədr Əhməd Davudoğlu xalqa mesaj verdi

Türkiyədə son prezident seçkilərində qalib gələn Rəcəb Tayyib Ərdoğan AKP-dən istefa verib. Partiyasının Ankarada keçirilən qurultayında çıxış edən keçmiş baş nazir Türkiyənin yeni prezidenti seçilməsi ilə əlaqədar AKP sədrliyindən istefa verdiyini bəyan edib. Xatırladaq ki, partiyanın yeni sədri vəzifəsinə hazırkı xarici işlər naziri Əhməd Davudoğlu namizəd idi.

Partiya sədri olaraq son çıxışını edən Ərdoğan deyib ki, bu, əslində vida yox, bir başlanğıcdır: "Bu gün dəyişən sadəcə şəkildir. Bu gün partiyanın missiyası, hədəf və planları dəyişmişdir, sadəcə adlar dəyişir. Sizlərdən ayrılmıram. Bilin ki, 10 avqustda seçdiyiniz prezident olaraq aranızda olacağam. 13 ildir qürurla daşdığı partiya başqanlığı vəzifəsini artıq sizlərə təslim edirəm. 2001-ci ildən başlayan partiya başqanı vəzifəm 13 il 13 gün sonra-bu nəhayət sona çatdı. Allah qüvvə səhə sabah (bu gün-red.) TBMM-də and içərək, cümhurbaşqanı vəzifəsinə

öz üzərimizə götürəcəyik".

Bu arada Türkiyənin prezidenti Abdulla Gül AKP qurultayına təbrik teleqramı göndərmişdir. O, qurultayın xeyirli olmasını arzulayıb və prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanı uğurlar arzu edib.

Daha sonra AKP sədrliyinə yeganə namizəd olan Əhməd Davudoğlu çıxış edib. Ə. Davudoğlu 1245 imza ilə namizəd olub. O, partiyanın bundan sonrakı strategiyaları, habelə hədəfləri barədə önəmli mesajlar verib: "Hörmətli cümhurbaşqanımız dedi ki, bu, bir vida konqresidir. Amma əslində bu,

bir vəfa konqresidir. Cümhurbaşqanımıza vəfa borcumuzu ödəyirik. Bütün kadrlarımızın ondan dik yürüşünün davamı üçün hər şey etməyə hazırız. 12 illik bir bazamız var. Bu tarixi yürüş ilk mərhələdir. AKP hərəkatını hədəfə çatdırmaq üçün hər şey etməyə hazırız. Hörmətli cümhurbaşqanımız, biz sizə bütün millət adına təşəkkür borclu yuq".

Günün sonunda belli oldu ki, Əhməd Davudoğlu 1382 səsle partiyanın yeni sədri seçilib.

□ SEVİNC

Ərdoğan üçün Türkiyəyə Artur Rəsizadə gedəcək

Türkiyənin 12-ci prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın inauqurasiya mərasimində Azərbaycandan baş nazir Artur Rəsizadənin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iştirak edəcək. Bunu musavat.com-a açıqlamasında YAP-çı deputat Siyavuş Novruzov deyib. Qeyd edək ki, S. Novruzov hazırda digər həmkarları ilə birlikdə Ərdoğanın rəhbərlik etdiyi AKP-nin qurultayında iştirak edir.

Yeri gəlmişkən, bundan öncə Ərdoğanın andıçmə mərasimində Azərbaycanı Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin təmsil edəcəyi barədə xəbər yayılmışdı. Məlumatla görə, mərasimdə 14 ölkə prezident və dövlət rəhbəri, 10-a yaxın ölkə baş nazir, bir neçə ölkə parlament sədri və nazirlər səviyyəsində təmsil olunacaq. Ermənistanı isə XİN başçısı E. Nalbəndyan təmsil edəcək.

□ Cavid TURAN

"NATO-nun yardımına ehtiyacımız var"

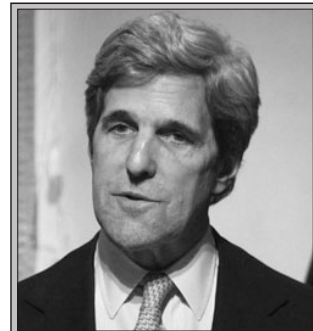
Ukraynanın baş naziri Arseniy Yatsenyuk ölkənin şərqində sülhün əldə edilmə yolunu Ukrayna, ABŞ və Rusiyanın ortaq məxrəcə gəlməsində görür. Bu günə qədər gerçəkləşən görüşlərə ABŞ-ın qatılmadığını bildirən baş nazir, sentyabrın 4-də təşkil olunacaq zirvə görüşündə NATO-nu köməyə çağıracaqlarını vurğulayıb.

Ukrayna Nazirlər Kabinetinin toplantısında Minsk görüşlərini şərh edən A. Yatsenyuk 26 avqustda baş tutmuş görüşlərdən böyük gözləntilərin olmadığını bildirib.

"Amma biz barışı yenidən təmin etmək üçün hər ehtimalı dəyərləndirmək istəyirik. Belə bir anlaşma sadəcə ABŞ, AB, Ukrayna və Rusiyanın daxil olduğu dördlü formatda mümkün ola bilər", - deyərək bildirdi.

Ukrayna-NATO münasibətlərindən danışan nazir, "2014-cü il üçün Ukrayna-NATO fəaliyyət planını dəstəkləyirik. NATO bizim ortağımızdır və bir ortağ kimi Ukrayna NATO-dan yardım istəyir" - deyib.

□ Toğrul İSMAYIL

Con Kerri Ermənistanı getmək istəyir

ABŞ dövlət katibi Con Kerri Ermənistanı səfər etmək niyyətində olduğunu bildirib. Ansperss-in məlumatına görə, bu barədə ABŞ-ın Ermənistan-dakı səfirliyi açıqlama yayıb. "Dövlət katibi Kerri Ermənistanı səfər etmək istəyir, lakin səfərin tarixi hələlik məlum deyil", - deyərək səfirliyin açıqlamasında bildirilir.

Qeyd edək ki, ABŞ-ın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Metyu Brayza iki gün əvvəl bildirmişdi ki, Dağlıq Qarabağ münacişəsinin həlli üzrə aparılan danışıqlarda ABŞ prezidenti Barak Obama və dövlət katibi Con Kerri şəxsən iştirak etməlidir.

Artur Rəsizadə

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R. Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Tanya Kryuchina

RATİ-nin mühasibi yenidən istintaqa çağırıldı

Reportyorların Azadlığı və Təhlükəsizliyi İnstitutunun (RATİ) işini dayandırması, institutun direktoru Emin Hüseynovun yoxa çıxmasından sonra aidiyyəti qurumlar tərəfindən ciddi araşdırmalar davam edir.

Dünən institutun mühasibi Tanya Kryuchina yenidən Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə çağırılıb. Bu barədə AzadlıqRadiosu-na qurumun hüquqşünası Günay İsmayılova məlumat verib.

Qeyd edək ki, G. İsmayılova da 6 gün əvvəl, avqustun 14-də Baş Prokurorluqda ifadə verib. Şahid qismində çağırılan hüquqşünasının ölkədən çıxışına məhdudiyət qoyulub.

İstintaq ərəfəsində T. Kryuchinadan hansı məqamların soruşulduğunu öyrənmək üçün özü ilə əlaqə saxladıq.

Telefona cavab verən mühasib ondan iltizam alındığı üçün açıqlama vermə bilməyəcəyini dedi: "Məndən iltizam alınıb deyərək danışıq bilmərəm. Yeni bu, o demək deyil ki, danışıq istəmirəm".

Daha sonra son baş verən proseslərdən dolayı hansı duyğular yaşadığını soruşduq. Bir az susduqdan sonra T. Kryuchina hazırda yemək yediğini, yarım saat sonra onunla əlaqə saxlamağımızı rica etdi. Daha sonra nə qədər zəng vursaq da, telefon zənglərinə cavab vermədi.

□ Fəridə ABDİYEVA

"Öz ərizəmlə işdən çıxmışam"

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin rəisi Nailə Rzaquliyeva tutduğu vəzifəsindən azad olunub. Nailə Rzaquliyeva APA-ya açıqlamasında bildirib ki, o, öz ərizəsi ilə işdən çıxıb. İşdən çıxmasında heç bir problemin olmadığını deyən N. Rzaquliyeva qeyd edib ki, bunu əvvəldən planlaşdırıb: "Yarım aya yaxındır məzuniyyətə çıxmışdım. Sonradan da məzuniyyətdən təqaüdə çıxmışam. Yəqin bundan sonra heç bir işdə fəaliyyətim davam etdirməyəcəyəm".

Sabiq idarə rəisi qeyd edib ki, ona başqa vəzifələrdə çalışmaq təklif olunub: "Amma özüm istəmirəm, yorulmuşam artıq dincəlmək istəyirəm".

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan parlamenti ordu haqda yalnız məlumat yayan mətbuat orqanlarının cəzalandırılmasına dair qanunvericiliyi müzakirə edəcək. Bu, parlamentin Təhlükəsizlik və müdafiə komitəsinin üzvü Siyavuş Novruzovun "Trend"ə açıqlamasında yer alıb. Məlum olub ki, deputat Milli Məclisin payız sessiyası başlayanda bununla bağlı qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış edəcək.

S.Novruzov qeyd edib ki, son vaxtlar ayrı-ayrı mətbuat orqanları Azərbaycan ordusu və təhlükəsizlik haqqında düzgün olmayan məlumatlar yayırlar. Onun sözlərinə görə, məlumatların bu formada yayılması, yoxlanılmadan, şəyivə şəklində çatdırılması həm valideynləri narahat edir, həm də cəmiyyəti çaşdırır.

S.Novruzov bildirib ki, Milli Məclisin payız sessiyası başlayanda qanunvericilik təşəbbüsü irəli sürəcək. Onun sözlərinə görə, hərbi qanunvericiliyə və "Kütləvi informasiya vasitələri haqqında" Qanuna da əlavə və dəyişikliklər oluna bilər.

Avqustun əvvəlində baş verən hərbi gərginlik zamanı medianın davranışı, eləcə də rəsmi qurumların buna reaksiyası hələ də müzakirə mövzudur. Orduda, cəbhə bölgəsində baş verənlərlə bağlı informasiya siyasətinin olmaması media nümayəndələrini də çətin vəziyyətə saldı. Bir-birini təkbiz edən xəbərlərin KİV-ə yol tapmasının səbəbi də məhz bu oldu. Bəs əslində necə olmalıdır? Medianın bu sahədə vahid siyasətini necə tənzimləməli?

"Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyev bildirdi ki, milli dəyərlər, mənəviyyət, milli maraqlar sözünü bir kənara qoyub jurnalistin peşə əxlaq kodeksini əsas götürmək lazımdır: "Mən hələ qanunu demirəm. Jurnalistlər heç olmasa ona riayət etməlidir. Bizim jurnalistlər o qədər yalan danışmağa öyrəşiblər ki, səhər-axşam bunu edirlər. Xüsusən də hökumətyönlü media orqanları bununla məşğuldular. Onlar bu məsələlərdə Roma papasından artıq katolik olmaq istəyirlər. Olmayan qələbədən yazmaq, olmayan məsələni şişirtmək onların iş prinsipi çevrilib artıq. Özlərini daha çox vətənpərvər göstərmək istəyir, əfsanələr yazırlar. Qeyri-peşə-

Günün içindən

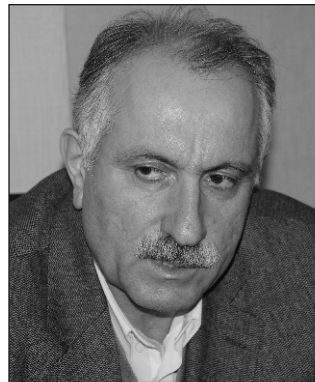
Eyni zamanda yalan danışmaq da olmaz. İnformasiya yoxlanmalı, bir neçə mənbədən dəqiqləşdirilməlidir. Rəsmi, digər mənbələrlə dəqiqləşmə olmalıdır. Jurnalist həqiqəti yazmaq istəyirsə tapacaq. Bu, peşəkarlıq məsələsidir. Bu gün Azərbaycanda bu problem var. Özlərini canfəşan kimi göstərən medianın prinsiplərini pozurlar".

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov isə hesab edir ki, Azərbaycanda bu sahədə qanunlar ol-

dövlət orqanları öz fəaliyyətlərinə diqqət etməlidirlər. Çünki arada olan boşluqda rəsmilər bir qədər çaşqın vəziyyətdə olurlar və duruma adekvat reaksiya verə bilmədiklər. Bu, xüsusən Müdafiə Nazirliyinə və Prezident Administrasiyasına aid idi. Burada jurnalistin heç bir günahı yoxdur. Jurnalist əldə etdiyi məlumatı tez bir zamanda oxucuları ilə bölüşmək istəyir və bu, onun borcudur".

Müəssisimiz xatırladı ki, 7 sentyabr 2004-cü ildə qəbul

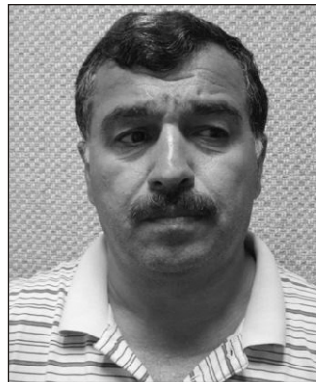
Hərbi sirr və jurnalistika arasında qalanlar

Mehman Əliyev: "Hökumət mediası bu məsələdə Roma papasından artıq katolik olmaq istəyir"

karlıq, peşə əxlaq kodeksinə riayət etməmək kütləvi hal alıb. Ona görə də bu məsələlərdə siz deyən nəticələr görünür".

Müəssisimiz vəziyyəti tənzimləmənin yollarından da danışdı. Dedi ki, bunun üçün ilk növbədə Azərbaycan mediası üçün normal vəziyyət yaradılmalıdır: "Bu zaman media öz peşə və vəzifələrinə, qaydalarına uyğun olaraq hərəkət edəcək. İkincisi də, bu işlə məşğul olan dövlət orqanları var ki, informasiya toplayıb yayırlar, onlar bu işlə məşğul olmalıdır. Nə o tərəf öz işinin öhdəsindən gələ bilər, nə də bu tərəf. Dövlət siriyyə nə aiddirsə, onu yazmaq olmaz.

Üzeyir Cəfərov: "Niyə Müdafiə Nazirliyi hərbi mövzuda yazan jurnalistləri bir araya gətirmir?"

duğu üçün yeni qanuna ehtiyac yoxdur. Müəssisimiz xatırladı ki, bunlardan biri "Dövlət sirri haqqında" Qanun, digəri isə "İnformasiya əldə etmək haqqında" Qanundur. Onun sözlərinə görə, "Dövlət sirri haqqında" Qanunun 5-ci bəndində hərbi sirrə aid olan maddələr göstərilib: "Orda aydın şəkildə yazılıb ki, hansı məlumatları vermək olar, hansını yox. "İnformasiya əldə etmək haqqında" Qanunda da həmçinin. Bütün bunlar hər iki qanunda olduğu halda, görəsən, bizim hörmətli millət vəkilləri yeni nə yazacaqlar? Problemin həlli üçün əvvəla,

edilmiş "Dövlət sirri haqqında" Qanunun 5-ci maddəsində də bu məsələ öz əksini tapıb: "Orda çox aydın göstərilir ki, mühüm hərbi məlumatlar, qoşunların hərbi dislokasiyası, adları, təşkilatı strukturu, şəxsi heyətin sayı, döyüş təminatı, o cümlədən hərbi texnika ilə bağlı hər şey hərbi sirr sayılır, bunları göstərmək olmaz. Qanunda bunu yazanlarla bağlı hansı məsuliyyətin olması göstərilir. "İnformasiya əldə etmək haqqında" Qanunun 10-cu maddəsində hər şey göstərilir. Orda qeyd olunub ki, açıq və qapalı məlumatlar hansıdır. Bütün bunlar olduğu halda yeni nə qanun qəbul edəcəklər? Siyavuş Novruzovun bu təşəbbüsünü başa düşürəm. Bu, tənbəlləşən dövlət qurumlarının fəaliyyətini pərdələmək üçündür. Niyə Müdafiə Nazirliyi hərbi mövzuda yazan jurnalistləri bir araya gətirmir? 500-600 manatlıq kostyum geyinən jurnalisti, QHT rəhbərini səngərə aparıb hesab edirlər ki, bunlar iş görür. Yeni bir velosipedin icadına ehtiyac yoxdur. Yeni qanun qəbul etsələr, əvvəlki iki qanuna düzəliş etməli olacaqlar".

Ü.Cəfərov hesab edir ki, müasir dünyada ən qorxulu silahın informasiya müharibəsi olduğunu nəzərə alanda hökumətin bununla bağlı xüsusi proqramı olmalıdır.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Media ekspertlərindən "AzadlıqRadiosu bağlanmalıdır" fikrinə reaksiyalar

Qulu Məhərrəmli: "Ölkədə susqun medianın olduğu bir şəraitdə bu radioların fəaliyyəti davam etməlidir"

Arif Əliyev: "Bir budaqda oturub 7 budağı silkələyən jurnalistlərin bəyanatına inamsız yanaşırım"

Xəbər verdiyimiz kimi, 9 illik təcrübəyə malik yəhudi əsilli amerikalı jurnalist, "The Jerusalem Post" qəzetinin keçmiş xəbər redaktoru, "Baltimore Jewish Times" qəzetinin keçmiş baş redaktoru, "Netsmart" portalının baş yazarı və redaktoru Maayan Yaffi "Azadlıq" və "Amerikanın səsi" radiolarının fəaliyyətini qənaətbəxş hesab edib və bu barədə öz müəllif yazısında yazıb.

Onun yazdığına görə, bu radiolar hər il ABŞ büdcəsinə 750 milyon dollara başa gəlir. M.Yaffi bu fikrini əsaslandırmaq üçün AzadlıqRadiosunun Azərbaycandakı fəaliyyətindən bəhs edir. Azərbaycanda tolerant cəmiyyət olduğunu, ölkənin beynəlxalq şəffaflıq təşəbbüsünə qoşulduğunu, Qərb dəyərlərinə üstünlük verən müsəlman ölkəsi kimi tanındığını, ərazilərinin bir hissəsinin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyini, əhalinin 20 il əvvələ nisbətən daha yaxşı yaşadığını və s. xatırladır. "Buna baxmayaraq, AzadlıqRadiosunun layihələri bu ölkə haqda qərəzli və yanlış mövqə formalaşdırır. Təkcə iyulun 1-dən avqustun 5-nədək AzadlıqRadiosunda Azərbaycan haqda 30 məqalə və video yerləşdirilib. Onlardan heç biri Azərbaycanın nailiyyətlərindən bəhs etmir. Bunun əvəzində "azərbaycanlılar İran casusu" kimi ömürlük həbsə məhkum edildi" kimi başlıqlara rast gəlmək olar. Plüralizm, vətəndaş cəmiyyəti, milli və regional inkişaf, ABŞ və İsrailə mütəfiqlik barədə heç nə yoxdur", - deyir o yazır.

Azərbaycanın media ekspertlərinin isə bu açıqlamaya münasibəti fərqlidir. **Tanınmış televiziya mütəxəssisi Qulu Məhərrəmli** hesab edir ki, AzadlıqRadiosunun Bakı bürosunun işini birmənalı şəkildə tənqid etmək və ya göylərə qaldırmaq çətindir: "Bu radio Azərbaycan şəraitində, öz prinsipləri ilə işləyir. Jurnalistin göstərdiyi müddət Azərbaycan mediasında susqunluq dövrüdür. Amma bununla belə, yerli media ilə müqayisədə AzadlıqRadiosunda bu müddətdə çox sanbalı materiallar, diskussiyalar gedib".

Q.Məhərrəmli hesab edir ki, amerikalı müəllif bu mövzu ilə bağlı öz mövqeyini söyləyə bilər. Onun fikrincə, "Azadlıq", "Amerikanın səsi" ABŞ Konqresi tərəfindən maliyyələşdirilən, demokratik dəyərlərin təbliği ilə məşğul olduğu üçün onların fəaliyyəti ilə bağlı qərar da konqres tərəfindən verilməlidir: "Məsələn, BBC iqtisadi meyardan çıxış etdi. FM-dən çıxandan sonra öz fəaliyyətini məhdudlaşdırdı. Amma adıçəkilən radioların Azərbaycanda yayımı çox vacibdir. Ölkədə susqun medianın olduğu bir şəraitdə bu radioların fəaliyyəti davam etməlidir".

"Yeni Nəsil" Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev isə "bir budaqda oturub 7 budağı silkələyən" jurnalistlərin bəyanatına inamsız yanaşdığını bildirdi: "Yəhudi jurnalisti də bu mövqedən çıxış edir. Amma mən AzadlıqRadiosunun bugünkü vəziyyətdə nə qədər obyektiv olub-olmamasını deyə bilmərəm. Çünki 5 gün ardıcıl olaraq bu radionun fəaliyyətini izləməmişəm, monitorinqini də aparmamışam. Amma bir şeyi xatırladım ki, 20 il bundan əvvəl - media və siyasət üçün 20 il o qədər də böyük vaxt sayılır - AzadlıqRadiosu az qala millətin inam, etimad yeri idi, milli qəhrəmanına çevrilmişdi. Söhbət yenə eyni radiodan gedir. 20 ildə ABŞ-ın media siyasətində hər hansı köklü dəyişiklik baş verməyib".

A.Əliyev hesab edir ki, gözlənilərdən asılı olaraq hər bir ölkə dəfələrlə münasibətlər ortaya qoyur. Bu münasibətlər daha çox ideoloji xarakterlidir: "Bu mənada da "Azadlıq" və digər radioların hər məsələyə öz fərdi baxışları var. Siyasi mahiyyət kəsb edir. Amma jurnalistikada mollalıq edib, "filan radio bağlanmalıdır" tipli bəyanatları yersiz hesab edirəm".

Radiostansiyanın Azərbaycan bölməsinin rəhbəri Kənan Kazımoğlu əməkdaşımızla söhbətində sözügedən məqalə ilə bağlı radionun rəsmi mövqeyinin olacağını dedi. Günün sonuna qədər bu mövqeni gözləsək də, hər hansı xəbər çıxmadı. Radionun mövqeyini də işıqlandırmaya hazırıq.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

"Hər bir vətəndaşa qarşı yol verilən zorakılıq qəbul edilməzdir"

Əflatun Amaşov İlqar Nəsimovun döyülməsi faktından danışdı; "Tələsik nəticə çıxarmaq düzgün olmaz..."

Avqustun 21-də Naxçıvanda, həmtəsisçisi olduğu Demokratiya və QHT-lərin İnkişaf Resurs Mərkəzinin ofisində vəhşicəsinə döyülən hüquq müdafiəçisi İlqar Nəsimovla bağlı araşdırma gedir. Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov musavat.com-a açıqlamasında baş vermiş hadisə ilə bağlı mövqeyini açıqlayıb.

Ə.Amaşov bildirib ki, nəinki jurnalist, hüquq müdafiəçisi, eləcə də hər bir vətəndaşa qarşı yol verilən zorakılıq qəbul edilməzdir: "Fərqi yoxdur, insident kimin tərəfindən törədilir, belə hallar mütləq surətdə qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq dəyərləndirilməlidir. Bu, Naxçıvanda hüquq müdafiəçisi İlqar Nəsimovla

bağlı baş vermiş olaya münasibətdə də belə götürülməlidir. Hadisə xoşagəlməzdir. Mətbuat Şurasını da ciddi narahat etdiyindən müvafiq qurumlarla əlaqə saxladım. Məsələnin araşdırılmasına, əsl mahiyyətinin ortaya çıxarılmasına, hüquqi müstəvidə tədbirlərin görülməsinə əminliyimizi bildirdim. Müvafiq istiqamətdə iş ge-

dir. Tələsik nəticə çıxarmaq düzgün olmaz".

MŞ sədri bu olaydan sonra ölkədə söz azadlığının durumu ilə bağlı səslənən tənqidlərə də münasibət bildirdi: "O ki qaldı İlqar Nəsimovun bəzi dairələrdə jurnalist kimi təqdim olunmasına və bu amildən çıxış edərək baş vermiş olayı ölkədə söz və mətbuat azadlığına təpki kimi dəyərləndirilməsinə yönələn cəhdlərə, bunu qərəzli və ədalətsiz yanaşma hesab edirəm. Azərbaycanda belə yanaşmaların yanlışlığını göstərən əyani görüntülər kifayət qədərdir. Hər

Əflatun Amaşov

bir vətəndaşımız öz fikir və baxışlarını mediada geniş ifadə etmək imkanlarına malikdir. Ölkənin istənilən köşəsində baş verən, ictimai fikirdə yeri ola bilən hər bir hadisə maneəsiz, operativ, yanaşmalara uyğun tərzdə mediamızda yer alır. Söz və mətbuat azadlığının əsas prinsipləri də məhz bu amillərdir".

□ **SEVINC**

Rusiya - Ukrayna arasında yaşanan münaqişə Azərbaycanı da böyük maraqla izləyir. Bir çoxları regionda mövqelərini gücləndirən şimal qonşumuzun Cənubi Qafqaza yönəli biləcəyindən ehtiyatlanır və proseslərin bizə də təsir edəcəyindən çəkinirlər. Bəs görəsən, bu çəkinmənin əsası varmı? Əməkdar hüquqşünas, hüquq elmləri doktoru, professor İlham Rəhimov moderator.az-ın bu və digər suallarına cavab verir.

- Biznes fəaliyyəti daha çox Rusiya ilə bağlı olan iş adamlarınıdır. Bununla belə, Ukrayna-ya da müəyyən investisiyalar yatırıldığını deyilir. İndi bu iki ölkə arasında müharibə gedir. Bir iş adamı kimi baş verənləri necə qiymətləndirirsiniz?

- Əvvəla, hər "deyilən" söz həqiqət deyil, mənim Ukrayna-da heç bir biznesim yoxdur, ikincisi, qoyduğunuz sualların cavabını ictimaiyyət elə sizdən də gözləyir. İş adamları da çox vaxt investisiya yatırmaq istədikləri ölkələrdəki vəziyyətlə daha çox KİV vasitəsilə tanış olurlar. Siz isə xeyli zaman kəsimində müəyyən bərabərliklər yaşadığımız, eyni taleyi bölüşdüyümüz iki ölkə arasındakı münasibətlər barədə iş adamlarından soruşursunuz. Ümidvaram ki, tənqidi sözlərimdən incimirsiniz. Siz jurnalistlər bir çox məqamlarda hər kəsdən şanslı adamlarsınız. İstədiyiniz adamı tənqid edə bilərsiniz. Başqaları isə sizin nöqsanınızı üzə çıxaramadığınız inciyirsiniz.

- Xeyr, əslə incimərəm. Mən tənqidi açıq adamam. Bu yurtda, tənqidi fikirlərinizi bildirin.

- Dediym odur ki, hazırda Azərbaycan jurnalistikası müstəqil araşdırma aparıb müxtəlif hadisələrlə bağlı ictimaiyyəti obyektiv məlumatlandırmaq imkanlarına malik deyil. Dediym kimi, ictimaiyyət məlumatları sizdən öyrənir. Siz isə o məlumatları ya Avropa, ya da Rusiya kanallarından eşidib yayırsınız. Bir çox hallarda isə bu məlumatlar tərəfsiz olmur, hansısa siyasi iradənin maraqlarını ifadə edir. Beləcə, bizim ictimaiyyət də hadisələrə başqa maraqların gözləndirilməsinə məhkum olur. Mən indiyə qədər rast gəlməmişəm ki, bizim mətbuat nümayəndələri o qaynar nöqtələrə gedib hadisələri öz gözləriylə görə və reportajlar hazırlayalar.

- Haqlıdır, amma bunun obyektiv səbəbləri var.

- Başa düşürəm, deyəcəksiniz, bizim maddi imkanlarımız qaynar nöqtələrə səfər etməyə, ordan obyektiv yazılar hazırlamağa çatmır. Elədirmi?

- Bəli, başuca səbəblərdən biri budur.

- Bu məsələni araşdırmaq, yeri gələndə həll etmək olar. Təki jurnalistlərimiz lazım olduqda Donetskə, Slavyanskiyə və digər hadisə yerlərinə gedib, oradakı hadisələri öz gözlərlə görüb, obyektiv məlumatlar, gözəl reportajlar hazırlayıb ictimaiyyətə təqdim etsinlər. Bizim bəzi jurnalistlər isə ya xarici mətbuata istinad edib qeyri-obyektiv məlumatlar yayır, ya da bilinməyən "etibarlı" mənbənin dilindən müxtəlif "xəbərlər" yayırlar. Həmin qeyri-müəyyən "etibarlı" mənbələrə əsaslanıb əslində məlumat qıtlığı üzündən mənasız, heç bir ictimai-siyasi əhəmiyyəti olmayan, xırda-xuruş, kimin kiminlə evlənəcəyindən,

tər-istəməz biz də ictimaiyyəti məlumatlandırmaq adına sizlərin fikirlərinə ehtiyac hiss edirik.

- Mənim fikirlərimə gəlincə... Sualınız dediklərimi bir daha təsdiq edir. Bəli, obyektiv KİV, zamanında baş verən proseslərə təsir edə bilir. O ki qaldı onda nə hadisələr baş verir, bunu ha-

proseslərdən kənar qala biləcəklər. Çünki dünyanın şərtləri bunu diktdir. Unudulmamalıdır ki, bütün qardaşlar arasında anlaşılmasızlıqlar olur, sonra bu anlaşılmasızlıqlar daha möhkəm dostluqlara aparır. Rusiyanın nəinki öz qardaşı olan Ukrayna, hətta bu gün rəsmi Kiyevin arxasında duran Qərb

əvəzəlməz partnyordur, dediklərim heç də hamısı deyil...

- Bəzi strateqlər isə başqa cür fikirləşir. Onların mülahizələrinə görə, Rusiyanın Avropa tərəfindən tətbiq olunan iqtisadi sanksiyalara davam gətirmək gücü yoxdur...

- Bunlar yalnız mülahizələrdir. Rus xalqı öz vətənini seven,

təmin olunsun. Kimlərsə yarımaq subyektiv yanaşmadır. Böyük tarixi proseslərə və bu prosesləri aparan siyasətçilərə subyektiv münasibət sabun köpüyüdür, bəlkə də şəxsi qısqanclıq əlamətidir. Ümumiyyətlə, nəhəng tarixi şəxsiyyətləri zamanlarında o qədər xoşlamayanlar olub ki...

Görün, bu xırda hissələrin sahiblərinin birisinin adını bilirirsiniz? Şəxsiyyətin böyüklüyü, tarixiliyi, xüsusən, siyasətçilərin onun xidmət etdiyi, ərsəyə çatdırdığı ideyalarla ölçülür. Bu baxımdan, V.V.Putinin indiki siyasətinin kimin xoşuna gəlib-gəlməməsi məsələsi ən azı diletant

İlham Rəhimov Rusiya və Qərb arasında yaranan gərginlikdən danışdı

Professor İlham Rəhimov: "Rusiya ilə Qərb yenidən əməkdaşlığa məcburdur"

"Hər hansı bir jurnalist məndən Rusiya-Ukrayna hadisələrini soruşanda az qalırım deyəm ki, qardaş, bu sualı mən səndən soruşmalıyam, sən məndən yox"

"Bunu onlar arasındakı tarixən mövcud olan iqtisadi, mədəni-mənəvi bağlar diktdir..."

boşanaçağından yazırlar. Gələcəkdən proqnoz verdikləri üçün zamanla verilən xəbərlər unudulur və buna görə də həmin hadisə baş tutmayanda kimsə onları qınamır. Ciddi jurnalistika bu deyil. Ciddi jurnalistika gözüylə gördüyünə, əslində proseslərdə əyani iştiraka istinad etməlidir. Bu sözlərimi dost iradı kimi qəbul edin. Əlbəttə ki, fikirlərim hər kəsə şamil olunmur. Azərbaycanda kifayət qədər ciddi jurnalistlər var. Mən o insanlara həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam və bunu hər zaman, hər yerdə ifadə etmişəm. Soruşsanız özləri də təsdiq edərlər. Nə yazıq ki, mətbuatın maddi durumu onların daha effektiv fəaliyyət göstərməsi üçün münbət şərait yaratmır. Nəticədə ciddi jurnalistika əvəzinə şayiçilik ön plana çıxır. Tarixən belə olub, real hadisəni daha dəqiq bilənlər, bu hadisədə iştirak edənlər konyuktur səbəblər üzündən susanda ictimai fikri çaşdıran əfsanələr meydana çıxır. Və bu proses küll halında konkret ziyalı xarakter daşıyır. Bəzən mənim haqqımda da həqiqətdən çox uzaq olan fikirlər yayırlar, bunlardan incimərəm, onları yayanları tanıyıram və anlayışla qarşılayıram. Heç kim öz qabiliyyətdən artığını ortaya qoya bilməz ki...

- Haqlıdır, bu problem hamımızı narahat edir.

- Ona görə də bir jurnalist məndən Rusiya-Ukrayna hadisələrini soruşanda az qalırım deyəm ki, qardaş, bu sualı mən səndən soruşmalıyam, sən məndən yox.

- Bu günün reallığı sizi biz jurnalistlərdən daha informasiya vəziyyətinə gətirib. İstədiyiniz adamı tənqid edə bilərsiniz.

mımız bilirik. Yəqin ki sizi bu sual maraqlandırır-baş verənlərin perspektivi necə olacaq?

- Bəli. Sualı belə qoysaq, daha doğru olar.

- Yadıma gəlirmi, 2008-ci ildə buna bənzər bir hadisə Gürcüstanla Rusiya arasında da baş vermişdi. O zaman da indiki kimi dünyanın bütün informasiya vasitələri Rusiyaya qarşı yönəlmişdi. Aradan cəmi bir neçə il keçdi. Avropa ölkələrində də, Gürcüstanda da hakimiyyətlər dəyişildi. Gürcüstan məsələsi yaddan çıxdı. İndi ne Abxaziyadan, ne Osetiyadan danışan var. Şər q müdriklərinin bu məsələdə çox gözəl fikirləri var. Deyirlər ki, bir çox sağalmaz yaraların ən gözəl dərmanı zamanıdır. Zaman keçdikcə Ukrayna ilə Rusiya arasındakı münasibətlər də düzələcək. Sadəcə, bir az səbr etmək lazımdır. Düzdür, bu, tezliklə düzələcək məsələ deyil. Ukrayna məsələsi Rusiyanın daha dərin yaradır. Təbii ki, yara dərin oluncsa sağalma prosesi də uzanır. Amma son nəticədə bütün yaralar qaysaq bağlayıb qovuşur. Zamanın yaratdığı yaranı zaman da sağaltmağa məhkumdur və bu baş verəcək. Üstəlik, nəzərə alsaq ki, Rusiya tarixi mənşə, etnik kimlik baxımından Ukrayna ilə eyni orqanizm kimidirlər. Ruslar öz tarixlərinin Kiyevdən başladığını düşünür. Slavyan xalqlar arasında onlar qədər bir-birilərinə yaxın ikinci dövlət tapmaq çətinidir. Bu günün dünyaya şərtləri də bir-birilərinə yaxın toplumların daha güclü ittifaqlar yaratmasını tələb edir, strateji müttəfiqlər qurulur. Ukrayna ilə Rusiya arasında nə qədər dərin yara açılırsa da, onlar bu

dövlətləriylə də münasibətlərinə dəki buzlar əriyəcək. Bunun da obyektiv səbəbləri var. Dünyada gedən qloballaşma prosesi Rusiyaya Avropanı çox sıx şəkildə bir-birinə bağlayıb. Tarixən mövcud olan iqtisadi, mədəni-mənəvi bağlar yenidən həmin ölkələri bir-birilə əməkdaşlığa məcbur edəcək. Siyasi iradələr bu əməkdaşlıq perspektivini öz məhvindən yayındıra bilməz. SSRİ dağıldıqdan sonra yaranan bu münasibətlər elə güclü zəmin üzərində oturdulub ki, onların birinin digərinə zərbə vurmaq istəyi bumeranq xarakteri daşıyır. Bunu Qərb ölkələri də yaxşı başa düşür, Rusiya da. Həmin dövlətləri birləşdirən əsas amil isə iqtisadiyyatdır. Rusiya iqtisadiyyatının bəzi sahələri Qərbin texnologiyasından asılıdır, Qərb də Rusiyanın təbii sərvətlərindən. Üstəlik, Rusiya Qərb texnologiyası üçün ən böyük bazarlardan biridir. Heç bir iqtisadi qüdrət bu bazarı itirmək istəməz. Eynilə Rusiya üçün Avropa da neft və qaz nəqli üçün ən

onun uğrunda hər fədakarlığa qatılmağı bacaran toplumdur. Ruslar onsuz da belə problemlərə, çətinliklərə öyrəşiblər. Bilirlər ki, Putin hakimiyyəti Rusiyanın qüdrətini artırmaq, onun dünyadakı nüfuzunu özünə qaytarmaq üçün səy göstərər. Buna görə də istənilən fədakarlığa qatılmağa hazırdırlar. Rus xalqı başa düşür ki, öz ölkələrinə qarşı həyata keçirilən bu basqılar Putinlə bağlıdır. Putin Rusiya maraqlarını həmişə qoruyub və bu cizgindən heç vaxt kənara çıxmayıb, çıxmıyacaqdır. Belə bir liderin qədrini öz xalqı, əlbəttə ki, bilir və bilməlidir. Baxın, Rusiya tarixində və ümumiyyətlə, tarixdə rol oynayan Qorbaçov bu ölkədə heç yada salınmıyır. Çünki onun yürütdüyü siyasətin məğzi Avropanın maraqlarına yönəlmişdi. Onun başlıca məqsədi Avropanı qane etmək istəyi idi. Fikir-ləşirdi, nə etsin ki, Avropada onun tərəfləşinlər. Yeltsin də elə idi. Putin isə əksinə, öz xalqının maraqlarını həyata keçirir. Putinin Avropanın xoşuna gəlmək-gəlməmək problemi yoxdur. Onun fikrincə, avropalılar ondan xoşlanma da bilirlər, xoşlanmaya da. Bunu özləri bilirlər. Təki, Rusiyanın maraqları

siyasətçilərin mövqeyidir. V.V.Putin XXI əsrdə dağılmaqda olan böyük bir dövlətin o dövletdə yaşayan böyük bir xalqın tarixi tələbatı idi. Tarixən belə hallar mövcud olub. Belə bir adamı, təbii ki, Avropa dövlətləri sevməzlər. Amma Rusiyada əsas söz sahibi bu dövlətlər deyil, rus xalqının özüdür. Putinin xalq arasındakı dəstəyi isə çox güclüdür. Xalq arasında dəstəyi olan belə liderlər tarixdə qalır. Putinin indidən Rusiyanın tarixinə düşmüş adamdır. O düz edib etməyib, bizim ona münasibətimiz yaxşıdır, pisdir - bu, ayrı məsələdir. Fakt budur ki, bu adam öz siyasətiylə çökməkdə olan Rusiyayı yenidən dirçəldib, onu dünyanın sözü ötkəm dövlətlərindən birinə çevirib.

- Yeni demək istəyirsiniz ki, Putinin digərlərindən fərqi ondadır ki, sələfləri xarici maraqlara, o isə daxili milli hədəflərə yönəlik siyasət aparır.

- Putin başa düşür ki, tarixdə qalmaq istəyirsə, "nə edim ki, xaricin xoşuna gəlim?" kimi cılız hisslərlə yaşamamalı, milli maraqlardan çıxış etməlidir. Onun siyasətçi kimi bir hədəfi var-xalqa arxalanaraq, ictimai dəstək qazanaraq Rusiyanın maraqlarını qorumaq.

- Elə bir çoxları da məhz buna görə Putini rus imperi-alizminin qurucularıyla eyniləşdirirlər. Onu Pyotrla müqayisə edirlər. Siz bu müqayisəyə necə baxırsınız?

- Bu müqayisə zərərli deyil, bu dövlət mövcuddur, kim adını necə başa düşürsə, düşsün. Bu fikirdəyəm ki, biz bu "imperiya" sözünü yaddan çıxarmalıyıq. Rusların özləri bu düşüncələrdən imtina ediblər. İmperiya heç rusların özünə də lazım deyil. SSRİ təcrübəsi göstərdi ki, imperialist maraqlar hər kəsdən daha çox Rusiyanın özü üçün zərərli deyil. Təbii sərvətlərlə zəngin olan Rusiya Tacikistanı, Qırğızıstanı öz tərkibinə almaqla nə qazanırdı-öz təbii sərvətlərini SSRİ-ni əmələ gətirən bir çox subyektləri dolandırmaya yönəlməkdən başqa? Rusiya heç vaxt eyni səhvləri təkrarlamaz. İndi dünyaya daha rahat əməkdaşlıq imkanları var. Qarşılıqlı iqtisadi maraqlara söykənən müttəfiqlik imkanı varkən, niyə keçmiş dövrlərdən qalma, bu günün tələblərinə cavab verməyən qurum və quruluşlara qayıtsınlar.

- Bəs o zaman Avrasiya İttifaqı nəyə xidmət edir?

(ardı var)

"Rus xalqı öz vətənini seven, onun uğrunda hər fədakarlığa qatılmağı bacaran toplumdur. Ruslar onsuz da belə problemlərə, çətinliklərə öyrəşiblər. Bilirlər ki, Putin hakimiyyəti Rusiyanın qüdrətini artırmaq, onun dünyadakı nüfuzunu özünə qaytarmaq üçün səy göstərir. Buna görə də istənilən fədakarlığa qatılmağa hazırdırlar"

Ziya Məmmədovun mülbəm zənginin istintaqı bitməyib, amma onu bitirir...

İqtidarın "ASAN" konsepsiyası

və Məmmədovlar klanı

Nəqliyyat naziri "Hakan Fidan" mı; ölkənin ən zəngin nazirinə sadə bir sual veriblər: "Əgər dürüst adamsansa, niyə öz telefonunla zəng etməmişən"; Nazirlər Kabinetinin üzvünü dövlət düşməni ilə nə bağlayır; Ziya Məmmədov dostu Abbas Abbasovla kimlərin qeybətini qırır...

"Yeni Müsavat" qəzetinə artıq geniş ictimaiyyətə bəlli olan sensasion bir faktla əlaqədar yeni və mühüm detallar daxil olub. Məlum olub ki, barəsində ölkə mediasının dəfələrlə yazdığı Ziya Məmmədov-Abbas Abbasov arasında gedən telefon danışqları ölkənin rəhbərinin də yanında müzakirə olunub və nəqliyyat naziri bir sıra sadə, lakin əzici suallara cavab verməli olub.

Ziya Məmmədov "Hakan Fidan" rolunda?

Mövzunu yaxşı qavramaq üçün bu məqamda hadisə haqda qısa bilgi verək.

İlk olaraq özəl xəbərlərle işləyən "Unikal" qəzeti məlumat yaydı ki, Azərbaycana qarşı Rusiyanın təhriki ilə kəskin bəyannatlar verdiyi, iqtidara barmaq silkələdiyi bir dövrdə ölkənin nəqliyyat nazirinin "Milyarderlər İttifaqı"nın rəhbəri Abbas Abbasovla məxfi telefon danışığı olub. O danışıda nələrin müzakirə edilməsindən daha çox, faktın özü maraqlıdır. Necə olur ki, ölkənin bütün rəsmi kursu Rusiyadan hakimiyyətə təhdid edən "Milyarderlər İttifaqı"na, onun başındakı Abbas Abbasovla qarşı bir cəbhə alarkən, Azərbaycan nazirlərindən biri gizlicə Abbas Abbasovla telefonla danışır? Bəlkə o da Türkiyə MİT-in başqanı Hakan Fidanın PKK ilə gizli danışmağa aldığı sanksiyadan alıbımsı? Ki, düşmənlə gizli əlaqə qursun, onu nifrət edən, aqressiv tərəf statusundan çıxararaq, danışqlara çəksin, yumşaltsın, münasibət qursun, neytrallaşırsın? Məntiqlidir - ötən il bu zamanlar Abbas Abbasov müxalifətin başına keçmiş Rüstəm İbrahimbəyovun arxasındakı əsas kölgə-fiqur idi. Cənab Abbasov us-

ta bir gedişlə qısa müddətə Azərbaycan müxalifətini bir təşkilatda - həm də Moskvada həzirlənən format üzrə - birləşdirərək, R. İbrahimbəyov vasitəsilə ona patronluq edirdi. Onu siyasi müxalifətdən ayırmaq təbii ki, işin xeyrinə olardı. Bu səbəbdən də əgər Ziya Məmmədov bu missiya ilə oyuna qatılırsa, anlamaq olardı. Lakin sonradan gələn məlumatlar göstərir ki, tam tərsinə, cənab Məmmədov bu danışığı üçün siyasi rəhbərlikdən, özəlliklə də prezidentdən heç bir sanksiya almayıbmış.

Onun Putinin adı ilə formalaşan "Milyarderlər İttifaqı" - RATİ tərkibindəki digər anti-Azərbaycan fiquru ilə, "AST Telman"la da isti münasibətləri var. Telman İsmayilovun Azərbaycanda sözünün keçdiyi digər ciddi fiqurlarsa Cahangir Əsgərov və şeyximiz Allahşükür Paşazadədir. Adları qeyd olunan bu şəxslər ölkə içində də bir-birinə dəstəklidirlər.

Məlum olan yeni xüsusi N1

İndi məlum olur ki, cənab nazir onun da təmsil olunduğu iqtidarı devirməklə hədələdiyi bir vaxtda Abbas Abbasovla başqa, məxfi hesab olunan telefonla danışmış. Lakin Azərbaycanın xüsusi xidmət orqanları bu kodlaşdırılmış və hazırda

bir çox iqtidar mənsubunun istifadə etdiyi "kriptolu" (şifrəli) telefonlardan gedən zəngi də, danışığı da fiksə edə biliblər. Təbii ki, dərhal da ölkə rəhbərliyini, prezidenti məlumatlandırılar.

Bu da ölkə rəhbərliyində təbii narahatlıq və hərəkətlik yaradıb.

Məlum olan yeni xüsusi N2

"Yeni Müsavat"a çatan, lakin dəqiqləşdirilməsi mümkün olmayan məlumatla görə, nazir Ziya Məmmədovla ilk söhbəti administrasiya rəhbəri aparıb. O, belə bir danışığı tamamilə inkar edib. Mənbə deyir ki, Ziya Məmmədov istifadə etdiyi "kriptolu" telefona, onunla danışqların dinlənməsinin mümkünsüzlüyünə o qədər güvənmiş ki, rahat şəkildə direnib və Abbas Abbasovla danışığı apardığını inkar edib.

İddialara görə, bundan sonra onu ölkə rəhbəri qəbul edib və bu mövzuda sual verib. Eyni situasiyanın sabiq nazir Fərhad Əliyevlə yaşanmasını yaxşı bilən və artıq birinci instansiya qarşısında yalan danışmaqda mənə görməyən Ziya Məmmədovun dili açıqlıb. O, belə bir danışıq olduğunu etiraf edib. Danışılanların isə ölkə iqtidarına, dövlətçiliyə heç bir təhlükə törətmədiyini vurğulayıb.

Lakin o, sadə bir suala cavab verə bilməyib. Əgər heç bir təhlükə, problem və məxfilik yox idisə, niyə danışqlar onun rəsmi, gündəlik işlətdiyi telefonu ilə (050 211 31...) deyil, rəhbərlikdən gizli saxladığı şifrəli

telefonla aparılıb?

Danışqlarda ehtiyatlı olublar...

İddialara görə, Abbas Abbasovla Ziya Məmmədovun hətta şifrəli telefonlarla danışqlarında ölkə rəhbərini tənqid edən, birbaşa hədəfə alan heç nə yoxdur. Görünür, illərin təcrübəsi və qorxu tərəfləri ehtiyatlı olmağa sövq edib. Orada iqtidardakı müəyyən fiqurların Abbas Abbasovla və digərlərinə qarşı "təxribatları", prezidentdə yanlış fikir yaratması, Rusiya ilə düzgün rəftar olunmaması və s. danışılıb. Digər, siyasi xüsusiyyətlər də var - lakin onlar da birbaşa çevriliş xarakterli deyil.

Yuxarıda dediyimiz kimi, ölkə rəhbərliyinin nəzərincə, əsas məsələ nə danışmaq deyil; əsas məsələ hansı məqamda kiminlə və necə (gizli) danışmaqdır. Ziya Məmmədovun başı hələ də bu fakta görə qaldadır.

Onun özü də bu yaxınlarda

açıqlama vermişdi ki, hakimiyyət daxilindən kimlərsə ona qarşı kampaniya aparır. Bu etirafın özü də ciddi və skandal məsələdir.

İqtidar ideoloqları hakimiyyət komandasının monolitliyi, müxalif düşərgəninə pərkəndəliyi haqda proqoqanda apararkən, bu komandanın mühüm nazirlərindən biri bunların tam əksini söyləyir.

Ziya Məmmədov gedəcək - lakin sabah yox

Hakimiyyət düşərgəsinə bələd olan ekspertlərdən biri "Yeni Müsavat"a deyib ki, Ziya Məmmədov vəzifədən götürülmə sırasına görə ilk yerlərdə olan məmurlardandır. Onun özü və klanı prezidentin "ASAN" konsepsiyasına, ölkə məmuriyyətini modernləşdirmək konsepsiyasına cavab vermir və hakimiyyətə ciddi neqativlər gətirir. Lakin bu klan olduqca zənginləşib. Onun sərvətini "milliləşdirmədən", iqtisadi imperiyasının sərhədlərini minimuma endirmədən, iqtidardan ayrımaq təhlükəlidir: "İqtidar ikinci Abbas Abbasov istəmir",- deyir ekspert. Bu səbəbdən də Məmmədovları hələlik iqtidarda - nəzarətdə saxlamaq qərarı gündəmdədir. Bu ilin sonu, gələn ilin əvvəlləri üçün nəzərdə tutulan kadr islahatlarında ilk olaraq bu klan və onun tutduğu "siyasi ərazi" yenilənəcək.

Burada mübhəm telefon danışqlarına görə etibarın itirilməsi faktı da heç şübhəsiz, vardır.

□ T.TURANCI

Qərbin aciz durumu

Azər RƏŞİDOĞLU

Rəsmi Bakıya Qərb siyasi dairələrinin təzyiqlərinin əsas istiqaməti siyasi məhbusların azad olunması üçün qoyulan tələblərdir. Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı uzun illər boyunca davam edən təzyiqlər bəzən effekt verir, bir neçə siyasi məhbus azad edilir, lakin dərhal onların yerini onlarla yeni siyasi məhbus doldurur. Nə siyasi, nə sosial islahatlar paketini həll etmək yada belə düşmür. Ekstremal şəraitdə çalışmağa vadar olan beynəlxalq təşkilatlar siyasi məhbus problemini müzakirə etməklə öz işlərini bitmiş hesab edirlər.

Bir sözlə, proseslər hakimiyyətin istəyinə uyğun həyata keçirilir. Qərb ölkələri və beynəlxalq təşkilatlar rəsmi Bakının sətir idarəçiliyi qarşısında aciz durumda qalırlar.

Kənardan görünən budur ki, "siyasi məhbus" oyunu hakimiyyətin digər problemləri qabartmağa imkan verməmək üçün ortaya atdığı texnologiyadır.

Əlbəttə ki, siyasi məhbusların azad olunması təqdirəlayiq haldır. Lakin ən başlıca məsələ siyasi məhbus problemini yaradan səbəblərin aradan qaldırılmasıdır. Bu baxımdan, siyasi məhbusların azad edilməsindən daha çox, siyasi islahatların aparılmasını tələb etmək daha məqsədəuyğun hesab edilə bilər.

Görünən budur ki, Qərb təsisatları Yaxın Şərqdə, Azərbaycanda, Orta Asiyada tam oturuşmuş demokratiyaya nail olmaq fikrində deyillər. Enerji daşıyıcıları hesabına varlanan, korrupsiyaya uğrayan rejimlərin mövcudluğu Qərb siyasi dairələrinə haradasa sərf edir. Artıq Türkiyə də avtoritarizmə meyillənəkdədir. Yaranan təəssürat ondan ibarətdir ki, heç bir müsəlman ölkəsində demokratik dəyərlər önəmli olmamalı, siyasi rejimlər siyasi rəqiblərini məhv etmək gücündə və imkanında olmalıdır. Belə hakimiyyətlərlə siyasi əlveriş etmək daha asan görünür.

Avropa Şurasının üzvü olan, üzərinə beynəlxalq öhdəliklər götürən ölkədə siyasi məhbuslar ordusunun olması ağlaşılmazdır. Ya bu problem həll edilməli, ya da Azərbaycan həmin qurumlarda təmsil edilməməlidir.

Azərbaycanın hələ demokratiyaya hazır olmadığı barədə deyilənlər də rəsmi Bakı və bənzər hakimiyyətlərin qarşısında aciz qalan Qərbin ortaya atdığı texnologiyadır. Əgər Azərbaycan demokratik idarəçiliyə hazır olmasaydı, kütləvi həbslərə baxmayaraq, onlarla hüquq müdafiəçisi, müxalifət fəali, gənclər həbsxanalara təbəssümlə girməzdilər.

Digər müsəlman ölkələrində müşahidə edilənlər də onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan kimi ölkələrdə hakimiyyətdə kimin olmasından daha çox, siyasi islahatların aparılmasından söhbət gedə bilər.

Konkret islahatlar həyata keçirilməyə hər hansı bir uğura imza atmaq da mümkün olmayacaq.

İlk növbədə aşağıdakı islahatların həyata keçirilməsi daha məqbul görünür. Prezident idarəçiliyi sistemindən parlament idarəçiliyi sisteminə keçilməsi islahatları başlanğıc kimi dəyərləndirilə bilər. Prezidentin qanunları təsdiq etmək, ali baş komandan, ali hakim funksiyalarının saxlanılması, icra hakimiyyətinin başçısının isə parlament tərəfindən seçilməsi və parlamentə hesabat verən baş nazir olmasında ölkədəki gerginliyin azalmasına şərait yaratmaq gücündə ola bilər. Növbəti mərhələdə mərkəzi və yerli özlünüidarə orqanlarının proporsional seçki sistemi əsasında formalaşdırılmasına nail olmaq gerçək islahatların xəbərcisi sayıla bilər.

Bu baxımdan, parlamentə seçkilərin proporsional seçki sistemi ilə keçirilməsi də vacib məsələdir.

Vurğulayaq ki, proporsional seçki sisteminin bərpası, Milli Məclisdə yerlərin 250-yə çatdırılması, prezidentin bəzi səlahiyyətlərinin baş nazirə verilməsi rəsmi Bakı qarşısında Qərbə inteqrasiyanın təsdiqi sayıla bilər.

Avtoritarizmdən uzaqlaşmaq normal seçki mühiti yaratmaqdan keçir. Azərbaycanda isə bütün sahələr inhisardadır. Resursların bölüşdürülməməsi siyasi münasibətlər sistemini də alt-üst edir. Resurslara malik olmayan siyasi təşkilatların isə mübarizəsinin yetərcək effekt verməyəcəyi daha çox ehtimal olunur. Bu baxımdan, hər hansı bir konstitusiyaya dəyişikliyinə nail olmaqdan əvvəl, qanunlara əməl olunmasına çalışmaq lazımdır. Əks halda, heç bir dəyişikliyin faydası yetərcək olmayacaq.

Vətəndaş cəmiyyətlərinin olmadığı ölkələrdə hətta ən ideal qanunlar belə demokratik cəmiyyət qurmağa imkan vermir. Bu baxımdan, qanunların demokratikləşməsi ilə paralel vətəndaş cəmiyyətinin proseslərə nəzarətini də bərpa edilməsi son dərəcə mühüm məsələlərdəndir.

Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyi demokratik təsisatların möhkəmləndirilməsinə yol açmayacağına, ölkədə qarşılıqlı etimadı bərpa etmək mümkün olmayacağı. Bu isə uzun müddətli kataklizmlər deməkdir.

Qərb rəsmi Bakı ilə müzakirə edəcəyi əsas mövzu adıçəkilen islahatların həyata keçirilməsi olmalıdır. Adıçəkilen islahatlar həyata keçirilərsə, siyasi məhbus problemi də həll ediləcək...

Bəxti gətirmiş məhbus

Samir SARI

Türkiyənin TRT televiziyası ilə Rəcəb Tayyib Ərdoğan barədə bir veriliş verirdilər, aləm şey idi. Televiziya da tanış gəldi, verilişin formatı da, kadr arxasından səsi gələn aparıcının təhkiyəsi də, bir sözlə, hər şey.

Sanki əvvəllər belə verilişlərə çox baxmışdım. Bəli, eləydi. Sadəcə, bu, Ərdoğan barədə ilk belə veriliş idi. Bundan əvvəl isə o cür veriliş başqa siyasi xadimlər haqqında yaradılıb və təkrar-təkrar efirə verilib, biz də oturub hiddətlənə-hiddətlənə tamaşa etmişik.

Bir vaxtlar seve-sevə baxdığımız TRT bizim Az.TV-yə (1993-cü ilin payızındakı variantına) dönüb, daha bəzər olub. Vaxt vardı, bu kanal baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğanın hər ayın sonuncu cümə gününü "Ulusa səsləniş"ini yayımladıqdan sonra aparıcı verilişə belə bir P.S. verirdi ki, filan qanunun filan maddəsinə görə TRT baş nazirin xalqa müraciətini yaymaq zorundadır.

Bu, o demək idi ki, Türkiyənin ictimai televiziyası siyasi qüvvələr arasında ayrı-seçkilik eləmir, bu işi qanunlar əsasında görür.

İndi həmin TRT qanunlara-filana məhəl qoymadan Ərdoğanın təbliğat rəporsuna çevrilib. Hətta prezident seçkiləri zamanı barıtı o qədər çox qoyurdu ki, axırda Ərdoğanın alternativləri dilə gəldilər, dedilər, bu qədər də birtərəfli yayın etmək olmaz, yahu...

Ancaq təbii ki, belə yayınlar bizi, türkün sözü, heyretləndirməz, biz kəndi ölkəmizdə nə yayınlar, nə təbliğatlar, nə reklamlar, nə piarlar görmüşük. Hələ sayın Kılıçdaroğlu və sayın Bahçeli şükür etsinlər ki, TRT onların şəklinin başını ekranda qara dairəyə alıb, "İhanət", "Kara yara", "Arkadan darbə" kimi verilişlərində cürbəcür iftiralara məruz qoymur, camaata "xalq düşməni" kimi təqdim etmir.

Amma bu gedişlə o da olacaq. Əgər türkiyəli televizyonçu arkadaşlar bu konuda sıkıntı içinə girsələr, biz onlara uyğun kadrlar transfer edə bilərik. Allahdan, ölkəmizdə səriş-təli və işsiz televizyonçu kadrlar var. Onlar əvvəllər belə verilişləri çox çəkiblər, təcrübəlidirlər. "Bir millət, iki dövlət" proqramı çərçivəsində yardım edə bilərlər.

Hərçənd TRT-nin özünün çəkdiyi veriliş də pis deyildi. İş elə gətirdi ki, mən o verilişin Ərdoğanın siyasi baxımdan yanlış hesab edilən bir şeir parçasını oxumaq üstündə həbsə alınmasından söhbət açılan yerinə baxdım.

Tam səmimişini deyirəm, bu saat ölkəmizdə yüzlərlə siyasi fəala da türmədə o cür şərait yaradılsa, həbsə razı olmayan, "repressiyaya məruz qalmışam" deyər Avropa institutlarına şikayət edən biri də bayırda qalmaz, hamısı ərizə yazıb, içəri girər və heç biri ildə dörd dəfə əfv gözləməz.

Siz təsəvvür edin, Ərdoğanın həbsə girməsi vacib olandan sonra prokuror ona pansionata oxşayan bir türmə təşkil edib. Bunu prezident özü etiraf etdi, dedi, məsləhətləşdik ki, elə yer olsun, adam çox olmasın. Gələcək prezident türmədəki ofisinə yollanmazdan üç gün qabaq adyutanti dustaq olaraq (bunu da təşkil ediblər) həmin məhəbəyə gəlib, qapının açarını, kilidini, hər şeyini dəyişdirib. Hətta o, elə edib ki, bayır tərəfdən heç kəs koğuşun qapısının üzərindəki balaca nəfəsliliyi açma bilməsin. Guya ki, kimsə o nəfəsliliyi açıb sayın Ərdoğanı güllə atma bilməmiş. Altı-yeddi nəfər üçün nəzərdə tutulmuş koğuş iki nəfərin yaşaması üçün düzəldilib. Qonşu kameraların damından belə Ərdoğanın ofisinə yaxın düşmək mümkün deyilmiş, adyutant hər şeyi düzüb qoşub.

Bu haqq-hesabların hamısını ya Ərdoğan, ya da həmin yavərin (*adı, deyəsən, Hüseyin idi*) özü danışırdı. Sonra da həmin koğuşda çəkilmiş şəkilləri göstərdilər. Fotolardan görünürdü ki, gələcək siyasi xadim şıq geyimdə indiki kreslosundan sadəcə olmayan bir kreslodan yazı masasının arxasında oturub qonaq qəbul edir.

Belə türmədə yatmağa, cəza çəkməyə nə var, arkadaş? Camaat bu tərəfdə oxumağa "Yeni Azərbaycan" və "Səs"dən başqa qəzet ala bilmir, yanına yalnız ən yaxın adamları buraxırlar, üstəlik, içəridə yavərləri də yoxdur, yemək-içmək, təmizlik işlərinə baxsınlar

Adam altı ay türmədə yatıb, budur, 12 ildir təbliğatçılar Türkiyə xalqının başını keçəl eləyib, 27 il türmədə yatan Nelson Mandelanın hadisəsi bunların rəhbərinin iztirabı yanında heç nədir.

Xüləs, hər kəs 6 ay məhəbədə yatdıqdan sonra 20 il padşah olmaq istəyər. Amma belə taleh quşu hər kəsin başına qonarmı?

Müsəvat Partiyasının sentyabrın 27-nə təyin etdiyi, növbəti VIII qurultayla bağlı işlər sürətlənib. Artıq avqustun 28-i saat 10:00-dan etibarən partiyanın seçkili orqanlarına namizədlərin qeydə alınması prosesinə başlanılacaq.

Müsəvat başqanının müavini **Gülağa Aslanlı** namizədlərin irəli sürülməsinə 20 gün vaxt ayrıldığını bildirdi: "Proses sentyabrın 17-si saat 10:00-dək davam edəcək. Hazırda bizə rəsmi şəkildə namizədlərlə bağlı rəsmi sənəd təqdim edən olmayıb".

Partiya Qurultaya Hazırlıq üzrə Təşkilat Komitəsinin iclasında seçkilərlə bağlı bu kriteriyaları müəyyənləşdirib:

1. Qurultayın keçirilməsi üçün təşkilati-texniki hazırlıqların həyata keçirilməsi ilə bağlı ötən iclasda qəbul edilmiş qərarlar əsasən yerinə yetirilmiş hesab olunsun. Bu istiqamətdə tamamlanma işləri davam etdirilsin. Bülleten formalarının layihələrinin, qurultay nümayəndələrinin qeydiyyatı alınması, say komissiyasının təşkili və səsvermənin həyata keçirilməsi qaydaları haqqında hazırlanan layihələr müzakirə zamanı verilən təkliflər nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilsin və növbəti yığıncaqlara çıxarılsın. Qurultay nümayəndələrinin, dövlət olunacaq media təmsilçilərinin və qonaqların siyahıları

nın dəqiqləşdirilməsi davam etdirilsin. Müsavat Partiyasının 100 illik tarixini əks etdirən xüsusi buraxılışın və videoçarxın, qurultay keçiriləcək zalın və binanın divarlarından asılmaq üçün şüarların və plakatların hazırlanması işinə diqqət artırılsın.

2. Partiyanın nizamnaməsi və proqramına təklif olunan dəyişikliklərin müzakirəsinin yerləşdirilməsi, layihənin son variantının razılaşdırılması işi sürətləndirilsin və Qurultaya Hazırlıq üzrə Təşkilat Komitə-

Müsəvatda başqanlığa iddialıların təbliğat mərhələsi başlandı

Namizədlərin qeydə alınması prosesi 20 gün çəkəcək; təşviqat kampaniyası seçki gününədək sürəcək; başqan müşaviri seçkiyə görə istefaya getdi...

sinin növbəti yığıncağında müzakirəyə çıxarılsın.

3. Seçkili orqanlara namizədlərin irəli sürülməsi müddəti qurultaya 30 gün qalmış (28 avqust 2014-cü il saat 10:00-dan) başlayır və qurultaya 10 gün qalmış (17 sentyabr 2014-cü il saat 10:00-dək) başa çatır.

- Təşviqat kampaniyası müddəti qurultaya 30 gün qalmış başlayır və səsvermənin başlanması haqqında qurultayın qərar verdiyi ana qədər davam edir.

- Namizədlərin irəli sürülməsi haqqında ərizə QHTK-nin sədrinin adına yazılır və Təşkilat Departamentinə təqdim olunur. Təqdim olunan ərizələr xüsusi mərhələdə namizədin şahidliyi ilə qeydə alınır və namizəd tərəfindən imzalanır (*Həbsdə olan müsəvatçılar müraciət edəckləri halda onlara qarşı məhdudiyyətlər nəzərə alınmaq şərti ilə*).

- Namizədlərin irəli sürən şəxs ərizədə özünün soyadı,

adı, atasının adı və lazım bildiyi halda təxəllüsünü, seçkili orqanın (*başqan, MNTK və sərbəst Məclis üzvü*) adını və ərizənin verilmə tarixini qeyd etməlidir.

4. Qurultayın keçirilməsi üçün yer ayrılması istiqamətində səylər davam etdirilsin.

- Müvafiq zallar ilə bağlı danışıq aparmaq məqsədilə İşçi Qrupu yaradılsın.

Bu arada Müsavat başqanının müşaviri Səxavət Əlisoyun vəzifəsindən istefa verdiyi bəlli olub. APA-ya açıqlamasında Əlisoy buna səbəb kimi Müsavat başqanlığına keçiriləcək seçkilərdə namizəd qismində sərbəst iştirak etmək istəməsini göstərib: "Seçkilərə namizəd olduğum halda, başqanın müşavirliyinin verdiyi siyasi avantaждан istifadə etmək istəmirəm. Sırası müsəvatçı kimi seçki kampaniyasında iştirak etmək niyyətindəyəm".

S.Əlisoy istefası ilə bağlı Müsavat başqanı İsa Qəmbərə müraciət etdiyini də söyləyib.

□ Cavanshir ABBASLI

Siyasi məhbusların azadlığı məsələsi gündəmə gəlir

Hakimiyyət AŞPA-nın payız sessiyasına və Avropa Yay Oyunlarına bu həbslərlə getməyi özünə təhlükə sayır; iqtidara yaxın deputatdan ümidverici məlumat

Oktabr ayında siyasi məhbusların, əsasən də son bir neçə ayda həbs edilən vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin azadlığa buraxılacağı gözlənilir. Bu barədə redaksiyamıza hakimiyyətə yaxın deputatlardan biri informasiya verir. Onun sözlərinə görə, hakimiyyət Avropa Şurası Parlament Assambleyasının noyabrda keçiriləcək payız sessiyası öncəsi siyasi məhbuslarla bağlı addımlar atacaq. Payız sessiyasına qədər bu addımlar atılmasa, sessiyada Azərbaycan problemlərlə qarşılaşa bilər. Mənbənin sözlərinə görə, hakimiyyət həm bunu, həm də 2015-ci ildə Azərbaycanda birinci Avropa Yay Oyunlarının keçirilməsinə nəzərə alaraq siyasi məhbus adlanan məhbusları, xüsusilə də səhhətində problem olanları azad edə bilər.

"Qarabağ" blokunun üzvü, ADP sədri **Sərdar Cəlaloğlu** da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında siyasi məhbusların azad olunacağını gözlədiklərini bildirdi. Onun sözlərinə görə, səhhətində problem olan məhbusların azad olunması təkə siyasi addım deyil: "BMT-nin məhbuslar haqqında

qətnaməsi var. Həmin qətnaməyə görə ağır xəstəliyə görə həbsxana şəraitində yaşaması mümkün olmayan məhbusların həbsxanalarda saxlanması qadağandır. Bu, məhbuslarla davranış normalarına aiddir. İkincisi, prezidentin bilavasitə konstitusiyaya ilə vəzifəsidir ki, ölkə vətəndaşlarının hüquqlarına təminat versin. Üçüncüsü, həmin siyasi məhbusların azadlığa çıxmasının Azərbaycan cəmiyyətinə zərəri ola bilməz. Mən də düşünürəm ki, hakimiyyət Azərbaycan üçün beynəlxalq aləmdə problemlərə yol açan siyasi məhbuslar

məsələsi ilə bağlı payız aylarında addımlar atmalıdır, həmin məhbuslar azad olunmalıdır. Azərbaycan 2015-ci ildə keçiriləcək Avropa Yay Oyunlarına siyasi məhbuslarla getməməlidir. Hesab edirəm ki, hakimiyyət Azərbaycanda keçiriləcək Avropa Yay Oyunlarının boykot təhlükəsinin olduğunu nəzərə ala və siyasi məhbus kimi qəbul edilən məhbusları azad edə bilər. Əks halda, Soçidə keçirilən Olimpiya Oyunlarının dünyanın nüfuzlu ölkələri necə boykot elədilsələr, Azərbaycanda keçirilməsi nəzərdə tutulan Avropa Yay Oyunlarını

da boykot edə bilərlər. Bu zaman isə həm Azərbaycanın imicinə böyük zərbə ola bilər, həm də ölkəyə nəhəng iqtisadi ziyan vurur".

S.Cəlaloğlu vurğuladı ki, hakimiyyət sözügedən beynəlxalq tədbiri yüksək səviyyədə keçirmək istəyirsə, bunu təkə əzəmətli idman kompleksləri, hotellər tikməklə etmək mümkün deyil: "Bunu reallaşdırmaq həm də ölkədə Avropa dəyərlərinə hörmətlə mümkündür. Yəni bir tərəfdən ölkədə dünyanın yüksək qiymətləndirəcəyi tədbir keçirmək istəyiriksə, həmin tədbirdə iştirak edən Avropanın dəyərlərinə ölkədə riayət olunduğunu ortaya qoymalıyıq. Vətəndaş cəmiyyəti institutlarına, demokratik qüvvələrə qarşı sərgilənən davranış təəssüf ki, Avropa dəyərlərinə ziddir. Azərbaycan hakimiyyəti ölkənin zərər görməməsi naminə bu ziddiyyətin aradan qalxması üçün addımlar atmalı, ilk növbədə siyasi məhbuslar azad edilməlidir. Azərbaycan iqtidarı Avropa Yay Oyunlarının boykot edilməsini istəmərsə, o insanlar mütləq azadlığa buraxılmalıdır".

S.Cəlaloğlu dedi ki, siyasi məhbus kimi tanınan 110 nəfərin azadlığa buraxılması nə Azərbaycan hakimiyyətinə təhlükə yarada bilər, nə ölkədə sabitliyin pozulmasına gətirib çıxara bilər: "Belə olduğu halda həmin adamların həbsdə qalması iqtidarın özünün maraqlarına ziyan vuracaq. Biz prezidentə də bu inamla müraciət etməmişik ki, bu adamlar azadlığa buraxılmalıdır. Normal məntiqlə yanaşdıqda mən inanıram ki, həmin məhbuslar azadlığa buraxılacaq".

□ E.SEYİDAĞA

Saat 19:00-a vədələmişdik. Görüş yeri kimi Hüseyin Cavid parkını seçmişdik. Biz öncədən vədələdiyimiz yərə çatanda saat 18:55-i göstərirdi. Ona zəng vurduq, amma telefona cavab vermədi. Elə həmin məqamda ağır addımlarla bizə tərəf yaxınlaşdığını gördük. "Cəmil bəy, elə indicə sizə zəng edirdik" - dedik. O isə cavabında "hələ 7 tamama var" - söylədi.

Bəli, çox nadir hallarda öncədən vədələdiyimiz müsahib görüş yerinə bir neçə dəqiqə tez gəlir. Cəmil müəllim isə sağ olsun, nəinki gecikmədi, 5 dəqiqə də vaxtından əvvəl gəldi.

Tarix elmləri doktoru, professor, Milli Şuranın sədri, sonuncu prezident seçkilərində prezidentliyə namizəd olmuş Cəmil Həsənli ilə açıq havada, parkda söhbət edib ölkəmizdə baş verənlər, dünyada gedən proseslər haqda geniş söhbət etdik.

Parkın ərazisində yerləşən çay evlərindən birinə gedərək, söhbətimizə başladım.

- Cəmil bəy, bu enerjini, çalışmaq üçün stimulu nədən alırsınız?

- Ümumiyyətlə, mən həyata bağlı adamam. Hesab edirəm ki, insan edə bildiyi şeyləri etməlidir. Biz bir qayda olaraq problemləri sabaha qoymağa meyilli xalqıq. Amma bütün hallarda ən azından ayrı-ayrı fərdlər bu oturmuş ənənəni dəyişməlidir. Edə biləcəyi şeyləri etməlidir. Bəlkə edə bilməyənlərin də əvəzinə etməlidir. Çünki görülməsi iş çoxdur.

Bir dəfə Almaniyadan Bakıya tarixçi-professor gəlirdi. Dostum zəng vurdu ki, onun proqramını elə tərtib edək ki, boş vaxt qalmasın. Çünki boş vaxt qalsa və işləməyə başına hava gələr (gülürük.)

- Maraqlıdır, prezident seçkilərində iştirakınızdan sonra həyatınızda, onun ritmində hansı ciddi dəyişikliklər baş verib?

- Düzünü deyim ki, mənim həyatım əvvəlki axarı ilə davam edir. Sadəcə əvvəlki ilə müqayisədə həyatım indi daha çox nəzarət altına düşüb, evimə və telefonlarıma nəzarət edirlər. Hətta evimə qohum-əqrəbə gələndə belə onların üzərində bir neçə gün nəzarət qoyurlar ki, görsünlər kimlərlə görüşürlər. Siyasi çarları və ya xarici qonaqlar olanda çalışırlar evimin içini də çəksinlər. Qonşu binanın hələ ki boş olan 17-ci mərtəbəsindən rahatlıqla bunu edirlər. Mən də bunun qarşısını almağa çalışmıram. Çünki ortada şübhələnməyə məqam yoxdur.

- Bu dərəcədə izlənmək sizi narahat edir?

- Elə də yox, uzun illərdir mən buna öyrəncəliyəm. Çalışırım bunu psixoloji problem səviyyəsinə qaldırmayıram. Amma istər-istəməz belə şeylər insanın gündəlik yaşam tərzinə, işinə, həyatına təsir edir. Nə etmək olar, olsun... Bu da bizim həyatımızdır.

- Bakı Dövlət Universitetinin Avropa və Amerika ölkələrinin müasir tarixi kafedrası üzrə professor kimi çalışmısınız. Dünyanın inkişaf etmiş ölkələri ilə Azərbaycanı müqayisə etdikdə hansı nüanslar daha qatır?

sivil ölkələrlə bizim ən böyük fərqi bizdə azadlıqların məhdud olmasıdır. Azad olmayan insan böyük şeylər yaratmağa qadir deyil. İçində bir asılılıq gəzdirən cəmiyyət və fərd böyük ideallardan danışa bilməz.

- Siz öz övladlarınıza azadlıq vermişiniz?

- Azadlıq demokratik cəmiyyətin təməl prinsipidir. Amma biz fundamental azadlıqlarımızı itirib maşında kəmərlər vurmamaqla özümüzü azad göstərmək istəyirik. Əlbəttə, ailədə azadlıqlar ol-

Bundan sonra gəlir bunların cəzalandırılması mərhələsi. Məsələn, tabelçilikdə olan rektorlara zəng vurub, göstəriş verirlər ki, bunu rədd elə universitetdən. Ya işləyirsə işdən çıxart. İşləmirsə valideynini işdən çıxart. Əgər xarici təhsil üçün ərizə veribse, o prosesdən kənarda qalsın. Mən ötən əsrin 50-ci illəri ilə bağlı araşdırma aparanda maraqlı bir sənədə rast gəldim. Türkiyədə qohumları yaşayan ziyalıların, elm və mədəniyyət xadimlərinin, dövlət işçilərinin dolayı yollarla

- Bu gün Azərbaycan elminə əsasən imkanlı ailələrin övladları maraqlıdır. Səbəb isə maddi meyardır. Sizcə, bu durumun balanslaşdırılması üçün hansı addımlar atılmalıdır?

- Bu özü çox böyük problemdir ki, cəmiyyətdə elmə getmək sosial vəziyyətlə müəyyən olunur. Bu elmi yol deyil, elmdə seçim belə olmamalıdır. Elmə maddi imkan yox, potensial intellektual imkanı olan adamlar getməlidir. Və söhbət artıq gəlib o yere ki, imkanlı ailələrin övlad-

tıq bir şeyə yaramır. Bu repetitorluq şəbəkəsi niyə yarandı? Ona görə ki, orta məktəb öz funksiyasını yerinə yetirmirdi. İnsanlar bilirdi ki, orta məktəb ayrı-ayrı fənlərlə yanaşı, həm də orta dünyagörüş verməlidir. Bu dünyagörüş olmayandan sonra vətəndaş həyat prosesini axsaq adam kimi etmək məcburiyyəti qarşısında qalır. Nəticədə çox vaxt həyatda yerini tapa bilmir.

Ona görə bu vəziyyətdən çıxış yolu orta məktəbi qaldırmaqdır. Açıqını deyim ki, bu gün bi-

yasını itirib. Qadınların qazancları isə bir qayda olaraq ailə büdcəsində yardımçı gəlir xarakteri daşıyır. Təhsilin belini qıran ikinci məqam kütləvi şəkildə rayonlarda 2 illik pedaqoji kursların açılması oldu. O kursları rüşvətlə oxuyanlar sonra gəlib rüşvətlə də müəllim oldular. Beləliklə də təhsilin fatihəsi oxundu.

Söhbətimizə ara verərək bir stəkan çay içdik. Təhsil məsələlərinin geniş əhatəli olmasını vurğulayan müsahibimiz bundan çıxış yolunu sistemi tamam dəyişməkdə gördüyünü bildirdi. Beləliklə, söhbətimizə yenidən davam etdik.

- Cəmil bəy, Türkiyədəki son prezident seçkilərinə münasibətiniz necə oldu?

- Türkiyə Cümhuriyyəti tarixində ilk dəfə idi ki, birbaşa prezident seçkiləri oldu. İndiyədək prezident Böyük Məclis tərəfindən seçilirdi. Amma bu dəfə prezident birbaşa xalqın səsi ilə seçildi. Bu, mütərəqqi prosesdir. Çünki hakimiyyətin mənbəyi nə qədər xalqa dayansa, bir o qədər güvənli olar.

Qeyd edim ki, Türkiyə çoxpartiyalı sistemə birinci dəfə 1946-cı ildə keçib. Həmin ildə sovet basqıları altında Türkiyə Amerikadan yardım istədi. Onda Amerika bildirdi ki, bu yardımı o zaman göstərə bilər ki, Türkiyə çoxpartiyalı sistemə keçsin və demokratik seçki keçirsin. Həmin il Türkiyə çoxpartiyalı sistemə keçdi, amma bir qədər hiyləli seçkilər oldu. Lakin 1950-ci ildə sifət demokratik seçki oldu. Maraqlı burasıdır ki, prezident İsmət İnönü Cümhuriyyət Xalq Partiyasında və hökumətdə çıxış edib dedi ki, biz amerikalıların bu şərtlərini qəbul etsək, hakimiyyətdən gedəcəyik. Amma onlar millətin maraqlarını üstün tutdular, çoxpartiyalı sistemə və demokratik seçkiyə keçməyə qərar verdilər. Beləliklə, 1950-ci ildə Cəlal Bayar - Adnan Menderes hökuməti iqtidara gəldi. Həmin dövrdən Türkiyədə seçki demokratiyası bərqərar oldu və o seçki demokratiyası bu günədək də davam edir.

Budəfəki prezident seçkilərində isə prezident 51 faiz səsə qalib gəldi. Bu o deməkdir ki, həmin faizi qaldırmaq üçün saxta karlığa yol verilmədi.

Türkiyədə müəyyən avtoritar meyllər müşahidə edilir. Amma hələ ki Türkiyədə xalqın rəyi hakimiyyətin formalaşmasının mənbəyi kimi qalmaqdadır. Bu, Türkiyənin böyük üstünlüyüdür. Düzdür, biz hələ bilirik ki, proseslər necə davam edəcək. Odur ki, gəlin hələlik yeni seçilmiş prezidentə uğur diləyək. Onun üzərinə çox böyük missiya düşür. Prezidentliyə namizədin seçilənə qədər əleyhdarları və tərəfdarları var. Lakin seçildəndən sonra o, həmin prezidentdir.

- Böyük Türk dünyası, turançılıq barədə hansı fikirlər cəmiyyətdə düzgün formalaşmayıb? Bu anlayışlar barədə hansı özəl və sirayətədiçi məqamları açıqlamaq istərdiniz?

- O Türk dünyası deyilən dünya təəssüf ki, ancaq coğrafiyadan ibarətdir. Siyasi anlamda belə bir dünya yoxdur.

- Ümidlərimizi qırmayın... (Cəmil bəy gülür)

- Bu yalnız demokratiyanın oturması zəminində ola bilər. Türkiyə istisna olmaqla, türk dövlətlərinin hərəsinin başında bir diktator, avtoritar oturubdur. Onlar üçün öz hakimiyyətlərini qoruyub, saxlamaq hansısa bir turançılıqdan və türkçülükdən daha müqəddəsdir. Odur ki, gəlin gerçəkçi olaq.

(davamı növbəti sayda)

□ Fəridə ABDİYEVA

"Hakimiyyət məni evimin içində də izləyir"

Cəmil Həsənli: "Prezident Administrasiyasında fəal gəncləri izləmək və cəzalandırmaq üçün xüsusi struktur yaradılıb"

malıdır. Çünki bütün azadlıqların əsası ailədə qoyulur. Ailədə uşaq kiçik ikən öz yaşayışında bunu duymalıdır. Uşaqları qorxu ilə böyüdə-böyüdə gözüqırıq gənclər yetişdirməyə çalışırıq. Amma indi maşallah yaxşı gənclik yetişir. Səbəb də o oldu ki, ölkənin qapıları açıldı, xarici təcrübəni görüb-götürdülər, dünya mediasının təsiri, insanların gediş-gəlişi baş verdi, təhsil üçün gedənlər

cəzalandırılması haqqında idi bu sənəd. O dövrdə Dövlət Təhlükəsizliyi Nazirliyi tərəfindən hazırlanmışdı. Şəxsin ad-familiyası, vəzifəsi və cəzası qarşısında yazılmışdı. Məsələn, kiminsə müdafiə ərəfəsində olan dissertasiyasını pozmaq, kimisə işdə yol verdiyi "nöqsanlara" görə tutduğu vəzifədən azad etmək, kiminsə nəşriyyatdakı əsərini plandan çıxarmaq və sair cəza üsulları

"Biz fundamental azadlıqlarımızı itirib, maşında kəmərlər vurmamaqla özümüzü azad göstərmək istəyirik"

oldu. Yaxşı xatırlayıram, ötən əsrin 80-ci illərinin əvvəllərində mən namizədlik dissertasiyası üzərində işləyirdim və mövzu ilə bağlı Moskva və Lenin kitabxanasının xarici ədəbiyyat və mətbuat zalında işləyirdim. Bir qeyd dəftərim var idi. İş başa çatmamış onu kitabxanada qoymalı idin. İş başa çatanda onu yoxlayıb verirdilər, amma o qədər qayçı ilə ora-burasını kəsirdilər ki, dəftər aşızuzənə oxşayırdı. Ardıcılıq pozulurdu, qeydlər yararsız hala düşürdü, heç nə başa düşmək olmurdu. Amma bütün bu məhdudlıqlara baxmayaraq həmin illərdə geniş dairə üçün qapalı olan xarici mətbuatla tanışlığım, kamera funksiyasını yerinə yetirən gözəlliklə çəkib beynimə, oradan da yaddaşımın arxivinə ötürdüyüm materiallar bütün hallarda həyata münasibətimdə mühüm rol oynadı. Bax, azadlıqları qadağan edən Sovet İttifaqı artıq yoxdur.

- Amma bu gün hər cür azadlıq ölkədə məhdudlaşdırılır.

- Prezident Administrasiyasının nəzdindəki təsisatlardan biri ən modern innovasiya texnologiyaları ilə təmin olunub. Ona görə yox ki, nəyisə inkişaf etdirsinlər, ona görə ki, real həyatda və xüsusilə sosial şəbəkələrdə fəal olan gəncləri izləsələr. Bu min-

dan istifadə edilirdi. O, sovet təhlükəsiz orqanlarının iş metodları idi. Bəs indi niyə bu işlərlə məşğul olurlar? Müxtəlif dövlət proqramları ilə xaricə göndərilən uşaqları ucdantutma filtrlərindən keçirirlər. Hansı gəncin sosial şəbəkələrdə fəallığı, mitinq və nümayişlərdə görünüşü varsa, qarşısına qadağanlıq qoyulur. Bu adamlar anlamırlar ki, xaricə bilikli olmaqla yanaşı, həm də fəal gənclər getməlidir ki, orda Azərbaycanın maraqlarını müdafiə edə bilsinlər.

Öz övladlarına gəldikdə isə düzünü desəm həyatda qarşımda sifət uşaqları tərbiyələndirmək kimi xüsusi bir məqam olmayıb. Yeni bizim həyat tərzimiz elə olub ki, özləri görüb-götürüblər. Biz evdə tərbiyə dərsi keçməmişik.

- Cəmil bəy, ata kimi övladlarınızdan razısınızmı?

- Bütövlükdə razıyam. Razıyam o mənada ki, özləri öz həyatlarını müəyyən ediblər. Ailə qurublar, yaxşı təhsil alıblar. Məndən asılı deyillər. Hətta bəzən çalışırlar mənə də kömək etsinlər. Ən vacibi odur ki, aldıqları təhsili və seçdikləri peşəni sevirlər, evə-ailəyə bağlıdırlar. Bir də, bilirsiniz, uşaqlar yetkinlik yaşına çatandan sonra onlardan çox şeyi tələb etmək lazım deyil. Bunu buraxmaq lazımdır onların öz öh-

"Azad olmayan insan böyük şeylər yaratmağa qadir deyil. İçində bir asılılıq gəzdirən cəmiyyət və fərd böyük ideallardan danışa bilməz"

lari elmə gedir, orda artıq elmdən söhbət gedə bilməz. Orda sadəcə olaraq baş qatmaq, vaxt itirmək yer tutur. Bizdə universitetdə bir Murad müəllim var idi. Həmin vaxtlar əmək haqqı bütün universitet üzrə iki kassa-pencərədən verirdi və böyük növbə olurdu. Kafedra müdirlərindən kiməsə gələndə sıradakı olanlardan bir de-yirdi ki, filankəs müəllim, gəlin keçin qabağa. Murad müəllim qorxurdu ki, saat 6 olsun və pulu almağı çatdırmınsın, ona görə əsəbiləşib dedi ki, elmə növbəsiz girmələri az deyil, kassaya da növbəsiz soxulurlar.

Elmə getməyin yolu, mexanizmi pozulub. Bu problem təhsildən, orta məktəbdən başlayır. Təəssüflər olsun ki, bizim təhsil yararsız vəziyyətə düşüb və müasir tələblərdən çox uzaqdır. Bizdə orta məktəbin verdiyi təhsil ar-

zım təhsil sistemi çox ağır vəziyyətdədir. Biz özümüzü aldada-aldada günümüzü keçirdirik. Şagird məktəbə, tələbə universitetə gedirsə, həmin günün əməli nəticəsi olmalıdır. Vaxtilə SSRİ dövründə çoxlu lətifələr düzəldirdilər. Deməli, o vaxt Amerika prezidenti Nikson SSRİ-yə gələndə küçədəki insanlar görəndə təəccüblənir. Brejnevəndən soruşur: "Bu adamlar işləmirlər ki, hamısı küçələrdədir?" O da cavab verir: "Bu adamlar elə bilir ki, işləyir, biz də elə bilir ki, onlara əmək haqqı veririk". Yəni uşaqlar və gənclər elə bilir ki, təhsil alırlar, hakimiyyət də elə bilir onlara təhsil verir.

Təhsildə bir məqamı da vurğulamaq istəyirəm ki, hazırda qadın müəllimlərin xüsusi çəkisi təhsil işçiləri arasında arta-artıq gedir. Çünki müəllimlik artıq ailə dolandırmaq üçün iş yeri funksiyasını itirib.

"Türkiyədə müəyyən avtoritar meyllər müşahidə edilir. Amma hələ ki bu ölkədə xalqın rəyi hakimiyyətin formalaşmasının mənbəyi kimi qalmaqdadır. Bu, Türkiyənin böyük üstünlüyüdür"

barıq nəzərə çarpır?

- Azadlıq. Azadlıq bütün inkişafın mənbəyidir. İnkişaf etmiş,

valla etirazçı gəncləri, fəal gəncləri, fərqli düşüncəli gəncləri tapır, siyahılarını hazırlayırlar.

dəsinə. Onlar könüllü şəkildə nəyi edirlərsə buna görə çox sağ ol demək lazımdır.

İlham Kərimovu xatırlayarkən

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Əsgərlikdə bizim bir çavuşumuz var idi, İlham adında. Əjdaha oğlan idi, indi də onu həmişə xoş xatırlayıram. Xoş xatirəni ona görə xüsusi vurğuladım ki, Azərbaycanın ən saxtakar məhkəmə hakimlərindən biri də mənim əsgər yoldaşım olub, indi onunla kəsdiyimiz çörəkləri xatırlayanda ürəyim bulanır. Bu dərəcədə iyrənc məxluqa çevrilmişdir.

İlham bəyin istedadı özünü, məsələn, bölüyün sıra yerləşmə zamanı göstərirdi. Bəy ordumuzun anekdot səviyyəsində idarə edildiyini bildiyi üçün bizə əsgər marşlarını fərqli repertuarda seçmişdi. Misal üçün, bir əsgər oxuyurdu: "Səhər saat yeddidə!", bölük səsi verirdi: "Qırmızı nol yeddidə!"... Yaxud bölüyümüzün ən sevimli marşlarından biri "Ey Corc, ver mənə borc, Yox, Maykl, mənə də yox!" mahnısı idi. Təsəvvür etməzsiniz cəbhə xəttinin yaxınlığında, meşə massivində, dağlara exo verərək yayılan bu gülməli mahnılar bizə necə ləzzət edirdi. Ac-yalavac, bitli-birəli idik, amma yumor var idi. Bunu yaradanlardan biri də İlham Kərimov idi.

Onun ən böyük fırladaqlarından birini isə yalnız hərbi xidmətdən 3-4 il sonra bilmişəm. Özü deməsə heç indiyə qədər bilməzdim! Kərimov hərbi hissədə demişdi ki, qabaqlar ANS-in "İç xəbər" proqramında çalışıb. Deyirdi orda çalışan məşhur müxbiri (*indi deputatdır*) sevir, məndən xahiş edirdi ki, əsgərlikdən qayıdanda münasibətlərinin düzəlməsinə yardım edim. Mən də deyirdim yaxşı, çalışıraq.

Amma yazdığım kimi, əsgərlikdən uzun zaman sonra Bakıda görüşdük, Kərimov jurnalist işləməsinin yalan olduğunu dedi. Sən demə mənim jurnalistikadan orduya çağırıldığımı, zabitlərin keçmiş peşəmə görə məndən müəyyən qədər çəkdiyini görüb özünü də bu cür qələmə vermək qərarına gəlmiş! Hamını, içi mən qarışıq, qəşəngcə aldatmışdı! Ona doğrudan da keçmiş bir televiziya əməkdaşı kimi hörmət edirdilər. Xüsusən məlum telekanal o zamanlar (*15 il qabaqdan danışırıam*) hələ cəmiyyətdə hörmət yiyəsi olaraq qaldığı üçün.

Sözümün canı odur ki, xalqımız istedadlı xalqdır, əlindən hər şey gəlir. Sadəcə, sənə bircə o qalır ki, bu istedadlardan ümumxalq mənafehi naminə yararlanasan. Tut ağacından paz da qayıрмаq olar, saz da.

Belə istedadlı şəxslərimiz özlərini mühacirət həyatında da göstərirlər. Necə deyirlər, qızıl-brilyantı at mal peyininin içinə, yenə parlayacaqdır! Məsələn, bəziləri var, burdan neft pulları ilə repressiv aparat quran rejimin əlindən qaçıb gedibdir İsveçrəyə, ancaq görürsən Sürixdə "SOCAR"ın yanacaq doldurma məntəqəsində şlanqtutan vəzifəsində çalışırlar. Almaniyanın dağılması, Qrenlandiyanın əriməsi, Hindistanın nəcisə bulaşması, Putinin arvadını boşaması haqda dəyərli məqalələr qayırlar, biz də oxuyub feyziyab oluruq. Deyirik, ilahi, nə yaxşı beləncik ziyalılarımız vardır, sən bunlardan çox elə, millət tərəqqi tapsın, xaricə çıxanda üzümüz ağ olsun.

Yeri gəlmişkən, bir dəqiq məlumatı da oxucularımıza çatdırmalıyıq: bazarda qarpızın kilosunun 50 qəpiyə qalxmasında ABŞ dövləti günahkardır. Əgər onlar Ukraynaya giren Rusiyaya embarqo qoymasaydılar, qarpız belə bahalaşmazdı. Qərb ümumən alçaq yerdir, bəlkə bizimkilər ora daraşib yüksəltdilər. Qərbə qıryet-namusu da biz aparmalıyıq, başqa yolu yox artıq!

Axırda həyatda ən böyük yanlışlarımdan birini yazım, oxucular da görsün. Yuxarıda adını çəkdiyim عزیز çavuşum bir vaxtlar məni toyuna çağırırdı. Rayon yeri olduğunu-filanı düşünüb tənbelliyimə saldım, getmədim. Getmək lazım idi. Kim bilir, orda məni hansı macərə gözləyirdi...

Minskədə maraqla gözlənilən və izlənilən Gömrük İttifaqı - Ukrayna - Avropa Birliyi (AB) formatında müzakirələr başa çatdı. Ukrayna böhranı başlandı ilk dəfə olaraq belə bir formatda görüş keçirilirdi. Məsələn ondadır ki, indiyədək Rusiya-Ukrayna-AB üçtərəfli (daha çox XİN başçıları səviyyəsində) təmaslar bir neçə dəfə olub. Ancaq Minsk görüşü həm də prosese Qazaxıstan və Belarusun cəlb olunması ilə yadda qaldı.

Əgər Belarus ev sahibi və vasitəçi qismində idisə, Qazaxıstanın iştirakı doğrudan da tam yeni bir detal sayıla bilər. İstisna deyil ki, hər iki ölkənin prezidentlərinin - Aleksandr Lukaşenko və Nursultan Nazarbayevin birbaşa müzakirələrə qatılması dolyasiyla Ukraynanın mövqeyini gücləndirmək, Rusiyani isə daha konstruktiv mövqeyə sövq etmək niyyəti güdüb. Hər halda, Qazaxıstan və Belarus Putinin imperiya projələrinə isti yanaşmır.

Müzakirələrin iqtisadi mövzuda getdiyi bildirilsə də, aydın idi ki, siyasi və hərbi təhlükəsizlik məsələləri də az önəm daşımayaacaq. Çünki müharibə getdiyi zamanda uğurlu iqtisadi-ticarət əməkdaşlığından söz açmaq ən azı qeyri-ciddilikdir. Belə də oldu. Diqqət həm də kritik Ukrayna-Rusiya münasibətlərinə, Avropada təhlükəsizlik mövzusunə yönəldildi.

Putin üçün bu görüş şübhəsiz, ilk öncə 9 gün sonra keçiriləcək NATO-nun Uels sammitinə görə əhəmiyyətli idi. Kreml başçısı bilir ki, samitdə Rusiya əleyhinə yeni qərarlar verilə bilər. O üzündən Minsk təmasına "bufər effektiv" bir fürsət kimi baxırdı. Bəs Poroşenko ilə iki saatlıq görüşdə o, istəyinə nail oldu mu? Söyləmək çətinidir. Ən uzağı 9 gün sonra bunu deyə biləcəyik.

"Putin oktyabrın 26-da Ukraynada keçiriləcək parlament seçkilərindən sonra Donbasdakı vəziyyətlə bağlı öz mövqeyini elan edə və rəsmi Kiyevlə danışıqlara gedə bilər". Axar.az xəbər verir ki, belə bir açıqlama ilə ukraynalı politoloq, Qlobal Strategiya İnstitutunun direktoru Vadim Karasev Minsk danışıqlarını şərh edərkən çıxış edib. Onun nəzərincə, Donbasdakı vəziyyət parlament seçkilərindən sonra öz həllini tapa bilər və Putin bu vaxtdakı gözləyəcək: "O, yeni parlamentin necə olacağını gözləyəcək. Putin eyni zamanda gözləyir ki, təzə parlament Poroşenko tərəfindən idarə olunacaq, yoxsa daha dağınıq və az idarəolunan olacaq".

Öz növbəsində Ukrayna prezidenti Minskdəki danışıqları "çətin və ağır" adlandırıb. Məlumatlara görə, Putin problemi iqtisadi müstəviyə çəkməyə səy göstərsə, bu, alınmayıb. Putin və Poroşenko razılığa gəliblər ki, iki ölkənin sərhəd xidmətləri arasında

Ukrayna uğrunda geosiyasi

savaşda kritik Minsk dönəmi

Qərbin ümidverici saydığı Rusiya-Ukrayna-AB danışıqlarının ertəsi günü rus tanklarının qonşu ölkə ərazisinə girməsi xəbəri yayıldı; prezident Poroşenkodan Hərbi Şuranın təcili iclasını çağırmaq tələb edildi...

məsləhətləşmələr başlasın. Poroşenko onu da deyib ki, Ukraynanın cənub-şərqində atəşkəsə nail olunması üçün mümkün qədər qısa vaxtda plan hazırlanacaq.

AB isə Minsk danışıqlarını pozitiv hesab edir. "Reuters"-in xəbərinə görə, bu barədə təşkilatın xarici siyasət məsələləri üzrə ali komissarı Ketrin Eşton açıqlama verib. "Müzakirələr səmimi olanda və pozitiv oldu. Hiss olunurdu ki, hamı problemi görür və onun həlli üçün səylər göstərir", - deyir Eşton görüşü şərh edərkən bildirib. Onun sözlərinə görə, bundan əlavə, danışıqların gedişində iştirakçıları Ukraynada atəşin dayandırılmasının, Rusiya-Ukrayna sərhədinə effektiv nəzarətin, habelə beynəlxalq hüquqa uyğun şəkildə ölkənin şərqinə humanitar yardımın çatdırılmasının vacibliyini qeyd ediblər.

Putin isə Poroşenko ilə Rusiya və Ukrayna arasında energetika üzrə dialoqun bərpası barədə razılığa gəldiyini bəyan edib: "Bununla əlaqədar razılıq əldə olunub ki, təmas qrupu fəaliyyətini mümkün qədər tez bərpa etməlidir". Kreml başçısı onu da əlavə edib ki, Rusiya, Ukrayna və Avropa Birliyi Ukraynanın Avropa Birliyi ilə assosiasiya sazişi ətrafında narahatlıqları

aradan qaldırmaq üçün işi intensivləşdirmək barədə də anlaşma əldə ediblər.

Şübhəsiz, bir görüşlə Ukrayna böhranı yoluna qoyulan deyil və müzakirələr, görüşlər davam etdiriləcək. Ancaq bir şərtlə ki, Minsk anlaşması - əgər buna anlaşma demək mümkündürsə, - Ukrayna böhranının həllində dönüş və ya çıxış nöqtəsi olsun, nəinki Putinin növbəti dəfə vaxt udmasına və ya taym-aut götürməsinə işləsin.

Maraqlıdır ki, bu arada Türkiyə prezidenti, Putinin dostu sayılan Rəcəb Tayyib Ərdoğanın növbəti Putin-Poroşenko görüşü üçün lobbiçilik elədiyi haqda xəbərlər yayılıb. İddialara görə, belə bir görüş Ankarada, prezident Ərdoğanın inauqurasiyası mərasimində baş tuta bilər. Türkiyədə həm ikitərəfli Putin-Poroşenko, həm də üçtərəfli Putin-Ərdoğan-Poroşenko görüşlərinin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Lakin hələ ki nə Rusiyanın, nə də Ukraynanın diplomatik qaynaqları görüşlərlə bağlı qəti təsdiqi cavab verməyiblər. Bununla belə, Poroşenko administrasiyasının Ərdoğanın lobbiçilik elədiyi danışıqlarla əlaqədar fəal çalışdığı bildirilir. Xəbərlərə görə, tərəflər belə formatın reallaşması yönündə çoxdan işləyir.

Ərdoğanın yeni missiyası uğurlu olsa, Türkiyə ilə yanaşı, Azərbaycanın da regionda mövqeyi möhkəmlənmiş olar. Hələliklə, Minsk görüşündən sonra da Ukraynanın şərqində Kremlin suveren bir dövlətə qarşı elan etmədiyi müharibə davam edir, hər iki tərəfdən ölənlərin sayı artır. Elə dünən Ukrayna DİN-i açıqlama yayıb ki, Ukraynada 15-20 min nəfərə yaxın Rusiya müzdlusu (hərbçi və s.) döyüşür. Fakt öz-özülüyündə çox şeyi deyir.

Qəzet çapa gedərkən məlumat daxil oldu ki (axar.az), Rusiya hərbi qüvvələri Taqanroq istiqamətindən Ukrayna sərhədini keçərək ölkənin içərilərinə doğru irəliləyir. Bu barədə ukraynalı jurnalist Roman Boçkala sərhədçilərə istinadən məlumat verib: "Bu haqda həmin ərazidə olan sərhədçilər, könüllü batalyonun döyüşçüləri xəbər verib. Rusiya tərəfdən 30 tank, zirehli texnika və canlı qüvvə sərhədi keçib. Onlar artıq Ukrayna ərazisinin 8 kilometrliyinə qədər irəliləyiblər və hazırda 6 sərhədyanı kəndi ələ keçiriblər". İşğalçılar ələ keçirdikləri ərazilərdə 3 tank və 2 BTR-dən ibarət blok-postlar qurur. Yerli əhaliyə onları dəstəkləmək üçün müəyyən vədlər verirlər və bildirlər ki, qarşdakı vaxtlarda onların öz respublikaları olacaq.

Məsələ ilə bağlı Ukrayna Ali Radasının spikeri Aleksandr Turçinov prezident Poroşenkodan təcili olaraq Hərbi Şuranın iclasını çağırmağı tələb edib. Turçinov bildirib ki, Müdafiə Nazirliyi, Baş Qərargah, Daxili İşlər Nazirliyi, Milli Qvardiya, Ukrayna Təhlükəsizlik Xidməti, Dövlət Sərhəd Xidməti, Xarici Kəşfiyyat İdarəsinin iştirakı ilə hərbi şuranın təcili iclası çağırılmalıdır.

□ Siyasət şöbəsi

“Ərdöğanın inauqurasiya mərasimində Ermənistanın dəvət edilməsinə normal yanaşırım. Çünki Ermənistanla çox normal münasibətdə olan ölkələrdən biri Azərbaycandır. Neft alveri edirlər, görüşlər keçirirlər, gizli anlaşmaları da var. Bir tərəfdən atəşkəs, digər tərəfdən atəşkəsi pozmaq var, o biri tərəfdən gizli sövdələşmə, ticarət var”.

Professor Kamil Vəli Nərimanoğlu “Yeni Müsavat”a Türkiyənin yeni seçilmiş prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğanın inauqurasiya mərasimində iştirak üçün işğalçı Ermənistanla rəsmi dəvət göndərilməsi və razılıq cavabının alınmasını şərh edərkən belə dedi.

larsan. Azərbaycan bir imperiya, Amerika, Rusiya deyil, balaca ölkədir və bu ölkənin sərəvəti var. Ancaq bu ölkədə demokratiya yoxdur. Bu ölkə istəyir ki, balanslı siyasət qursun. Bəzən, çox az hallarda hakimiyyətin qorunması istiqamətində buna nail olur. Amma Azərbaycanın mənafeyi çox yerdə tapdanır, torpaqların geri alınması məsələsində

Azərbaycanla birgə məsləhətləşmələr nəticəsində müəyyən bir nəticəyə gələcəklər. Azərbaycan da Avrasiya Birliyi məsələsində həddən artıq təhlükəli situasiya ilə üzləşib və açıq şəkildə Rusiyadan çəkinir. Bu mənada Türkiyənin variantlarını zahiri siyasət məsələlərinə qurban vermək olmaz. Türkiyə siyasətinə səthi yanaşmaq daha çox küçə söhbətidir, dərin

Markesin qanuna ehtiyacı varmı?

Hüseyinbala SƏLİMOV

Əslində bu ölkədə bir qanuna ehtiyac var. O da qanunların icra olunması haqqında qanundur. Amma nə edəsən ki, hələ bu qanuna növbə çatmayıb və bu gün qanun yazanlar hələ ki özlərini cəmiyyətdən qorumaq üçün qanun qəbul edirlər...

Bugünlərdə eşitdim ki, yaradıcı birliklərin və yaradıcı şəxslərin hüquqlarının qorunmasına dair ayrıca qanun qəbul ediləcək. Və bununla sovetlər vaxtında yaradılmış bir sıra təşkilatlar toxunulmazlıq hüququ əldə edəcəklər.

Bəli, məhz toxunulmazlıq hüququ. Bu qanunu görməmişəm. Amma onun haqqında deyilənləri bir neçə dəfə oxuyandan sonra bu qənaətə gəldim. Daha bundan sonra analogi qurumlar, onların təmsilçiləri dövlətin himayəsində olan “yaradıcı birlik”lər haqqında yalnız pıçiltı ilə danışacaqlar.

“Klassik”lərimiz də rahat ola bilərlər. Bundan sonra onların “klassik” adlanmaq hüququ da qanunla qorunacaq. Bəli, daha bir kimse cəsəret edib deyər bilməyəcək ki, bəs filankəs bir qəpiklik yazıçı deyil və yaxud da rəssam olmayıb...

Belə deyənə ya cərimə edəcəklər, ya da ki, həbsə atacaqlar... Deyilənə görə, bundan ədəbiyyatımız, elmimiz, təsviri sənətimiz qazanacaq. Bizim də başqa xalqlar kimi “dünya miqyaslı sənətkarlar”ımız olacaq.

Amma başqa yerdə, dünyada necədir? Baxıb görürsən ki, böyük sənətə yol inkar olunmaqdan və inkar etməkdən keçir. Başqasının yolu ilə, bir başqasının açdığı yolla gədən öz yolu olmaz deyiblər, tünlükdə ilişib qalar.

Ona görə də gənclər özlərindən əvvəlkiləri inkar edəndə, onları bəyənəndə bunu təbii qəbul edin. Başqa cür ola da bilməz. Mən bir ara çox maraqlı detala fikir verdim. Bizim müasir musiqimizin çox böyük hissəsi klassik musiqinin, xüsusən də xalq musiqisinin dekonstruksiyasıdır. Əgər gənc bir yazıçı klassik ədəbiyyatı dekonstruksiya edirsə, “Leyli və Məcnun”u yenidən işləyirsə, bunu da normal qəbul edin...

Heç kim də birinci yazıdan, birinci məqalədən tanınmır, etiraf olunmur. Adətən ilk təşəbbüsə “Əşi, bu, nədir? Filan yerdən köçürülmədir!”- deyirlər. Bunları da normal qəbul etmək lazımdır. Yeni şey, əsl yaradıcılıq əvvəlcə inkar olunur. Bu, da təbii. Beləliklə, yenilik inkar edir və inkar olunur, əks halda o, heç yenilik də olmaz.

Çox nadir hallarda görürsən ki, yeni olan şey dərhal etiraf olunur. İllər, bəzən də əsr keçir. Mən burada onlarla ad sadalaya bilərəm. Amma ehtiyac varmı? O şey ki, illərin və nəsillərin süzgecindən keçməyib, o, dəyərləni ola bilməz...

Belə çıxır ki, daha bundan sonra belə olmayacaq. Dahiləri də təyin edəcək və bu adamların “hüquq”larını qanunla qoruyacaqlar...

Düşünürdük ki, illər də ələk kimidir. Düşünürdük ki, bizim böyüklərimizi bir daha ələkdən keçirməyə və saf-çürük etməyə böyük ehtiyac var. Ələyi azacıq hərəkətə gətirmişdik ki, təşvişə düşdülər, “Ay aman, bunlar nə edir?”- dedilər.

Ona görə də oturub yollar fikirləşdilər. Sərəncamların-dakıları bir daha nəzərdən keçirdilər. Bunların nəyi var? İstedadları yoxdur. Amma divanı və divanxanaları var.

Ona görə də qanun yazmağı qərarlaşdırdılar... Bu qanun millətin “böyük”lərinin imtiyazlarını qoruyacaq. Ona görə hüquq yox, imtiyaz yazıram ki, hüquq ümumdür, amma imtiyaz selektiv...

Fikirləşirəm ki, məsələ, Markesin belə qanuna ehtiyacı varmı? Güman etmirəm. Onun haqqında kiçik fikirləşən bu adama kiçik deyəcək, böyük fikirləşən isə, əksinə böyük deyəcək. Bununla dünya dağılacamı? Ulduzlar məhvərindən çıxacağamı?

Bir ədəbiyyatşünas, kulturoloq olub- M.Baxtin. Heç elmlər doktoru da olmayıb. Ona doktorluq dərəcəsi verilməyib. Amma ABŞ-da Baxtin İnstitutu var.

F.Dostoyevski haqqında hələ də mübahisə edirlər. Onu hələ də söyürlər. Amma ABŞ-da F.Dostoyevski İnstitutu var. Bu insanlara imtiyazların qorunması haqqında qanun lazımdır? Yəni də güman etmirik. Amma həyat davam edir, sənət, ədəbiyyat inkişaf edir, bir yerdə durmur...

Bəs niyə belə olur? Niyə biz daim ora-bura vurnuxandan sonra yenə də eyni bir yerə, eyni bir nöqtəyə qayıdırıq? Nədən bu dolanbaclardan çıxıb bilmirik? Cavab sadədi: biz restavrsiya dövrünü yaşayırıq. Bunlar gözlerini açıb durğunluq, necə deyirlər, “zastoy” dövrünü görüblər. Ona görə də nə edirlər, nə fikirləşirlər, yalnız “zastoy”u xatırladırlar.

Nə edək? Bizim də bəxtimizə belə dahilər düşüb...

Sərkisyanın Türkiyəyə dəvətinə Azərbaycandan fərqli reaksiyalar

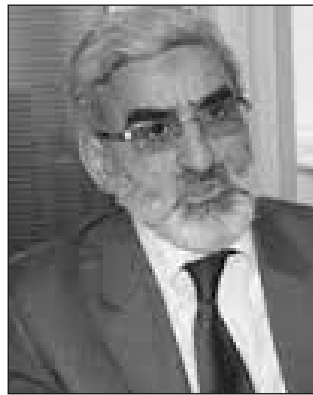
Xatırladaq ki, inauqurasiyaya şəxsən Sərkisyan dəvət olunsada, tədbirə XİN başçısı Nalbəndyanın gedəcəyi açıqlanıb. İşğalçı ölkəyə bu cür sayğılı davranışı bəzi ekspertlər qəbul etməyərək bunu Azərbaycana incidə biləcək hal sayırlar. K.V.Nərimanoğlunun sözlərinə görə isə Türkiyə böyük dövlət olduğu üçün böyük dövlət də özünə yaraşan siyasəti həyata keçirtməlidir: “Əgər Ermənistan qonşu dövlətdirsə, qonşu dövlətlə Azərbaycanın gələcəyi naminə müəyyən münasibət olmalıdır. Türkiyənin Minsk Qrupunda olmaması, Türkiyənin belə məsələlərdən uzaq tutulması Azərbaycanın xeyrinə deyil, ziyanındadır. Ermənistan isə müstəqil dövlət deyil, Rusiyadan asılıdır. Ermənistan siyasətinin bütün tərəflərini Rusiya müəyyənləşdirir. Ermənistan elə bil Rusiyanın bir vilayətidir, bunu birmənalı qəbul etmək lazımdır”.

Kamil Vəli zənn edir ki, Türkiyənin bu ölkə ilə bəzi münasibətlərdə olması müəyyən qədər onu Rusiyadan qopartmağa xidmət edir: “Bu, təkəcə Türkiyənin yox, Qərb dövlətlərinin, xüsusilə ABŞ-ın, Avropa Birliyinin siyasətidir”. K.V.Nərimanoğlunun sözlərinə görə, Türkiyə-Ermənistan

Kamil Vəli Nərimanoğlu:
“Bütün qapıları bağlamaq olmaz”

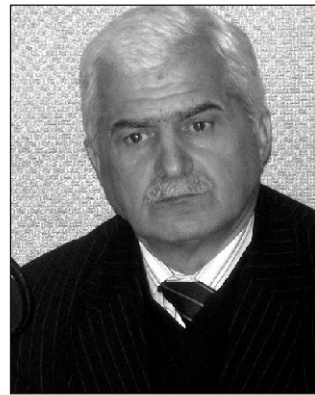
sərhədlərinin açılması da bura daxildir: “Sərhədlərin açılması Ermənistanın Rusiya ilə əlaqələrini yavaş-yavaş zəiflətmək, Qərb istiqamətinə çəkmək üçündür. Bu mənada gündəmə gələ bilər. Amma Türkiyə bu işdə ısrarlıdır ki, Azərbaycanın tələbləri yerinə yetirilməsə, sərhədlər açılmayacaq. Keçmiş prezident, keçmiş baş nazir və indiki prezident də bunu dilə gətirib. Məncə, Ermənistanın hansısa nazirinin Türkiyəyə gəlib tədbirdə iştirak etməsi məsələsi mətbuatda bir az şişirdildi. Bütün qapıları bağlamaq olmaz. Qapıları bağlayarsan, bütün münasibətlərdən kənar qanun

Mirmahmud Mirəliqulu:
“Bu, sırf protokol məsələsidir”

5-6 sm də olsun irəliləmə yoxdur”.

Professor deyir ki, o halda bütün variantlar yoxlanmalı, işlənməlidir: “Əgər müharibə yoxdursa, Azərbaycan müharibə etmərsə, Hacı Qaranın silahlanmağı kimi tepədən-dırnağa silahlanırsa, bu silahlanmanın heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Çünki müharibə yoxdursa, müharibəyə qarşı bir siyasət gədirsə, o zaman danışıq variantları da diqqətə alınmalıdır. Bizim arxalandığımız, biza yaxın olan siyasət, əlbəttə, Türkiyənin siyasətidir. Azərbaycan sərhədləri açmaq istəmirsə, mənəcə, Türkiyə burda ısrarlı olmayacaq və

Gülağa Aslanlı:
“Bunu o qədər də müsbət qarşılamıram”

diplomatiya söhbəti deyil. Bu bir şahmat oyunudur, bu mürəkkəb oyunun bütün detalları işlənməlidir”.

Bu barədə informasiya yayılan ilk andan YAP təmsilçilərindən etiraz səslənə də, müxalifətin reaksiyası bilinmədi. KXCP sədri Mirmahmud Mirəliqulu məsələyə soyuqqanlı yanaşmağın tərəfdarıdır: “Bu, sadəcə bir protokoldur, başqa bir şey deyil. Oudur ki, bu məsələyə milli mövqedən və indiki münasibətlər mövqeyindən yanaşmaq, birmənalı şəkildə “yox” demək də düzgün deyil. Amma mənə elə gəlir ki, buna önəm verməyə ehtiyac yoxdur”. M.Mirəliqulu inauqurasiya dəvətinin ardınca yeni prezidentin Azərbaycan və Ermənistanla bağlı siyasətində dəyişmələrin olacağını güman etmir: “Bir daha o fikirdəyəm ki, bu, sırf protokol məsələsidir. Ərdöğanın atdığı addımlardan çıxış edərək prezidentlik dönəmində yürüdəcəyi siyasət haqqında fikir yürütmək, məsələlərə don geyindirmək doğru deyil”.

Müsavat başqanının müavini Gülağa Aslanlı isə bildirdi ki, qurultaya hazırlıq işləri ilə məşğul olduğundan Müsavat rəhbərliyi səviyyəsində məsələnin müzakirə olunub-olunmadığından xəbərsizdir: “Amma mən öz fikrimi söyləyə bilərəm. Hər bir dövlətin qonşuları ilə münasibətləri necə qurması həmin dövlətin öz daxili işidir. Lakin mən Qarabağ məsələsinin həll olunmadığı bir zamanda qardaş Türkiyə dövlətinin cümhurbaşqanının inauqurasiya mərasimində Azərbaycan torpaqlarını zəbt etmiş bir ölkənin prezidentinin dəvət olunmasını o qədər də müsbət qarşılamıram”.

Müdafiə Nazirliyi Qazaxda tutulan ermənidən xəbərsizdir

Müdafiə Nazirliyi Ermənistan Qazağa bir erməninin keçməsi və tutulması xəbərini təsdiq eləmir. Nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vaqif Dərgahlı “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, onlarda belə bir məlumat yoxdur: “Əgər rəsmi bir açıqlama olsa, nazirliyin rəsmi saytında yerləşdiriləcək”.

“Yeni Müsavat”ın yerli müxbiri xəbər verib ki, Qazağın Kəmərlı kəndində hərbiçilərimiz tərəfindən erməni millətindən olan bir nəfər yaxalanıb. Erməni Kəmərlı sakini Adıgözəl Dursunovun həyatında müəyyən olunub.

“Azərbaycanda tutulan erməni 53-54 yaşlı kişidir. O, həbs olunan zaman yerli sakinlərə deyib ki, Ermənistanla həyat səviyyəsi aşağıdır, yaşaya bilmirlər, bu səbəbdən də Azərbaycana qaçıb. Onun sözlərinə görə, 3-4 nəfər erməni də Azərbaycana keçmək üçün qərarlıdır və bir neçə gün ərzində imkan düşən kimi, onlar da Azərbaycana keçəcəklər. O deyib ki, Azərbaycan təminat versə, ermənilərdən ibarət böyük bir qaçqın dəstəsi buraya keçər. Erməninin adı, soyadı dəqiqləşdirilir”, - deyə müxbirimiz qeyd edib.

Müxbirimiz Adıgözəl Dursunovla telefon əlaqəsi yaradıb. O bildirdi ki, özü Kəmərlı kənd icra nümayəndəsidir. Ermənini də hərbiçilər tutduqdan sonra qısa müddətə kənd icra nümayəndəliyinə gətiriblər. 20 dəqiqəyə yaxın bir müddətdə əsir erməni onun otağında olub. Daha sonra hərbiçilər onu aparıblar.

EMİL

Cavid TURAN

“Bu gedişlə yəqin hər yerdən çıxıb gedərəm”

Elçin Şıxlı: “Azərbaycanda “Zerkalo” kimi qəzetin çıxması son zamanlar Rusiya rəhbərliyinin heç xoşuna gəlmirdi...”

Avqustun 27-də biryolluq bağlanan “Ayna” və “Zerkalo” qəzetlərinin baş redaktoru Elçin Şıxlı “Media forum” saytının suallarını cavablandırır. Müsahibəni kiçik ixtisarla təqdim edirik.

- **Bu gün (dünən-red.) “Ayna” və “Zerkalo” qəzetlərinin kollektivini toplayaraq qəzetlərin fəaliyyətinin birdəfəlik dayandırıldığını elan etmişiniz. Kollektiv qərarı necə qarşıladı?**

- Onların yerinə danışmaq istəmirəm. Bunu kollektiv üzvlərindən soruşsanız, daha yaxşı olar. Nə hiss keçirdikləri mənə məlumdur, amma özləri danışsalar, daha yaxşı olar.

- **Özünü nə hissler keçirdiniz?**

- Nə hissler keçirə bilərəm... Bütün məsələlər aydın idi. Qeyri-adi bir hal yox idi.

- **Siz Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədrisiniz. Sədrlikdə qalacaqsınız, yoxsa oradan da getməyi düşünürsünüz?**

- Mən feal jurnalistikadan, yeni qəzetçilikdən gedirəm. Qalan məsələlərə baxarıq, görək vəziyyət necə olur. Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədri vəzifəsində qalıb-qalmayacağım haqda danışmaq hələ tezdir. Amma bu gedişlə yəqin hər yerdən çıxıb gedərəm.

- **“Hər yerdən” deyəndə bura Azərbaycan da daxildirmi?**

- Yox, bunun Azərbaycana heç bir aidiyyəti yoxdur. Yaşımın bu vaxtında təzədən gedib harada iş qurasiyam? Kimə lazımım?

- **Jurnalistikadan gəndən sonra hansı işlə məşğul olacağınızla bağlı bir planınız varmı?**

- Hələ ağıma bir şey gəlmir. Gözləyirdim nəse düzələr, olmadı. Ona görə heç nə deyə bilmirəm.

- **Ali orqanlardan, məsələn, Prezident Administrasiyasından, başqa qurumlardan “Ayna-Zerkalo”nun düşdüyü vəziyyətə bir reaksiya verildimi?**

- Yox, heç nə olmadı. Olsaydı, indi sizinlə bu söhbəti aparmazdım.

- **Bu müddətdə “Ayna-Zerkalo”nu almaq istəyən, sizə belə təklif verən olubmu?**

- Prinsipcə, bu biznesdir, almaq istəyən olsaydı, oturub sövdələşərdim. Amma heç kim marağ göstərməyib. Çünki Azərbaycanda siz dediyiniz səmimi mühit yoxdur.

- **Həmşə “Zerkalo”nun adı çəkildə deyildirdi ki, bu qəzet əslində Azərbaycanın təbliğatı üçün də vacibdir. Çünki hakimiyyətin də bu qəzetə marağı var, rüsdilli qəzetdir, xaricdə də oxunur. Həqiqətən belə idimi? Siz son illərdə təhlil etmişinizmi, nə dəyişdi ki, qəzetin aqibəti belə oldu?**

- Hakimiyyət qəzetin nəşrində maraqlı olanda da mənə heç bir maddi dəstək verilmirdi. Qəzetin mövqeyini bilirsiniz - Azərbaycanın mövqeyini, əsasən də Dağlıq Qarabağ mövzusunda Rauf Mirqədirovun təhlikillərini, araşdırma yazıları, daha sonra ölkənin suverenliyinə, maraqlarına, geosiyasi yerinə, sanbalına qiymətimizi verirdik, müəyyən ekspertlər danışırdı. Onu deyə bilərəm ki, Azərbaycanda “Zerkalo” kimi qəzetin çıxması son zamanlar Rusiya rəhbərliyinin heç xoşuna gəlmirdi. Görünür, onların da təsiri var. Bizim rəhbərlikdə də Rusiyanın ağızına baxan adamlar var. Nə isə, hamısı yığıldı, nəhayət, qəzet gördüyünüz vəziyyətə düşdü... Bilirsiniz, bir var hökumət qəzetləri, onların yazdıqları, rəsmi təbliğatın ruporu olan mətbuatın dedikləri - buna çox halda böyük şübhə ilə yanaşılır; bir də var müstəqil qəzetin, media orqanının yazdıqları. Yəni bitərəf, peşəkar qəzetin yazdıqlarına inan olmur, insanlar müstəqil mətbuata daha çox etimad göstərirlər. Düşünür ki, bu qəzet asılı deyil, etik qaydaları pozmur, yazdığı həqiqətə daha çox uyğun ola bilər. Son illər qəzetini heç kim məhkəməyə verə bilmirdi, çünki hər şey qanuna uyğun edilirdi, tənqid də “kimə mənə dedi ki, filan şey belə olub” kimi ehtimallar əsasında yazılırdı. Sənədə, dəlil-sübuta, faktlara əsaslanan analitik yazılarımız olub. Belə halda mənə daha çox inanırdılar. Ancaq düz söz hər adamın xoşuna gəlmir...

- **Rusiya səfirliyi son zamanlar sizinlə görüşməyə cəhd edirdimi, hansısa ismarışlar göndərirdimi?**

- Rusiyanın bundan əvvəlki səfiri Vasili İstratovun bizdən narazılığı olanda mətbuat konfransı çağırılıb “Zerkalo”da gedən yazıya etiraz edirdi, yaxud etirazını özümə məktubla bildirirdi, müzakirələr aparırdı. Amma son iki ildə bu kimi işlərin daşını atıblar. Hansısa tədbirdə mənə Vəfa Quluzadə ilə bir yerdə gərək deyirdilər, hə, Azərbaycanın ən qatı antisovet, antirus şəxsləri bir yerə yığılıb. Bunu bizə zarafatla deyirdilər, amma burada bir həqiqət də var.

Azərbaycan Ziyalılar Forumunun həmtəsisçisi, Azərbaycan Kinematografçılar İttifaqının sədri Rüstəm İbrahimbəyovun son aylarda mətbuatda görünməsi diqqətimizi cəlb etdiyindən onu aradıq. Bir ara ictimai-siyasi məsələlərə aktiv reaksiyaları olan kinorejissorun kənara çəkilməsinin səbəbini öyrənmək, aktual məsələlərə münasibətini soruşmaq, yaradıcılıq planlarına bələd olmaq istədik. Söhbətin əvvəlində ABŞ-dan yeni gəlmiş üçün bir həftə sonra zəngləşməyimizi istəsə də, israrımıza rəğmən danışmağa razılıq verdi. Öncə bildirdi ki, Amerika səfəri yaradıcılıq işləri ilə bağlı deyil, səhhətindəki problemlər və müalicəsi ilə əlaqədar olub.

- **Rüstəm bəy, bir ara film çəkilişi ilə əlaqədar Tiflisə gəldiniz. Bu işlər yekunlaşdı, yoxsa davam edir?**

- Ssenarisi mənə məxsus olan filmi rejissor Eldar Şengelaya çəkirdi, artıq montajı yekunlaşır, bu ilin axırınadək qurtaracaq.

- **Azərbaycana necə, gəlmək istəmişiniz?**

- Hələlik yox. Çünki vəziyyət elədir ki, adamın başına bir oyun gətirilməyəcəyi nə heç bir qərantıya yoxdur.

- **Məgər sizinlə bağlı təhlükə sovuşmayıb? İstintaq davam edirmi?**

- İstintaq-zad olmayıb. Bu yalan sözlərdir, nə istintaq? Orda süni iş qaldırılmışdır. Bizim festivalla, onun direktoru ilə bağlı iş qaldırılıb. Bu, mənimlə bağlı məsələ deyil və mənə aid istintaq işi yoxdur.

- **Belə çıxır ki, sizə qarşı bir təhlükə olmadığından ölkəyə gələ bilərsinizmi...**

- Yox, gələ bilərəm e. Mən çoxdan gəlmək istəyirəm, darıxıram, işlərim də çoxdur. Ancaq Bakıda baş verən hadisələri izləyirəm. Başa düşürəm ki, bir axmaq adamın başına bir fikir gəlsə, nə istəsən edərlər. Əsas problem odur ki, sonra geriye buraxmazlar. Yeni orda bir şey etməsələr də, deyər ki, hələlik Azərbaycanda qal.

- **Son vaxtlar Abbas Abbasovla bağlı silsilə məlumatlar yayıldı, onun ermənilərlə qohum olması, Ermənistanı iş qurması...**

- (Sualı yarımçıq kəsir) Bilirsiniz, bu, çox biabırçı bir şeydir. Adam erməni ilə də qohum ola bilər, gürcü ilə də, amerikalı ilə də. Belə məsələləri qaldıranda biz özümüzü biabır edirik. Dünyada görürlər və deyirlər ki, gör nə vəhşi millətdir. Nə olar erməni ilə qohum olanda? Qurdalasan Azərbaycan rəhbərliyinin arasında çox adamın erməni qohumları var. Bu, nə deməkdir? Mən təmiz azərbaycanlıyam, yeni bununla fəxr eləməliyəm? Hər şey ola bilər. Mən belə məsələlərlə heç vaxt razılaşmamışam. Bu, vəhşi yanaşmadır. Erməni qohumları var, nə olar? Uşağın nənəsi erməni olub. Nə olsun?

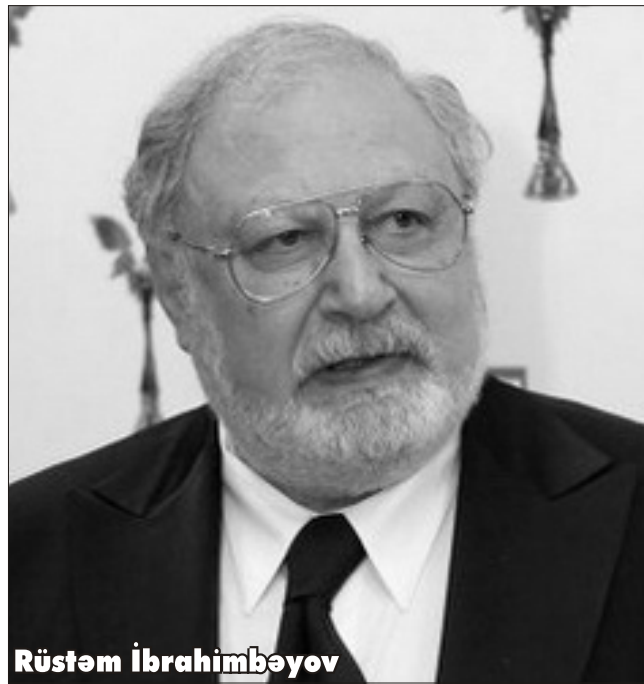
- **Yeni siz bu faktları təsdiqləyirsiniz, yoxsa...?**

- Yox, mən də bunu qəzetlərdən oxumuşam. Özü ilə danışmamışam.

- **Ümumiyyətlə, Abbas Abbasovla əlaqələriniz qalırımı?**

“Adam erməni ilə də qohum ola bilər...”

Tanınmış rejissor: ““Beşinci kolon”u yaradan, onlara imkanlar tanıyan da iqtidardır”

Rüstəm İbrahimbəyov

“Ukraynadan sonra Azərbaycana daha çox fikir veriləcək”

- Bir neçə aydır heç bir əlaqəm yoxdur. Mən inanmıram ki, Abbas Abbasovun ermənilərlə birgə işləri olsun. Bu barədə onun özündən soruşmaq lazımdır. Ancaq bu qohumluq məsələsini qaldırmaq biabırçılıqdır. Heç yaraşmaz da.

- **Abbas Abbasovun Azərbaycan əleyhinə iş aparması haqda fikirlərlə də yəqin tanışsınız?**

- Başdan-ayağa yalan məlumatlardır. Bunlar saxta məlumatlardır. Abbas Abba-

dir yığışmırlar. Görüşəndə də qısaca söhbət edib dağılışıblar.

- **Rusiyanın Azərbaycan-dakı “Beşinci kolon”u ilə bağlı iddialar getdikcə ciddiləşir. Sizin bu haqda narahatlığınız varmı?**

- Keyr, mənim narahatlığım yoxdur. Çünki bunları başlayan, bu məlumatları yayan iqtidardır. Vaxtilə mənə deyəndə ki, siz Rusiyanın proyektisiniz, onda dedim ki, Rusiyanın proyektini mən deyiləm, bizim prezi-

“Mən inanmıram ki, Abbas Abbasovun ermənilərlə birgə işləri olsun”

sov Azərbaycanın patriotudur, burda çox böyük işlər görür. Kimdir bu şeyiyləri buraxan, bununla məşğul olan, başa düşürəm.

- **“Milyarderlər İttifaqı”nın digər üzvləri ilə necə, təmaslarınız qalırımı?**

- Yox. Heç elə bir qurum yoxdur, uydurma şeydir. Onlar iki dəfə yığışıblar, ondan sonra isə bir ildən artıq-

özünün Rusiya ilə birgə planları var. Mənim bu barədə dəqiq məlumatım yoxdur. Amma iqtidarın marağı olmasa, belə şeylər də olmaz. “Beşinci kolon”u yaradan, onlara imkanlar tanıyan da iqtidardır.

- **Gömrük İttifaqı, Avropa Birliyi layihələrini gerçəkləşdirməyə çalışan Putinin Azərbaycana bağlı planları, sizcə, haraya qədər reallaşa bilər?**

- Onu heç kəs bilmir. Çünki Putinin siyasəti heç bir proqnoza uyğun deyil, heç kəs onu proqnozlaşdırma bil-məz. Amma mənə elə gəlir ki, Ukraynadan sonra Azərbaycana daha çox fikir veriləcək.

- **Bu, Azərbaycanın işğalı ilə nəticələnə bilər?**

- Yox, mən buna inanmıram ki, məsələ işğal həddinə çatsın. Amma təzyiqlər olmalıdır. Çünki Rusiyanın öz məqsədləri var. Mən deyə bilərəm ki, bu barədə Azərbaycanın xarici siyasəti yüksək səviyyədədir. Aydın məsələdir ki, Rusiyanın öz məqsədləri var. Azərbaycanla nə qədər sıx münasibətdə olsa, Rusiyaya o qədər də xeyirdir.

- **Azərbaycan siyasətində kimlərlə əlaqəniz var, Eldar Namazov, Cəmil Həsənlili...**

- Cəmil Həsənlili ilə əlaqəm var, zəngləşirik, məsləhətləşirik. Amma Eldar Namazovla yoxdur. Başqa heç kəsle əlaqəm yoxdur. Deyə bilərəm ki, Azərbaycanda siyasi vəziyyət çox gərgindir. Mənə elə gəlir ki, bu, belə davam eləsə, biz özümüzü bütün dünyada biabır edəcəyik. Bu vəziyyətlə qurtarmaq lazımdır. Özü də mənasız bir şeydir. Qərribə məsələdir, xarici siyasət normaldır, amma daxildə yürüdülmən siyasət çox biabırçı vəziyyətdədir.

- **Amerikadakı təmaslardan hansı qənaətə gəldiniz, Qərbin Azərbaycana münasibəti necədir?**

- Bu dəfə mən elə müalicə ilə məşğul idim, heç kəsle görüşmədim. Amma sizə deyim ki, artıq Qərbin Azərbaycana münasibəti xeyli dəyişib.

Bu ayın əvvəllərində Qarabağ konflikt zonasında yaşanan və hamının həyəcanla izlədiyi "3 günlük müharibə" cavabları hələ də açıq qalan bəzi yeni suallar doğurdu. Onlardan biri də problemin həllində birgə vasitəçiliyə məhkum edilmiş Rusiya ilə Qərbin (ABŞ, Fransa) bundan sonra hansı formada əməkdaşlıq edəcəyi ilə bağlıdır.

Şübhəsiz, hər iki global güc mərkəzinin münaqişədə güddüyü geosiyasi maraqlar fərqlidir, hətta indi heç vaxt olmadığı qəder bir-biri ilə diametral ziddiyyət təşkil edir. Ancaq ortaq nüanslar da az deyil. Əfsuslar olsun ki, bu oraqlıqlar ilk növbədə Azərbaycanın ziyanıdır və problemin ədalətli həllinə deyil, uzanmasına xidmət edir. Biri elə münaqişənin çözünməsinə yanaşmada hər iki güc

mərkəzinin beynəlxalq hüquq normalarına münasibətdə biganəliyi, ikili münasibəti, işğalçıya dözümlü yanaşması. Söhbət təkcə həmsədr dövlətlərin yanaşmasındanmı gedir? Yəne də əfsuslar olsun ki, yox. Məsələn, Ümumrusiya İctimai Rəyi Öyrənmə Mərkəzi (ÜİRÖM) bu yaxınlarda rusiyalıların Qarabağ münaqişəsi zonasında vəziyyətdən rusiyalıların nə dərəcədə məlumatlı olduğu, habelə konfliktin

"3 günlük müharibə"nin açıq qalan əsas sualı

Rusiya və Qərb Qarabağ məsələsində fərqli geosiyasi maraqlar güdsə də, işğalçıya dözümlü yanaşma qalır; kimin ədalətinə sığınmalı - yaxın imperialist qonşunun, yoxsa uzaq "demokratiya beşiyi"nin?..

Böyük dövlətlərin başı başqa problemlərə qarışıb"
Tomas de Vall: "Münaqişə tərəfləri güzəştlərə hazır deyil..."

Tomas de Vall

"Qarabağ münaqişəsi tərəfləri sülhə və ya müharibəyə hazır deyil". Bunu "Amerikanın səs"nin erməni bölümünə müsahibəsində Vaşinqtondakı Kornegi Fondunun Qafqaz məsələləri üzrə eksperti, "Qara Bağ" kitabının müəllifi Tomas de Vall deyib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan "müharibəni uduzan tərəf kimi" münaqişənin aktiv fazaya keçməsinə daha çox maraqlıdır, nəinki Ermənistan. Lakin ekspertin qənaətinə, müharibənin mümkün nəticələrini Azərbaycan da ciddiyyəldiyindən, risk etmək istəmir.

Rusiyanın münaqişədəki roluna toxunan de Vall Kremlin Qafqaz strategiyasında ciddi dəyişikliyin müşahidə olunmadığını söyləyib: "Rusiya bütün resursunu hazırda Ukrayna probleminə cəmləşdirib, ölkənin xarici siyasəti də müstəsna olaraq Ukrayna məsələsinə yönəlib. Düşünürəm ki, Putin Soçidə görüş təşkil edərək sülh əldə etməyə çalışırdı. Ancaq Soçi görüşü qurtardı və Putin öz gündəliyinə geri qayıtdı".

"Bəs daimi sülhün bərqərar edilməsi üçün üçüncü tərəflərin münaqişəyə daha ciddi cəlb olunması lazımdır" sualına fondun eksperti belə cavab verir: "Uzun uzadı təhlillər aparmaq olar ki, tərəflər niyə razılığa gəlmir və ya niyə razılığa gəlməlidir? Nə Azərbaycan cəmiyyəti, nə də Ermənistan cəmiyyəti ciddi, qarşılıqlı güzəştlərə hazır deyil. Böyük dövlətlərin başları isə başqa problemlərə qarışıb. Məhz ona görə də münaqişədə üçüncü tərəf yox dərəcəsinədir".

Ekspertin söylədiklərində iki anlaşılmaz detal var. Biri Azərbaycanın müharibədə daha çox maraqlı olmasıdır. Bu da təbii, çünki istənilən ölkənin öz itirilmiş suveren ərazilərini müharibə yolu ilə də qaytarmaq hüququ var ki, o da BMT Nizamnaməsində əksini tapıb. Bunu Azərbaycana irad tutmaq ən azı hüquqi savadsızlıqdır.

İkincisi isə Ermənistanın fərqli olaraq Azərbaycanın güzəştə gedəcək bir şeyi yoxdur. Bakı ərazisinin hansısa parçasından, yaxud Dağlıq Qarabağdan, Laçından imtinamı eləməlidir? Azərbaycan tərəfi separatçılara dünyada ən yüksək muxtariyyət vəd edib. Bundan o yana ikinci erməni dövlətinə razılıq vermək gəlir. Tomas de Vallın özü ölkəsinin ərazisinin hansısa parçasında "sülh naminə" ikinci dövlətin qurulmasına razı olardı mı? Ukrayna Krımın itirilməsi ilə bərabər mi? Tomas de Vallın Ukraynaya bir iradı varmı?

Yox. Təbii ki. Odur ki, özünə rəva bilmədiyini gerek başqasına da görməyəsən. Ən azı (siyasi) əxlaq bunu tələb edir.

həlli və separatçı ərazi haqda nə düşündükləri ilə bağlı rəy sorğusu keçirib. Musavat.com-un məlumatına görə, bəlli olub ki, cəbhə xəttindəki son qarşıdurmalarından respondentlərin 45 %-i tam bilgili imiş. Onların arasında yaşlı əhəli üstünlük təşkil edir.

Rəyi soruşulanların 24%-i Dağlıq Qarabağın "müstəqil dövlət", 9%-i Azərbaycanın, 11%-i isə Ermənistanın tərkib hissəsi olduğunu söyləyib. Respondentlərin yarıdan çoxu isə (53%) regionun kimə mənsubluğu ilə bağlı suala cavab verməkdə çətinlik çəkib. Rəyi soruşulanların 56%-i problemin dinc yolla həllinin mümkün olduğunu düşünür.

Təbii ki, rəqəmlər həm də Azərbaycan və Ermənistanın Qarabağ məsələsinə xarici siyasətdə nə dərəcədə önəm verdiyini inikas etdirir. Ancaq maraqlısı həm də başqa şeydir: görəsən, digər iki həmsədr ölkənin - ABŞ və Fransanın

də BMT TŞ-nin bir çox qətnamələri yerinə yetirilməmiş qalır. Ancaq Qarabağ qətnamələrinin reallaşmamasının özəl səbəbləri də var. Bu səbəblər sırasında öncə dünyadakı erməni lobbisinin Azərbaycanı "işğalçı", Ermənistanı isə "işğala məruz qalan tərəf" kimi təqdim etməyə yönəlik fəaliyyətidir".

Qərribə məntiqlidir. Erməni lobbisi ağzına gələni danışacaq, Amerika da o boyda BMT-nin sənədlərinə, oradakı faktlara, yaxud heç olmasa xəritəyə yox, erməni lobbisinə inanacaq? Bəs ABŞ kimi qüdrətli dövlətin kəşfiyyatı, Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi, Prezident Yanında Milli Təhlükəsizlik Şurası necə olsun? Oralarda da Dağlıq Qarabağ və ətrafındakı 7 rayonun erməni işğalçı qüvvələri tərəfindən işğal edildiyini bilmir?

Əlbəttə ki, bilirlər. Əks halda, də hər il ABŞ Dövlət Departamentinin dünya ölkələrində insan haqlarının durumu ilə bağlı hazırladığı hesabatların Azərbaycan bölümündə Dağlıq Qarabağ və 7 rayon işğal altındakı ərazilər kimi təqdim edilməzdi. İndi bundan da güclü, ilginç fakt? Amma kimə deyirsiniz? Suveren bir ölkənin ərazisinin 20 faizinin üçüncü on illikdir ki, işğal altına olmasına Qərbin də susqun münasibəti davam edir.

Problemə Birləşmiş Ştatların da ciddi yanaşmadığını, daha doğrusu, erməni diasporunun təsiri altında olduğunu göstərən daha bir əcaib arqu-

ment var. Brayzanın dediyinə görə, hazırda Vaşinqton qətnamələrin yerinə yetirilməsi və işğalçı qüvvələrin çıxarılmasında ona görə təkid eləmir ki, guya dinc nizamlanmanın nəticələrini gözləyir. **Sitat:** "Amerikanın BMT TŞ-nin 4 qətnaməsi ilə bağlı mövqeyi belədir ki, onların reallaşması diplomatik nizamlanma əldə olunan kimi həyata keçəcək. Mən hesab edirəm ki, ABŞ sülh danışıqlarında irəliləyiş olması üçün danışıqlarda hətta prezident Barak Obama və dövlət katibi Con Kerrinin iştirakı da daxil, siyasi səyləri gücləndirməlidir".

Son günlər mətbuatın əsas gündəmində olan məsələlərdən biri araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayıl və yazar Günel Mövlud arasında olan qalmaqdır. Bütünlüklə bu narazılıq yazıçı Əli Əkbərin "Qrantyeyənlər" adlı yazısından sonra başlayıb.

Günel Mövludun Əli Əkbərin bu yazısına dəstək verməsi Xədicə İsmayılın ciddi narazılığına səbəb olub. Bundan sonra tərəflər arasında sosial şəbəkələrdə və mətbuatda söz savaşı başlayıb. Əsas narazılıq doğuran Xədicə İsmayılın facebook-da yazdığı bu statusdur: "Həbsdə olan vicdanlı adamlara atılan şərə dəstək verənləri daha dost adlandırma bilmərəm. Günel Mövlud, buna haqq qazandıracasansa, sənə də dost deməyəcəyəm. Bu da bir çevrilmiş səhifə".

Günel Mövlud isə yazılan statusa cavab olaraq, bu yorumu yazıb: "Belə məsələlər dostluq və ya düşmənçiliklə deyil, arqumentlər, faktlar, nəticələrlə həll edilir. Əli Əkbər yazı yazıb, sual verib. Həbs edilməklərinə haqq qazandırmayıb. Qazandırsın, o cümləni deyin. Amma belə bir cümlə yoxdur. Dəstəkləməyə gəlincə, ona inanan minlərlə insanı aldadıb gəlməyən Rüstəm İbrahimbəyovu, hakimiyyətdən aldığı pullarla Milli Kitab Mükafatı keçirib, müxalifətin 15 ildir hakimiyyəti sət təhqid edən yazılarını oğurlayıb susduran Nigar Köçərlini, Ananın əlbuyruqçusu, özünə hakimiyyətdən mümkün olan hər şeyi almış Qəşəm Nəcəfzadəni dəstəkləmək daha yaxşıdır? Sən bu adamları dəstəkləmişən. Sənə hörmətimiz var. Dəyərli iş görürsən. Amma ani pəyəyində ana arı rolunu oynamağı sənə yaraşdırmıram".

"Qrantyeyənlər" yazısı ətrafında başlayan narazılıqlara cavab olaraq, Əli Əkbər də öz növbəsində "Özünü qaşındırın"

başlıqlı növbəti yazısını yazıb.

Biz də bu mətbu mübahisələrə elə mətbuat nümayəndələrinin rəylərini öyrənmək qərarına gəldik. Bir neçə tanınmış yazarın sözügedən qalmaqla münasibətini öyrəndik.

"Yeni Müsavat" qəzetinin köşə yazarı Zamin Hacı bezi yazarların özlərini şou-biznes müğənnilərinə bənzətdiklərini bildirdi: "Yazarlar arasında belə savaşıların səbəbini deyə bilmərəm. Amma hər halda, ölkəmizdə hazırda həyata keçirilən repressiyalar günü-gündən güclənir. Çoxlu sayda siyasi məhbuslarımız var. Bunlara qarşı bezi mövqeləri sərgiləmək qəhrəmanlıq deyil. Belə insanları şiddətlə qınayıram. Ümumiyyətlə, mən şou-biznesə qarışmıram. Bu mənim üçün maraqlı deyil. Bezi yazarlar özlərini İlahə Quliyeva və Rəqsanə kimi aparmağa başlayıb. Buna çox təəssüflənirəm. Yazılarını ədəbi-bədii fikirlər, düşüncələrə yox, qalmaqları ilə gündəmə gətirmək istəyirlər. Onlara uğurlar arzulayıram. Onlar mənim üçün maraqlı deyil. Yazılarını belə oxumuram. Amma başlayan bu qalmaqla yeganə bir məsələyə, QHT rəhbərləri olan siyasi məhbuslarla bağlı fikirlərə diqqət yetirdim. Dünyanın tərəqqipərvər təşkilatları kimi tanınan "Amnesty International" və başqalarının vicdan məhbusu kimi tanıdığı şəxsləri, QHT fəalları və onların rəhbərlərini hökumətin dili ilə şərləməyi yaramazlıq hesab edirəm. Bundan başqa sözüm yoxdur".

Gənc yazar Dilqəm Əhməd baş verən qalmaqların onun

Yazarlar yazarların söz və pul davasından danışdılar

Zamin Hacı:
 "Bəzi yazarlar özlərini İlahə Quliyeva və Rəqsanə kimi aparır"

üçün əhəmiyyətsiz olduğunu qeyd etdi: "Ortada qrant yeyən, yaxud bir-birini söyən varsa, şəxsən bunlar mənim üçün maraqlı deyil. Cəmiyyət üçün maraqlıdır. Çünki vaxtilə bu insanlar bir yerdə idilər. Can deyib, can eşidirdilər. Vəziyyət qarışan kimi, bir-birini ittiham etməyə başladılar. Bu isə olduqları düşüncədə müxtəlif fikirlər formalaşdırır. İnsanlar düşünür ki, bu yazarlar elə əvvəlcədən bir-birinə münasibətdə qeyri-səmiimi olublar. Bir mühacirətə gədir, digərləri buradadır. Bütün

Dilqəm Əhməd:
 "Əli Əkbərin öz fikirlərini açıq ifadə etməsini doğru sayıram"

bunlar onu göstərir ki, bunların əvvəlki münasibətləri heç də səmimi dəyərlər üzərində qurulmayıb".

D.Əhməd Əli Əkbərin "Qrantyeyənlər" yazısına da toxundu: "Əli Əkbər yazıçıdır. Yazıçıların vəzifələrindən biri də qamçılamaqdır. Harada zəiflik varsa, yazar ona öz fikrini müstəqil şəkildə bildirə bilər. Bu baxımdan düşünürəm ki, Əli Əkbərin öz fikirlərini açıq ifadə etməsi doğrudur. Sadəcə, yazı tərzini, yanaşmasını düzgün deyil. Müşahidələrim əsasında onu deyə bi-

Cəlil Cavanşir:
 "Belə insanların QHT sektorundan hesab sormasını yanlış hesab etmək doğru deyil"

lərəm ki, onun vulqar ifadələrdən istifadə etməsi insanların xoşuna gəlmədi. Əli Əkbər konkret yazıb. Buna təbii ki, cavab verilməlidir. Amma düşmənçilik olmamalıdır. Günel Mövlud və Əli Əkbər bildiyim qədr dostdur. Günel onu həm dostu, həm də yazıçı kimi müdafiə edib. Bu baxımdan onu başa düşmək olar. Xədicə İsmayılın da Əli Əkbərin üzərinə getməsini başa düşmək olar. Xədicə İsmayılın özü QHT sektorunda olan bir insandır. Əli Əkbərin ittihamları bir növ ona da çatır".

Digər yazar Cəlil Cavanşir bu cür qalmaqların tək gənc yazarlar arasında yox, yaşlılar arasında da olduğunu söylədi: "Bu qalmaqlı başlandı izləyirəm. Cəmiyyətin yazarları təhqid atəşinə tutmağın qəbul edə bilmərəm. Təbii ki, müəyyən mənalarda Əli Əkbər haqsız deyil. Eləcə də Günel Mövlud. Amma bununla belə, heç bir tərəfə haqq qazandırmıram. Ümumiyyətlə, müxalifət mediasında hər zaman parlaq iz buraxan Günel Mövlud, Seymur Baycan və Əli Əkbər olub. Bu yazarlar hər zaman müxalifətin yanında olublar. Vətəni sevməyən insanların çoxu bu hakimiyyətin əleyhinə olurlar. Belə insanların QHT sektorundan hesab sormasını yanlış hesab etmək doğru deyil. Çünki yazar müstəqil, azad bir insandır. Doğrunun yanında olmağa borcludur. Hesab edirəm ki, Əli Əkbər, Günel Mövlud vəziyyətin nə yerdə olduğunu yaxşı bilirlər. Həbsdə olan hüquq müdafiəçiləri, QHT rəhbərlərinə qarşı hakimiyyətin tərəfindən hansı oyunların aparıldığını çox gözəl anlaşırlar. Məsələyə azad düşüncə ilə yanaşmalıdır".

□ Cavanşir ABBASLI

Çavid Qurbanov prezidentin tapşırığını niyə sabotaj edir?

Sökülən mülklərdən birinin sahibi bacısı və qardaşının həyat yoldaşının da işdən qovulduğunu deyir...

Binəqədi rayonu, Yusifzadə küçəsi, 46 ünvanında, "Çermet" adlanan ərazidə yaşayan ailələr evlərinin sökülməsi müqabilində verilən kompensasiyanın azlığından və mənzillərinin xəbərdarlıq edilmədən başlarına uçurulmasından narazıdırlar.

Bununla bağlı redaksiyamıza müraciət edən sökülən mülklərdən birinin sahibi Miraslan Əkbərov deyir ki, avqustun 21-də Binəqədi Rayon Polis Şöbəsinin, Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətinin və "Azəryolservis" ASC-nin əməkdaşları onların evinin bir tərəfini və 3,5 metr

hündürlükdə olan hasarını xəbərdarlıqsız və heç bir qanuni əsas göstərmədən söküblər. Şikayətinin sözlərinə görə, o, həmin vaxt Rusiyada olub və bu barədə xəbəri eşitdikdən sonra Bakıya gəlib.

Miraslan Əkbərov qeyd etdi ki, ev sökülən zaman ailəyə cid-

di maddi ziyan dəyib, onlara evdən əşyaların çıxarılması üçün vaxt verilməyib, əksər ev əşyaları yararsız hala düşüb. Ev hazırda qəzal vəziyyətdədir.

Şikayətçi deyir ki, onun bu prosesə müdaxilə etməsi ilə sökülən müqabilində, ancaq evlərə verilən su, qaz, elektrik xətti kəsilib. Miraslan Əkbərovun Azərbaycan Voleybol Federasiyasında xadimə işləyən bacısı və qardaşının həyat yoldaşı işdən qovulub. O bildirib ki, həmin evdə hazırda 3 ailə yaşayır: "Mənim ailəmlə yanaşı bacımın və rəhmətə getmiş qardaşımın ailəsi də bizim mənzildə yaşayır, 11 nəfər bir mənzildə qalır".

Şikayətçi deyir ki, baş verənlərlə bağlı prezident İlahə Əliyevə, daxili işlər naziri Ramil Usubova, baş prokuror Zakir Qaralova teleqram göndərmiş və onlardan cavab gözləyir. Həmçinin redaksiyamıza gəlməzdən az öncə Binəqədi Rayon Prokurorluğunda olan Miraslan Əkbərov prokuror Nazim İmanovla da görüşdüyünü bildirdi: "Nazim İmanov məni dinlədikdən

sonra tapşırıq verdi ki, məsələ araşdırılsın, ilk olaraq mənim ifadəm alınsın. Yəqin ki, iş araşdırılacaq".

Şikayətçi deyir ki, bir ildən artıqdır, bu məsələ üstündə "Azəryolservis" ASC-nin əməkdaşları ilə mübahisə davam edir: "2013-cü ilin mart ayında bizim evin yaxınlığında yerləşən və Çavid Qurbanovun rəhbəri olduğu Voleybol Federasiyasının nümayəndələri mənim mülkümün dövlət ehtiyacları üçün satın alınması ilə bağlı mənə müraciət etdilər və əvvəlcə 300, daha sonra 350 min manat təklif etdilər. Mən bu təkliflərə razı olmadım. Onların hesablamalarına görə, 150 kvadratmetr mənzil sahəsi və 7 sot həyətyanı sahənin qiyməti bu idi. Daha sonra bu ilin iyul ayında mən, vəkili Aslan İsmayilov, Çavid Qurbanov, onun vəkili İlqar Abbasov, nümayəndəsi Faiq Məmmədovla bir yerdə görüşdük. Razılaşdıq ki, evin hər kvadrat metri 1500 manata, həyətyanı sahə isə bazar qiyməti ilə dəyərləndirilsin. Burada isə torpağın 1 sotonun qiyməti

50-70 min manat arasında deyilir. Ancaq bu sözə əməl olunmadı. Daha əvvəl də, bu ilin yanvar ayında bizə xəbərdarlıq bildirişi göndərilmişdi ki, sizin mənziliniz Ziya Bünyadov prospektinin genişləndirilməsi səbəbindən sökülməyə düşür və Kapital Bankın Nərimanov rayonu filialında sizin hesabınızda 147 min manat pul köçürüləcək. Ancaq bu prospektin yenidənqurma işləri artıq yekunlaşmış və prospekt bizim evlərə tərəfə genişləndirilmədi. Bizim evlə həmin prospekt arasında 80 metr məsafə var. Bu, o deməkdir ki, mənim evim heç yolla mühafizə zolağına belə düşmür".

Qeyd edək ki, sakinlərin iddialarına görə həmin evlər heç də dövlət ehtiyaclarına görə deyil, deputat Çavid Qurbanovun şəxsi biznes məqsədləri üçün sökülür. Gəzən söz-söhbətə görə, orada hotellər tikiləcək.

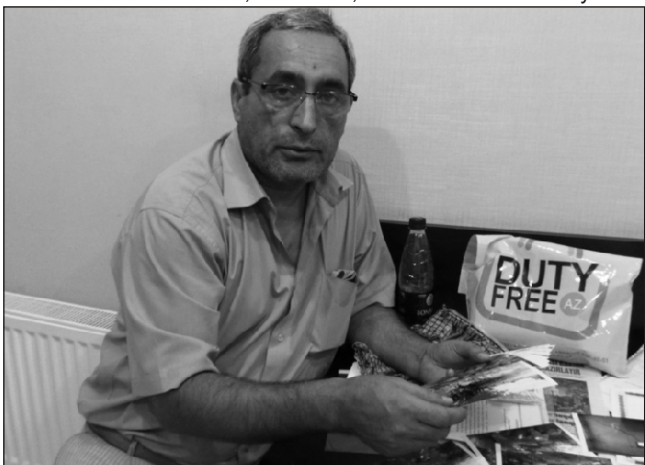
Sakinlər deyir ki, həm ölkə başçısının, həm də baş nazirin müavini Abid Şerifovun çıxışla-

rında da qeyd olunub ki, Bakının mərkəzində sökülən evlərin hər kvadratmetri 1500 manat qiymətində dəyərləndirilsin. Ancaq deputat Çavid Qurbanovun nümayəndələri sakinləri evlərinin hər kvadratmetrinə görə 900 manata razılaşmağa məcbur edirlər.

Sakinlər deyir ki, C. Qurbanovun nümayəndələri onlara mənzillərin hər kvadratmetrinin 1500 manata dəyərləndirilməsinə dair yazılı qərar və sərəncamın verilmədiyini və şifahi deyilən sözlərin hüquqi qüvvəsi olmadığını deyiblər. Söylənən fikirlərə aydınlıq gətirmək üçün "Azəryolservis" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Pünhan Mürsəliyevlə əlaqə saxlamağa çalışdıq. O, ötən gün vaxtının olmadığını və bu məsələyə aydınlıq gətirmək üçün əlaqə saxlayacağını desə də, bu gün zənglərimizə cavab vermədi.

Bu şikayətlərlə bağlı "Azəryolservis" ASC-nin mövqeyini öyrənməyə çalışırıq.

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

Hərbi jurnalist, istefada olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov özünün şəxsi facebook səhifəsində həssas bir məsələdən bəhs edərək mətbuata müraciət edib. Müraciətdə deyilir: "Dəyərli dostlar, hörmətli həmkarlar!!! Sizə bir qədər əvvəl aldığım çox xoşagəlməz bir hadisə haqqında məlumat vermək istəyirəm.

Hesab edirəm ki, aşağıda haqqında bəhs edəcəyim məsələyə görə təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov şəxsən cavabdehlik daşdığına görə Milli Qəhrəman Tahir Həsənovun ailə üzvlərindən dərhal üzr istəməli və baş vermiş anlaşılmazlıqla bağlı Azərbaycan ictimaiyyətinə məlumat verməlidir. Bildiyiniz kimi, dünən Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Bakıdakı 23 nömrəli orta məktəbin yenidən tikilmiş binasının açılışında iştirak ediblər.

Axşam saatlarında televiziya kanallarından məktəbin açılışı ilə bağlı reportajda bir cümlə diqqətimi cəlb etmişdi. Orada belə bir ifadə işlənmişdi ki, 23 sayılı məktəb bu yaxınlara kimi Tahir Həsənovun adını daşayıb. Televiziyadan eşitdiyim sözü olduğu kimi burada yazdım. Nə Tahir Həsənovun kimliyi və niyə "bu yaxınlara qədər" sözlərinə aydınlıq gətirilmədən bu şəkildə təqdimatı ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən döyüşçümüzün, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanının olmasına bu cür sayğısızlıq açığı məni çox ağrıtdı. Nədən 20 ildən çox müddətdə Bakının mərkəzində - 28 may küçəsi 14 ünvanında yerləşən 23 sayılı orta məktəbdə aparılmış təmir-tikinti işlərindən sonra birdən-birə Milli Qəhrəmanın adının götürülməsi

Milli Qəhrəmanın adı məktəbdən niyə götürüldü?

Hadisədən xəbər tutan şəhid anasının halı pisləşib; Təhsil Nazirliyi araşdırmalara başlayıb...

nə qərar verilib? Bu məsuliyyəti kim üzünə götürdü? 1935-ci ildən hazırda yerləşdiyi binada fəaliyyət göstərən təhsil ocağı 1935-ci ildən 1995-ci ilə qədər A. S. Puşkinin adını daşayıb. Mən başa düşürəm ki, adın dəyişdirilməsi ola bilsin ki, kimlərsə uğursuz ideyası olub və onlar belə bir addım atıblar. Amma dövlət başçısının da iştirak etdiyi bir tədbirdə bunun edilməsi, hesab edirəm ki, ciddi hadisədir və yəqin ki, bu məsələyə aydınlıq gətiriləcək".

Ü.Cəfərov xatırladı ki, Həsənov Tahir Tofiq oğlu 1970-ci il fevralın 22-də Bakı şəhərində anadan olub. 1987-ci ildə paytaxtın Nəsimi rayonundakı 23 nömrəli orta məktəbi bitirib. 1988-ci ildə hərbi xidmətə çağırılıb.

raq həm özünü, həm də ətrafda erməniləri öldürüb. Subay idi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 oktyabr 1992-ci il tarixli 273 nömrəli Fərmanı ilə Həsənov Tahir Tofiq oğlu ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü: "Bakı şəhərində Şəhidlər Xiyabanında dəfn olunub. Təhsil aldığı 23 nömrəli orta məktəb də onun adını daşıyırdı. Dəyərli dostlar, hesab edirəm ki, bu məsələ ilə əlaqədar yaxın vaxtlarda Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi və Təhsil Nazirliyinin yetkililəri cəmiyyətə açıqlama verəcək-

1990-cı ildə isə ordudan tərxis olunduqdan sonra Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olub: "Tahir ailənin yeganə övladı olmasına baxmayaraq, universitetin ikinci kursundan könüllü olaraq vətənin müdafiəsinə qalxan oğulların sırasına qoşulmuşdu. İgid döyüşçü Yuxarı Qarabağda, Ağdərə, Başkənd, Meşəli və Çıldırın əməliyyatlarında fəal iştirak edib. 1992-ci il sentyabrın 2-də cəsur komandır öz dəstəsi ilə Çıldırın yüksəkliyindəki uğurlu əməliyyatdan qayıdarkən düşmənlə üz-üzə gəlib və sayca üstün olan ermənilərə qarşı var qüvvəsi ilə vuruşub".

Ü.Cəfərov daha sonra qeyd edir ki, T.Həsənov elə həmin döyüşdə düşmənlə əlinə keçməmək üçün son anda əlindeki qumbaranı partladılar.

Bir qədər əvvəl isə Milli Qəhrəmanın anası Qalibə xanım Budaqovanın dünən eşitdiyi xoşagəlməz xəbərdən sonra halının pisləşməsi xəbərini aldıq. Döyüşçü dostlarımız mərhumun silahdaşlarının valideynlərinin bir qədər səbirli olmalarını xahiş etsələr də, belə acınacaqlı vəziyyətlə rastlaşdıqlarına görə çaşqın vəziyyətdə olan Milli Qəhrəmanımızın ailə üzvləri şok içərisindədirlər. Allah cəmi şəhidlərimizə rəhmət eləsin!"

Nə baş verdiyini öyrənmək üçün məsələ ilə əlaqədar Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidməti ilə əlaqə saxladım. Mətbuat xidmətinin rəhbəri Cəsarət Valehov bildirdi ki, bu barədə ona da məlumat daxil olub: "Məsələ araşdırılır".

□ Cavid TURAN

İsmayılı məbusunun atasından 1700 manat istəyirlər

Keçmiş icra başçısı Nizami Ələkbərov şərhləyib həbs etdirdiyi Vasif İbrahimovun ailəsini rahat buraxmır

İsmayılı hadisələrində həbs olunmuş, hazırda dustaq həyatı yaşayan Vasif Ədalət oğlu İbrahimovla bağlı redaksiyamıza yazı daxil olub. Yazıda V.İbrahimovun günahsız olduğu iddia edilir. Onun həbsinin əsl səbəbləri göstərilir.

Yazı müəllifi özünün xahişi ilə adının gizli qalmasını xahiş edir. Redaksiya onun bu xahişini nəzərə alaraq məktubun əsas məğzini çap etmək qərarına gəldi. **Məktubdan qeydlər:** "Vasif Ədalət oğlu İbrahimov İsmayılı hadisələrinə görə məhkum edilərək 8 il azadlıqdan məhrum edilib. Onun adı ölkənin hüquq müdafiəçilərinin razılaşdığı siyasi məbuslar siyahısına daxil edilib. Ötənlik məhkəmə prosesi onun tamamilə günahsız olduğunu üzə çıxardı".

Məktub müəllifi yazır: "Vasif İbrahimov həbs ediləndə fərdi sahibkarlıq fəaliyyəti göstərib. İsmayılı hadisələrində keçmiş icra başçısı Nizami Ələkbərovla kəskin konfliktə olub. Belə ki, fəaliyyətini qanunlara uyğun təşkil etmiş Vasif İbrahimov yerli hakimiyyətin haqsız tələblərinə rədd cavabı verib. Bunun nəticəsi olaraq N.Ələkbərov qeyri-formal şəkildə rayonun arxitektoru kimi işlətdiyi bacanağı Mirələsgər adlı şəxslə birləşərək onun dükənini qanunsuz sökdürüb. Bu hadisə 2008-ci ildə baş verib. Ondan tələb ediblər ki, yolların genişləndirilməsi ilə əlaqədar dükən yoldan ən azı 30 metr aralıda olmalıdır. Halbuki Vasif İbrahimovun dükənini sökdürəndən sonra elə həmin küçədə, düz yola bitişik çoxlu sayda sahibkarlıq obyektlərinin tikintisinə icazə veriblər. Bu haqsızlıqla barışmayana Vasif İbrahimov pozulmuş hüquqlarının bərpası uğrunda mübarizəyə başlayıb. Bundan hiddətlənən Nizami Ələkbərov V.İbrahimovun başqa yerdə yerləşən daha bir neçə obyektini sökdürüb. Beləliklə, icra başçısı-sahibkar qarşılıqlı münasibəti daha da dərinləşib. Sözsüz ki, hüququn işləmədiyini bir məmləkətdə yalnız öz bacarığına güvənən arxasız sahibkar qardaşı nazir postu tutan Nizami Ələkbərov kimi arxalı məmura heç nə edə bilməzdi. Beləliklə, bu qarşılıqlı, ora-bura şikayətlər İsmayılı hadisələrində davam edir. Bu hadisə Nizami Ələkbərov üçün əzəli düşməninə bərdəlik qurtarmaq üçün əla imkan yaradır və təbii ki, o, belə gözəl fürsəti qaçıra bilməzdi".

Müəllif daha sonra yazır: "Bununla da Vasif İbrahimovun adı İsmayılı hadisələri "cinayətkarlarının" siyahısına düşür. Artıq 2 il yaxındır ki, V.İbrahimov haqsız yerə zindanda yadır. Lakin bu da İsmayılı məmurlarının ondan əl çəkəməsi anlamına gəlmir. Artıq Nizami Ələkbərov orada işləməyə də onun dərin kök salmış iş üslubu və ənənələri davam etməkdədir. Nizami Ələkbərovun ən sevimli kadrlarından biri olan İsmayılı şəhərinin meri Məhərrəm Əhmədov artıq iki aydır ki, Vasif İbrahimovun atasından 2008-ci ildə sökülmüş dükəninin yerinin asfaltlanması, daha doğrusu, bu iş üçün 1700 manat istəyir. Baxmayaraq ki, İsmayılı şəhərinin abadlaşdırılması üçün 2 milyon manat ayrılmışdır. Təbii ki, ata oğlunu şərhləyib həbsə atmış bir qurumun məmurlarının tələbini yerinə yetirməkdən boyun qaçırıb. Ancaq şəhər meri Məhərrəm Əhmədov təhdidlərində və təhdidlərində davam edir. Ölkədə qanunsuzluğun baş alıb getdiyi bir zamanda məbus ailəsinin məmur təzyiqlərinə nə qədər davam gətirəcəyini söyləmək çətindir. Kim bilir. Bəlkə də İbrahimovlar ailəsindən növbəti siyasi məbus çıxacaq. Belə getmə, bu, çox realdır. Əgər Vasifi şərhləyib həbsə atdıqlarsa, nədən Ədalət kişi ilə də eyni cür davranmasınlar?"

Yazıda adları çəkilən və ittiham olunan şəxsləri dinləməyə, mövqelərini çap etməyə hazırıq.

□ Xəbər xidməti

Qaradağda idarə rəisi həbs edildi

Metal Konstruksiya Zavodundakı faciə ilə əlaqədar istehsalat rəisi saxlanılıb

● yulun 18-də bir fəhlənin ölümü, birinin ağır yaralanması ilə nəticələnən faciə ilə əlaqədar artıq cinayət işi başlanılıb. Bakı Şəhər Prokurorluğunun ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə köməkçisi Günel Məmmədova axar.az-a açıqlamasında faktla bağlı Qaradağ Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 162.2 maddəsi ilə cinayət işi başlanıldığını bildirib: "İş üzrə Yusifov Hafiz Məhərrəm oğlu tutularaq istintaqa cəlb olunub. Barəsində Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib".

Qeyd edək ki, iyul ayının 18-də Qaradağ Metal Konstruksiya Zavodunda faciəvi hadisə baş vermişdi. İki nəfər fəhlə tikinti maşınının səbətində zavodun havalandırma sistemini tənzimləyən zaman maşın işə

salınmış və yerindən tərpenmişdi. Bu zaman müvazinəti saxlaya bilməyən hər iki fəhlə səbətdən yixilmişdi. Fəhlələrdən biri hadisə yerində keçinmiş, digəri isə ağır vəziyyətdə xəstəxanaya aparılmışdı.

Bərdədə vətəndaşla bələdiyyə sədri arasında torpaq qalmaqlı

Kənd sakini pay torpağının qanunsuz ələ keçirildiyini, qarşı tərəf isə əlində məhkəmə qərarının olduğunu deyir...

Bərdə rayonu Mirzalıbəyli kənd sakini Telman Əliyev onun pay torpağının bələdiyyə sədri İldırım Məlikov tərəfindən qanunsuz olaraq ələ keçirildiyindən şikayətçi-dir. Bununla bağlı redaksiyamıza müraciət edən Telman Əliyev özünün 3 hektara yaxın pay torpağından 89 sotonu bələdiyyə sədrinə satdığını və bu prosesdə aldandığını iddia edir.

Şikayətinin sözlərinə görə, 2006-cı ildə kəndin bələdiyyə sədri İldırım Məlikov ondan pay torpağının müəyyən hissəsini satmasını istəyib: "Mənə dedi ki, torpaqdan ona ev tikmək üçün bir hissə satım. Ancaq prezidentin

fərmalarına görə, pay torpağında əsaslı tikinti qanunla qadağandır. Dedi ki, sən narahat olma, hamısını özüm sənədləşdirəcəyəm. Mən də 36 sot torpağı satmaq üçün razılaşdım, 8 sot da məndən pay kimi istədi, onu da verdim. Ancaq mənim iştirakım olmadan gedib mənim pay torpağımdan 3 nəfər üçün həyətyanı sahə olaraq 44 sot əvəzinə 89 sot ayırıb və o ərazidən də başqasına satıb. 44 sot torpağı notariusda əlyazma şəklində bir vərəqdə Mərdan Həsənzadənin imzası ilə təsdiqlədik. Mənə 24 sot torpağa 4 min manat verdilər.

Ancaq sonra məndən xəbərsiz İldırım Məlikov başqa bir notariusda gedərək saxta imzalarla 89 sot torpağı öz adına sənədləşdirib, notariusda Tamara Atakişiyeva bunu təsdiqləyib və saxta sənədləri gətirib bizim evə verib. Sənədlərdə mənim həyat yoldaşım İlduz Əliyevanın adından alqı - satqı sənədləri imzalanıb. Halbuki həyat yoldaşım evdar qadıncıdır, məndən icazəsiz heç vaxt belə addım atmaz".

Şikayətçi deyir ki, 2013-cü ilin mart ayında burada başladılar ev tikməyə və bizim sahəməzə gedən yolu daraltdılar, əkin sahəsinə ağır texnikanın girməsi mümkünsüz oldu: "İki ildir 2 hektar torpağım susuzluqdan məhsul vermir. Bundan başqa, əraziyə gələn su borularını da məndən xəbərsiz çıxarıb, 175 borunu satıb. Mən də məcbur qalıb Bərdə Rayon İcra Hakimiyyətinə müraciət etdim, mənə məsləhət gördülər ki, məhkəməyə verim. Bərdə Rayon Məhkəməsinə ərizə verdim. İş aparən hakim Ağarza Səmədov saxta sənədləri qəbul edib, ədalətsiz qərar çıxardı.

Daha sonra Telman Əliyev Bərdə Rayon Məhkəməsinin qərarından apelyasiya şikayəti verib.

Gəncə şəhəri Apelyasiya Məhkəməsinə sənədlərdəki imzalar saxta olduğu üçün təsdiqləməyib, müəyyən edilib ki, imzalar İlduz Əliyevaya məxsusdur. Aprelin 14-də apelyasiya məhkəməsinə işə baxan hakim İsfəndiyar Şəfiyev bir neçə ay şikayətçiləri get-gələ salıb".

Telman Əliyev onu da bildirdi ki, mart ayından başlayaraq bütün aidiyyəti qurumlara müraciətlər edib: "Bu günə kimi müraciətlərimə cavab olaraq Əliyəv Nazirliyindən 9 ədəd, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyindən 3 ədəd, Baş Prokurorluqdan 15 ədəd, Ali Məhkəmədən 2 ədəd məktub gəlib və hər birində qeyd olunub ki, müraciətiniz araşdırılacaq və sizə məlumat veriləcək. Heç bir addımın faydasının olmadığını gördükdən sonra iyunun 21-də ABŞ səfirliyinə gedərək, vətəndaşlıqdan imtina etmək üçün müraciət etdim və sığınacaq istədim. Onlardan da bir cavab gəlməyib. İndi də sizdən xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırarsınız".

Qarşı tərəfin mövqeyini öyrənmək üçün bələdiyyə sədri İldırım Məlikovla əlaqə saxladım. O bildirdi ki, əlində məhkəmə qərarı və ekspertizanın rəyi var, Telman Əliyevin dedikləri şər və böhtandır.

İldırım Məlikov sözlərinə görə, bu alqı - satqı prosesi 2004-cü ildə baş tutub, 89 sot torpaq üçün həmin şəxsə notarial qaydada 4400 manat pul ödənilib. Bütün sənədlər qaydasındadır. Bələdiyyə sədri qeyd edib ki, Telman Əliyev bütün dövlət qurumlarına, media orqanlarına ondan şikayət edir: "İndi məcburam ki, onu bu şər və böhtan atmasına görə məhkəməyə verim. Dəfələrlə məni məhkəməyə verib, hər dəfə də mənim xeyrimə qərar çıxarıb. Bütün imzalar ekspertizada təsdiqlənib. Alınan torpağın haqqı da artıqlaması ilə ödənilib. 10 il əvvəl burada torpağın bir hektarı 2 min manat idi, biz ona 4 min manatdan çox pul vermişik".

Pay torpaqlarında əsaslı tikinti işləri aparılmasının qanunazidd olmasına gəlincə, İldırım Məlikov bildirdi ki, tikinti qanunauyğun aparılıb, həmin ərazidə 6 ev tikilib və hər biri sənədləşdirilib: "O ərazi ələ bir yerdədir ki, orada hər hansı tikinti aparılsa, hər kəsin xəbəri olar. Necə olub ki, bu adam indi xəbər tutub və başlayıb şər-böhtan atmağa?"

İldırım Məlikov deyir ki, Telman Əliyev ondan haqsız olaraq 5 min manat pul tələb edir və bu şikayətlərin də səbəbi odur: "Artıq ekspertizadan da rəy almışam, bu insanı mənə şər-böhtan atdığına görə məhkəməyə verəcəyəm. Başqa çərçəm qalmayıb".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi

Biz sizi Ukraynanın, Belorusun, Rusiyanın və Gürcüstanın dövlət universitetlərində bakalavr və magistr dərəcələri üzrə əyani, qiyabi və ikinci ali təhsil almağa dəvət edirik.

- < Kiyev Dövlət Texniki Universiteti
- < Kompüter mühəndisliyi. Hüquq. İqtisadiyyat.
- < Kremençuk Dövlət Universiteti
- < Psixologiya. Jurnalistika. Hüquq. Filologiya
- < Kiyev Dövlət Dəniz Akademiyası
- < Gəmi sürmə. Dəniz və çay nəqliyyatı. Hüquq
- < Tbilisi Dövlət Tibb Universiteti
- < Müalicə işi. Stomatologiya. Əczaçılıq. Pediatriya
- < Minsk Dövlət Universiteti
- < Beynəlxalq Münasibətlər. İqtisadiyyat. Jurnalistika
- < Qrodno Dövlət Universiteti
- < Hüquq. İqtisadiyyat. Pedaqogika. Tərcüməçilik
- < Volqoqrad Dövlət Aqrar Universiteti.
- < Aqronom. Yerölçmə və Kadastr. Elektrik təchizatı.

Bizim bu ölkələrin yuxarıda adları sadalanan və bu siyahıda adları olmayan bir çox digər dövlət universitetləri ilə əməkdaşlıq və təmsilçilik haqqında rəsmi müqavilələrimiz var. Diqqət! Bəzi ixtisaslar üzrə pulsuz təhsil almaq şansınız var!

Ünvan: Bakı ş. Məmmədzadə k. 13A Nərimanov m-su
Tel: (050) 3319999; (077)3319999; (055)2522525;
(012)4379980

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etoris" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan

Bakının Türkan qəsəbəsində dənizdən 600-700 metr aralı, sahəsi 20 sot olan bağ satılır. Bağın ordiri, 82 metr dərinlikdən çıxan şirin suyu, hasar və darvazası, meyvə ağacları, 1 otaq və mətbəxdən ibarət kiçik tikilisi var. Qaz və telefon xətti yaxınlıqdan keçir. Qiyməti razılaşma yolu ilə.

Əlaqə tel: 070-611-64-15

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırcı şans!!! Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

Neftçala sakini məhkəmə qərarının icrasına nail ola bilmir

"Onlar əvvəlcədən rayonun baş memarı Rüstəm Tahirovla anlaşılıbmış..."

Neftçala rayon sakini Fərhad Yusifov həmyerlisindən şikayətçi-dir. O, şəhərin M.Ə.Rəsulzadə küçəsi-147 ünvanında yerləşən mənzilinin qonşusu tərəfindən yaşayış üçün yararsız hala gətirildiyini deyir.

Şikayətinin sözlərinə görə, sözügedən ünvanda yerləşən 4 mərtəbəli binanın 3-cü mərtəbəsində yaşayan qonşu F.Yusifovun 2-ci mərtəbədəki evinin üstündən əlavə tikinti işləri apararaq, aşağıdakı mərtəbələr üçün təhlükəli vəziyyət yaradıb. Bu durumdan narazılığını bildirən F.Yusifov hadisə ilə bağlı məhkəməyə müraciət edib. Məhkəmə tərəfindən qanunsuz tikilinin sökülməsi qərarı verilsə də buna əməl olunmayıb.

Artıq 2 ildir, bu vəziyyətdən dolayı narahatlıq yaşayan vətəndaş deyir: "Ora bizim ata mülkümüzdür. Oğlumu evləndirmişəm, orada yaşayacaqdı. Gəldik, gördük yaman gündədir. Dəmirilər, ağır beton örtüyü balkonu yaman gü-nə qoyub. Orda yaşamaq mümkünsüzdür. Dərəbəylik deyil ki? Mən də qanuni dövletdi deyib işi məhkəmə ilə həll etməyə çalışdım. Amma qayda-qanun yox imiş. Bunlar əvvəlcədən rayonun baş memarı Rüstəm Tahirovla anlaşılıbmış. Ona görə də deyirlər get, kimə istəyirsən də, faydası yoxdur. Həmin bu memarı da ağır yüklü maddə ilə tutdular. Deyəsən, 3 illik icbari işlə canını qurtarıb. İndi də o vəzifədə başqa adam var, onun yanına getməyin də mənası yoxdur. Düz 9 dəfə icra hakimiyyətinə gedib-gəldikdən sonra mənzil kommunal idarəsinin əli ilə məhkəməyə verildilər. Neftçala Rayon Məhkəməsinin 27 iyun 2013-cü il tarixli qərarı ilə oranın söküləcəyi bildirildi. Təzədən bunlar apelyasiya şikayəti verdilər. Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin də 1 oktyabr 2013-cü il qətnaməsi ilə məhkəmənin qərarı təsdiqləndi. İş icraya verildi. Amma yenə ortada heç nə yoxdur. Mən indi nə edim? Əlimə yaba alım döyüşüm və kim güclü olsa o qalib gəlsin?!"

Yekunda F.Yusifov aidiyyəti qurumlardan yardım gözlədiyini bildirdi.

□ Fəridə ABDİYEVA

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qısa müddətdə ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azarlamaqla əvəz onları istifadə edərkən öyrənmək!
- ✓ Danışaraq sürətli grammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və güvənlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbət!

BOLNUS english
EXPLOSION

dərsləri kursumuzun təcrübəli müəllimləri tərəfindən keçirilir!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanından)

Nazirlərin, komitə sədrlərinin yayda üz tutduğu ünvanlardan biri də Bakının Bilgəh qəsəbəsidir. Hələ sovet dövründən belə olub. Kardioloji sanatoriyası ilə məşhurlaşan bu kənd dövlət məmurlarında, sadəcə insanları da öz təmiz havası ilə və xoş xasiyyətli sakinləri ilə cəlb edib.

Bugünlərdə Bilgəh qəsəbəsi bir daha mətbuatın gündəminə gəlib. Səbəb qəsəbənin sakini olan, qəsəbənin yerləşdiyi Sabunçu rayonundan deputat seçilmiş Hacı Qaliblə rayonun icra hakimi Adil Vəliyevlə mübahisəsidir. İcra başçısının Bilgəh qəsəbəsi üzrə nümayəndəsi Ağarəzi Aslanovu işdən uzaqlaşdırması Hacı Qalib Salahzadənin etirazına səbəb olub. Deputat icra nümayəndəsinin Bilgəh sakinlər sırasından seçilməsini istəyib, icra başçısını kənardan qəsəbəyə kənd təyinatına iradəni bildirib. Sonradan Hacı Qalib fakt və təleyi ilə barışmalı olub və geri çəkilib.

Bəs mətbuatda geniş yayılan bu olaya sadəcə bilgəhlilər nə deyir? Qəsəbədə olub sakinlərin fikirlərini öyrəndik. Taksifəaliyyəti göstərən Bilgəh sakini Məmməd Həsən deyir ki, qəsəbə icra nümayəndəliyinə arayıq lazım olanda üz tuturlar: "Sovet dövründə kimsə gedib dərdini deyəndə o vaxt kənd sovetinin rəhbəri problemləri həll edirdi. İndi icra nümayəndəsinin nə səlahiyyəti var? Camaata "spravka" lazım olanda ora kimsə gedir. Belə icra nümayəndəliyi yada düşür. Qaldı ki, icra nümayəndəsinin bilgəhli, qeyri-bilgəhli olmasına, bunu biz bilmərik. Amma yaxşı olar ki, camaatın dərd-sərinə bilən adam olsun. Yerli adam kimin kim olduğunu yaxşı bilir, nəinki kənardan gələn. Hacı Qalib düz deyir də, qoy bizim adam olsun".

Həsənəli Məmmədov deyir ki, vəzifəsindən çıxarılan icra nümayəndəsinin işindən narazı olmayıblar: "Allah bilir, böyüklərdən kimin yolunu üstündən keçib. Bilgəhdə yuxarıdan kimin bağı yoxdur ki? Hamısı ürək xəstəsidir. Bilgəhin havası da onları maqnit kimi bura çəkir. Hamı da istəyir ki, kəndə öz adamını işə qoysun. 3 ay burdadırlar, 9 ay şəhərdə. Ağarəzi neçə ildir işləyir, camaatın ondan narazılığı yox idi. Görünür, kiminləse yola getməyib, işdən çıxarıblar".

H.Məmmədov icra nümayəndəsinin yerli sakin olmasını elə də vacib saymır: "Birincisi bilgəhli yox, qeyri kəndin, rayonun sakini olmalıdır? Bilgəhdə o qədər kənd var ki! Başqa tərəfdən də, icra nümayəndəsinin təyinatı edəndə camaatdan soruşmayıblar ki, indi işdən çıxarılanda da camaatın fikrini öyrənsinlər. Kim olur-olsun, camaatla yola getsin, problemlərin həllinə kömək eləsin. Necə deyirlər, köreyi ver çörəkçiyə, birini də artıq".

"İndi elə zamandır ki, işləməyəne çörək yoxdur. Bilgəh camaatı sovet dövründən iş-

İcra başçısı ilə deputatın

toqquşduğu kənddən reportaj

Bilgəhlilər: "Yerli adam kimin kim olduğunu yaxşı bilir, nəinki kənarda gələn; "Hacı Qalib düz deyir də, qoy bizim adam olsun..."

ləyib çörəyini qazanıb. Dövlətin işinə qarışmayıb. Amma camaata qarşı saymazlıq yada olmayıb. Küçədən keçən adamı götürüb 11-12 min əhalisi olan kəndə nümayəndə təyinatı eləməyiblər. Yumşaq desə, bu hörmətsizlikdir. Bilgəhdə savadlı cavanlar var, birini pul almayıb qoysunlar nümayəndə. Vacibdir ki, kənarda kimsə gətirib zorla icra nümayəndəsi oturdub narazılıq yaratmışlar? Nə olar Bilgəhdən bir cavanı təyinatı edəndə, dünya dağılar?" - **Rasim Əliyev** belə deyir. Onun sözlərinə görə, icra başçısının nümayəndə tə-

yinatı onun kimi bir insanı təyinatı edə bilərdilər. Hər halda, camaatın fikrini nəzərə almaq olardı. Dədə-babadan belə olub ki, kəndə kəndxudanı elə kənddən təyinatı ediblər. Kənardan gələn kəndin işlərindən baş çıxarmayıb. Ağarəzidən əvvəl icra nümayəndələri, sovet dövründə kənd sovetlərinin rəhbərləri də yerli olub. Kənd soveti vardı sovet vaxtı, Səltənət xanım. Ondən sonra

Ələsgər müəllim, Bəşir müəllim, Məmmədağlı müəllim, Arif müəllim, Xalq müəllim vardı. Bilgəhdən idilər. Allah ölənlərə rəhmət, qalanlara cansağlığı versin. Ağarəzi belə adam idi ki, kabinetinə girəndə bilirdi ki, nə işin dalınca gəlmisən, nə problemin var. Hacı Qalib kəndin sözünü yuxarılara çatdırırdı. Görək də, nə olacaq".

Bilgəh sakinlərini dinləyib icra nümayəndəliyinə də yollandıq. Ağarəzi Aslanov işdən çıxarılandıqdan sonra onun yerinə təyinatı olmadığını da öyrəndik. Nümayəndəlikdən yeni nümayəndənin kimin təyinatı olunmasından xəbərsiz olduqlarını söylədilər.

Xatırladaq ki, Hacı Qalib Salahzadə "Yeni Müsavat"a müsahibəsində icra başçısı Adil Vəliyevlə aralarında olan narazılığın yaranma səbəbinə toxunmuşdu. Demişdi ki, başçı sakini olduğu Bilgəh qəsəbəsinə kənardan icra nümayəndəsi təyinatı edir, yerli sakinlərin fikirlərini nəzərə almır: "Adil müəllimə bildirdim ki, sizə Bilgəhdən 30 nəfəri təqdim edəcəm. Hansı xoşunuza gəlir, icra nümayəndəsi təyinatı edir. Deyir ki, yox, nümayəndə zəngilanlı olacaq. Açıq-aydın deyir ki, zəngilanlılarla işləmək istəyir. İndi mən buna nə deyim? Bilgəhdə Mühərib və Əmək Əlilləri üçün Pansionatın direktoru Bəhrüz Əlimədətov idi. Onu da çıxarıb yerinə zəngilanlı qoyublar. Mən çox mədəni, yavaşca deyirəm ki, bu düzgün deyil. Yerli sakinlərə hörmət etmək, mövqelərini bilmək və buna uyğun addım atmaq lazımdır".

Q.Salahzadə deyir ki, Bilgəhin özünəməxsus xüsusiyyətləri var, icra başçısı, bələdiyyə, deputat bunu nəzərə almalı, insanlarla dil tapmalıdır.

Lakin yuxarıda da yazdığımız kimi, Hacı Qalib sonradan hansısa səbəbdən bu mövqeyindən geri çəkildi və icra başçısına tam biət nümayiş etdirdi...

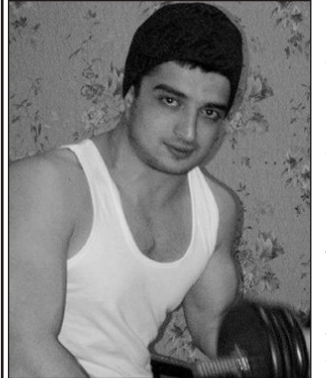
□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Müəmmalı şəkildə ölən əsgərin ailəsindən şok iddialar

"9 ayda valideyn kimi araşdırmamızla sübut etdik ki, ölən əsgərlərin qətlə gecə saatlarına təsadüf edir..."

Ötən il dekabrın 11-də Naftalanda N saylı hərbi hissədə müəmmalı şəkildə ölən çavuş Orxan Aliyevnin ailəsi redaksiyamıza müraciət edib. Atası Şirazi Aliyevin sözlərinə görə, oğlunu qətlə yetirənlər cəzalandırılmayıb, istintaq qeyri-obyektiv aparılır.

Əsgər atası oğlunun hərbi xidmətini başa vurmasına 6 ay qalmış öldürülməsində kapitan Şahin Məmmədov cavabdeh sayır. Ş.Aliyev dediyinə görə, hadisə baş verən gün kapitan taborə daxil olub. Həmin gün O.Aliyev qardaşı ilə telefonda danışdığı üçün mübahisə edib, döyülüb və atası bu hadisədə zabitlərdən şübhələnir: "2014-cü ilin fevralınadək cinayətinin açılması üçün istintaq qrupu hadisə yerinə gəlməyib. Sonra hərbi hissənin komandiri Nəsim Ramazanov tərəfindən özbaşınalıq edilib. Heç bir səlahiyyəti olmadığı halda, bu adam Tərtər Hərbi Prokurorluğunda araşdırılmalı olan işi ört-basdır etmək üçün oğlunun cəsədini Tərtər regional şöbəsinin "morq"una aparıb. Burada tez vaxtda Orxanın yarılmasına qərar verilib, sonra bütövlükdə daxili orqanları satış məqsədi ilə götürülüb".

Əsgər atasının dediyinə görə, hadisənin ilkin olaraq valideynlərinə xəbər verilməsi qanunla təmin olunmayıb: "Yalnız 8 saatdan sonra bizə xəbər verilib. Hadisə yerində cəsədin mühafizəsi təşkil olunmayıb, Tərtər Hərbi Prokurorluğu hadisə yerində cəsədin fotoçəkilişi, videoçəkilişi və hal şahidlərinin dindirilməsini təmin etməyib. Maddi sübut kimi trossoloji müayinə üçün əsasverici olan alt köynəyi münafiqşə zamanı cırıldığı üçün müstəntiq tərəfindən gizlədilib. Bu ilin mayınadək istintaq davam etsə də, qanun pozuntularına yol verildi. Nəhayət, mayın 5-də Tərtər hərbi prokuroru Fuad Məmmədov tərəfindən işə xitam verildi, oğlunun qanı batırıldı".

Ş.Aliyev işə xitam verilməsi ilə bağlı baş prokurora və Hərbi Məhkəməyə müraciət edib: "Baş prokuror Zakir Qaralovla görüşdə işdə bir sıra qanun pozuntularına yol verildiyini onun diqqətinə çatdırdım. O da öz növbəsində hərbi prokuror Xanlar Vəliyevə tapşırırdı ki, əsgər ailəsinin ifadələri alınsın, hadisənin şahidləri dindirilsin və əsgərin atası kimi bütün bu prosesdə iştirakçı olum".

Əsgər atası X.Vəliyevlə də görüşüb: "Tələbim oldu ki, Tərtər prokurorundan cinayətin işini icraatı alınsın. Hərbi prokuror bu istəyimizi yerinə yetirdi. Ancaq aradan bir ay keçməsinə baxmayaraq, yenə bildikləri kimi istintaq işini saxtakarlıqla aparırlar".

Şikayətçi oğlunun qətlə yetirilməsinə dair əllərində sübut olduğunu deyir: "Bu işdə azı 10-15 nəfər ifadə verməlidir. Ancaq cəmi 2 nəfər - çavuş Mahir Məmmədov və onun telefonda mesajlaşdığı qızın ifadəsi alınıb. Mahir "vatsap"da bir qızla yazışmış. O, oğlunun olduğu yerdə yataq yerinin növbətçisi idi.

Orxanın öldürülməsi haqda da qıza danışılıb. Mesajı qıza martın 31-də yazılıb. Açıq şəkildə yazılıb ki, Orxanı telefon danışığı üstündə öldürüblər. Mahir Məmmədov bunları ifadəsində etiraz etdiyi üçün ona işgəncə verilib.

Respublika Hərbi Prokurorluğunda Ağır Cinayətlərə Dair İstintaq İdarəsinin müstəntiqi Nihad Şixaliyev sifariş yerinə yetirərək Mahir və qızı çağırıb, onları təsir altına salıb. Onların telefon nömrəsini dəyişdirib, tapşırıb ki, Orxanın ailəsi ilə görüşməyin. Bütün bu danışmalar diskdə var və bu disk elimizdədir".

Ş.Aliyev bu diski redaksiyamıza təqdim edərək əlavə etdi ki, hadisə günü oğlu Orxan telefonla qardaşı Rövşənlə danışdı: "Deyim ki, kapitan Şahin Məmmədov taborə daxil olan günü hadisə baş verib. Yeni məsuliyyəti, cavabdehliyi onlar daşıyır. Biz şübhələnirik ki, onu zabitlər döyərək öldürüb. Hansı şəkildə öldürüldüyü bilinmir. Ancaq küreyində, ayağında işgəncə izləri vardı. Daxili orqanları boş idi, buz doldurmuşdular. Ekspertiza isə ürək xəstəliyindən öldüyünü rəsmiləşdirib. Bu xəstəliyin də mənşəyi bilinmir. Müəmmalı şəkildə ölən əsgərlərin çoxuna bu rəy qoyulur".

Ş.Aliyev ölkə başçısından kömək istəyir: "Biz 9 ayda valideyn kimi araşdırmamızla sübut etdik ki, ölən əsgərlərin qətlə gecə saatlarına təsadüf edir. İndiyədək də oğlunun qətlə ilə bağlı istintaq gedir və heç bir nəticə yoxdur. Biz prezident İlham Əliyevdən xahiş edirik ki, 9 aylıq istintaqın qeyri-obyektiv aparılmasına görə aidiyyəti orqanlara göstəriş versin".

Qeyd edək ki, bu məsələ mətbuatda ictimailəşdirilib. "Yeni Müsavat" da bu hadisədən yazılıb və Hərbi Prokurorluqdan bildirilmişdi ki, araşdırma aparılır.

□ **E.SALAMOĞLU**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 215 (5924) 28 avqust 2014

Prezidentə xəyanət edən arvadı ölkədən qaçdı

Estoniya prezidenti Tomas Hendrikin həyat yoldaşı Evelin İlvesin başqa bir kişini öpərək çəkilən şəkilləri dünya mediasının gündəmindəki ən diqqətçəkən mövzulardan birinə çevrilib. Məlumatlara görə, prezident səyahətə çıxdıqdan sonra E.İlves ölkənin məşhur restoranlarından birinə gedib. Balkonda oturan birinci ledi yemək yedikdən bir müddət sonra içkinin təsiri ilə rəqs etməyə başlayıb. Gecə səhər qədar restoranda olan qadın səhərə yaxın orada tanış olduğu gənc oğlanla rəqs edib, sonra isə onu öpməyə başlayıb. Prezidentin həyat yoldaşının hərəkətləri saniyə-saniyə görüntülənib. Avqust ayının 6-da baş vermiş hadisə 22 avqustda Estoniya mediasının gündəminə bomba kimi düşüb. "Kroonika" jurnalının birinci səhifədə dərc etdiyi şəkil bütün saytlarda yayımlanmağa başlayıb. Ölkə gündəminin mövzusunə çevrilən hadisə haqqında prezident heç bir açıqlama verməyib. Evelin İlves sosial şəbəkədəki hesabında hər kəsdən üzr istəyib və ölkəni tərk edəcəyini bildirib. O, 10 yaşlı qızı ilə Almaniyağa qaçıb.

9 yaşında müəllimini öldürdü

Amerikadan 8 yaşdan böyük uşaqlara silah təlimi verən Çarles Vakka təlim zamanı 9 yaşlı bir şagirdi tərəfindən təsadüfən vurularaq öldürülüb. Avtomat silahı ilə vurulan müəllim qısa müddət sonra həyatını itirib. Qızlarının silah təlimini telefonla çəkən ailə görüntüləri polisə verib.

43 yaşında 14 uşağı oldu

Rusiyanın Sank-Peterburq şəhərində yaşayan Anna Altuhova 14-cü övladını dünyaya gətirərək "Qəhrəman Rus ana" adını alıb. O, həyat yoldaşı Pavel Altahov və 13 uşağı tərəfindən doğum evinin qapısında çiçəklərlə qarşılanıb. Xoşbəxt cütlük 3 kiloqram 660 qram ağırlığındakı uşağa Vladislav adını qoymağa hazırlaşır. 10 oğulları olan ata-ana ad tapmaqda çətinlik çəkdiklərini deyirlər. Buna qədər ailənin ən böyük uşağının 17, ən kiçik uşağının 3 yaşı var. Ata Pavel də 11 uşaqlı bir ailədə böyüyüb.

Qadın aslanı öldürdü

Hindistanda baş verən qəribə hadisə hər kəsi şoka salıb. Ölkə mediasında yayılan məlumata görə, Hindistanın Sem Nauti kəndində yaşayan Kamla Devi adlı qadın ona hücum edən aslanı öldürüb. 56 yaşlı qadın baş vermiş hadisədən sonra xəstəxanaya aparılıb. Yaşlı qadının sözlərinə görə, evinə su daşıyarkən kolların arxasından böyük bir aslan çıxıb və ona hücum edib. Kamla ətrafda ona kömək edəcək heç kəsin olmadığını gördüyü üçün aslana qarşı mübarizə aparmağa başlayıb. Yarım saatdan çox aslana qarşı mübarizə aparan qadın küreklə özünü qoruyub. Öləcəyini düşünsə də, vəhşi heyvana təslim olmayıb və onu öldürməyi bacarıb. K.Devi qonşularının köməyi ilə xəstəxanaya aparılıb. Həkimlər onun qollarında, ayaqlarında qırışlar, başında və bədənində ağır yaralar olduğunu deyiblər. Həkimlər K.Devinin sağ qalmasını möcüzə hesab edirlər.

Məlumat üçün bildirik ki, Hindistanda belə hadisələrə tez-tez rast gəlinir. Əhalinin sayı artdığı, meşə sahələri azaldığı üçün heyvanlar yaşayış sahələrinə enərək insanlara hücum edirlər.

1 həftə... 100 min dollar

Ingiltərənin paytaxtı Londonun ən elit yerlərindən biri olan Knightsbridge-dəki 6 otaqlı ev ölkənin ən yüksək kirayə ödənilən evi seçilib. Məşhur Hayd Parkını izləmək imkanı olan 743 kvadratmetrlik evin həftəlik kirayə qiyməti 100 min dollardır. Qısa müddətə kirayə tutulan evin bir aylıq qiyməti 431 min dollardır. Bu da İngiltərədəki əmlak bazarında ən yüksək qiymət hesab edilir. Böyük bir balkonu, qonaq otağı, 5 yataq otağı, 5 vann otağı, mətbəxi, fitnes salonu, kitabxanası, iş otağı, istirahət otağı, yemək otağı, qəlyanaltı otağı olan ev hər kəsin diqqət mərkəzindədir.

QOÇ - Rastlaşacağınız hadisələr daha çox öz rəftar və gedişlərinizdən asılı olacaq. Belə bir ərafədə hansısa risk uğursuzdur. Əgər planlaşdırmırsınızsa, bu gün mütləq səfərə çıxın.

BUGA - Bir qədər gərgin gün yaşamal olacağınız. Amma maraqsız proseslərə müdaxilə etməsəniz, bunun qarşısını az da olsa, ala biləcəksiniz. Əsəblərinizi qoruyun. Axsamsa qonaq gedin.

ƏKİZLƏR - Göy qübbəsi işdən kənarında hansısa uğura yiyələnməyinizə təminat vermir. Əksinə, yersiz mübahisələr, ifrat yorğunluq ovqatınızı korlaya bilər. Diqqəti ailə-sevgi münasibətlərinə yönəldin.

XƏRÇƏNG - Sağlıq durumunuza diqqət yetirsəniz, gün ərzində hansısa xoşagəlməzliklə rastlaşmayacaqsınız. Günün ikinci yarısında aldığınız hər bir işgüzar təklifə razılıq verin.

ŞİR - İş metodunuzda yenidənqurma aparmağa səy göstərin. Bununla siz gələcək perspektivlərinizə işıq saça bilərsiniz. Səmərsiz iş prinsipindən qaçın. Nəhərdən sonra təzə xəbər eşidəcəksiniz.

QIZ - Hər mənada əhəmiyyətli gündür. İş-tər fəaliyyət göstərdiyiniz sahələrdə, istərsə də qarşılıqlı münasibətlər zəminində uğurlarınız gözlənilir. Yalnız pulla bağlı qanqaraçılıq mümkündür.

TƏRƏZİ - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə sizə əsəb gətirən adamlardan uzaq olmalısınız. Yoxsa bu hal bütün maddi-mənəvi sərvətlərinizi tari-mar edəcək. Günortadan sonranı sevgiyə həsr edin.

ƏQRƏB - Axsam saat 18-ə qədər ümumi vəziyyət xeyrinizədir. Nüfuzlu adamlarla görüşləriniz müsbət nəticə verəcək. Amma ixtiyarınızda olan bu ərafədə hisslərinizi də ci-lovlamalısınız.

OXATAN - İşgüzar görüşlər keçirmək üçün çox səmərəli vaxtdır. Ona görə də bütün enerji və diqqətinizi məhz bu istiqamətə yönəltməlisiniz. Maliyyə sövdələşmələrinə isə girişməyin.

OĞLAQ - Tələtmü gün olmasa da, mülahimlikdən də əcər-əlamət olmayacaq. Odur ki, riskdən və həyatınız üçün önəmli olmayan məsələlərdən uzaq durmalısınız. Məsləhətləşmələrdən yayınmayın.

SUTÖKƏN - Təxminən saat 13-ə qədər xoşagəlməz işlərə cəlb oluna bilərsiniz. Buna baxmayaraq belə hallarda öz mənafeələrinizi qorumalısınız. Nəhərdən sonra bəxtinizin gətirəcəyi gözlənilir.

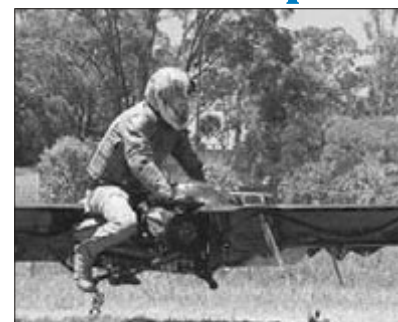

BALİQLAR - Ulduzlar taledən gileylənməyinizə heç bir əsas görmür. Çünki ixtiyarınızda olan bu təqvim sizə olduqca xoş ovqat bəxş edəcək. Məhəbbət amili isə başlıca xilas mənbəyinizə çevriləcək.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Vertolyota bənzər velosiped

Mərkəzi Amerikada yerləşən "Malloy" şirkəti uzun zamanadır üzərində çalışdıqları vertolyota bənzər velosipedi ictimaiyyətə təqdim edib.

Yeni texnoloji məhsul 4 pərvənəli velosipedi xatırladır. Pərvənələrin ortasında bir adamın oturma bələdəyi şəkildə hazırlanan velosipeddən bir ədəd istehsal edilib. Əgər velosipeddən bundan sonra da istehsal edilsə, tıxac probleminin aradan qalxacağı gözlənilir.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114

SAYI: 5.600

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.